

วารสารครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Journal of Education Buriram Rajabhat University

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2566

ISSN(Print) 2773-979X : ISSN(Online) 2773-966X

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ ครอบคลุมเนื้อหาที่มีคุณภาพด้านครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ตลอดจนเทคนิคการวิจัยใหม่ ๆ ด้านครุศาสตร์และด้านศึกษาศาสตร์

มาตรฐานของวารสาร

ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวารสารวิชาการ กำหนดโดยกองบรรณาธิการ ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอกที่มีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องมาจากสถาบันภายนอกเป็นส่วนใหญ่และมาจากสถาบันภายในส่วนหนึ่ง และมีผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Reviewer) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีผลงานต่อเนื่องทำหน้าที่ในการพิจารณากลั่นกรองบทความอย่างน้อย 3 ท่าน และเป็นวารสารที่ออกตรงตามเวลาอย่างต่อเนื่อง ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน และฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

นโยบายพิจารณากลั่นกรองบทความ

1. รับพิจารณาบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยขอบเขตเนื้อหาทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทางด้านการศึกษา ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยรับบทความวิจัย (Research articles) บทความวิชาการ (Academic articles) บทความปริทัศน์ (Review articles) ภายใต้เงื่อนไขที่จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร เอกสารการประชุมทางวิชาการหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน (ยกเว้นรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์) และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น
2. บทความที่รับพิจารณาตีพิมพ์ต้องผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง (Peer Reviewer) อย่างน้อย 3 ท่าน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ
3. ผู้เขียนต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กองบรรณาธิการวารสารกำหนด และยินยอมให้บรรณาธิการแก้ไขบทความเพื่อความสมบูรณ์ได้ในขั้นตอนสุดท้ายก่อนเผยแพร่

กระบวนการพิจารณากลับกรองบทความ

บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Reviewer)

1. ผู้เขียนลงทะเบียนส่งบทความที่เว็บไซต์ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/BRUJE/>
2. กองบรรณาธิการพิจารณาบทความวิจัยเมื่อได้รับบทความเรียบร้อยแล้วจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบทันที
3. กองบรรณาธิการจะดำเนินการตรวจสอบบทความที่ได้รับว่าอยู่ในขอบเขตเนื้อหาวารสารหรือไม่ รวมถึงคุณภาพทางวิชาการและประโยชน์ในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ และจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบภายใน 15 วัน
4. กองบรรณาธิการจะดำเนินการส่งบทความเพื่อกลั่นกรอง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของบทความว่าอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมจะลงตีพิมพ์หรือไม่ และต้องผ่านอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เขียนจะไม่ทราบข้อมูลซึ่งกันและกัน (Double-blind peer review) ใช้เวลาประมาณ 15 – 30 วัน
5. เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะตัดสินใจการพิจารณาโดยอิงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิว่าบทความนั้นๆ ควรนำลงตีพิมพ์ หรือควรส่งให้ผู้เขียนแก้ไขก่อนส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้ง หรือปฏิเสธการตีพิมพ์ และจะแจ้งผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนได้ทราบ ภายในระยะเวลา 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการพิจารณา โดยผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวถือเป็นที่สุด

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาคารสำนักงานครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

439 ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

โทรศัพท์ 044-611221 ต่อ 1001-1002

E-Mail: edujournal@bru.ac.th

Website : <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/BRUJE>

ISSN (Print): 2773-949X

ISSN (Online): 2773-966X

สงวนลิขสิทธิ์โดย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เนื้อหา ผลการศึกษา ข้อความ การอ้างอิง และความคิดเห็นที่ปรากฏในแต่ละบทความ ให้เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงฝ่ายเดียว บรรณาธิการและผู้พิมพ์ไม่ต้องรับผิดชอบ

กองบรรณาธิการ

วารสารเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์มาลีณี จุโฑปะมา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.พัชนี กุลทานนท์

คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กองบรรณาธิการภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษสุตา บุณณพันศักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวัดน์ พรหมเด่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รองศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ศักดิ์ปกรณ์กานต์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ จารัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สวนประดิษฐ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ถุงแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ ดร.สินีนภา วัฒนสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กองบรรณาธิการภายนอก

ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

รองศาสตราจารย์ ดร.อิศรา ก้านจักร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุพธนา ฉัพพรรณรัตน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณขลิ โนริยา

มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ ดร.ชานนท์ จันทรา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคุณทรง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ ภูสิงห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิธาน วรรณวัลย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม หอมคำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา รัตนธรรมเมธี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพันธุ์ ศรีสมพันธุ์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กองบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวกรณ์ สองแสน

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยยาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ จันทะหิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ อาษานอก

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัญญ์ บุตรสาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยยาง

อาจารย์ ดร.นริศรา ลอยฟ้า

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

อาจารย์ ดร.บุตรี เวทพิชญ์โกศล

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยยาง

ดร.อิสระพงศ์ ถนัดคำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ดร.พรวุฒิ คำแก้ว

วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจทานภาษาอังกฤษประจำฉบับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์

อาจารย์รสมน พานดวงแก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ จารัตน์

อาจารย์ ดร.สินนาฏ วัฒนสุข

อาจารย์ ดร.เสาวรจ เรืองไพศาล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิยม อานไมล์

ฝ่ายออกแบบและสารสนเทศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อโศก ไทยจันทร์รักษ์

นายลาภกร วัฒนสุข

ว่าที่ร้อยตรีปฏิวัติ ปฏิสังข์

ฝ่ายจัดการ ประสานงานพิมพ์และประเมินผล

อาจารย์ ดร.บรรพต วงศ์ทองเจริญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สวนประดิษฐ์

นางสาววิไล ดวงเนตร

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม - มิถุนายน และ กรกฎาคม - ธันวาคม)

กองบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง

รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนืองเฉลิม

รองศาสตราจารย์ ดร.ฐาปนี สีเฉลียว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิทย์ สิมมาทัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ จันทะหิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภธนภุช ยอดสละ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ หอมจันทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ บันลือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษศิริ ทองเฉลิม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณธิดา ยลวิลาส

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทิดศักดิ์ สุพันธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริรัตน์ นาคิน

อาจารย์ ดร.พิทยา แสงสว่าง

อาจารย์ ดร.นริศรา ลอยฟ้า

อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร

ดร.อิสระพงศ์ ถนัดคำ

ดร.จารุวรรณ มุ่งเอี่ยมกลาง

ดร.ดวงรัตน์ พวงสมบัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม

โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ)

ออกแบบและสถานที่พิมพ์

โรงพิมพ์วินัย 2509 จำกัด 433/8-9 ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

บทบรรณาธิการ วารสารครุศาสตร์

บทบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2566) เป็นวารสารที่รับตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการด้านการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยฉบับนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาวารสารจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ การส่งตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารจึงไม่มีค่าใช้จ่ายในการส่งบทความเข้ารับการพิจารณาตามกระบวนการที่วารสารกำหนด โดยบทความทุกฉบับได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิไม่ทราบชื่อผู้เขียนและผู้เขียนไม่ทราบชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (Double Blinded Review) ฉบับนี้ได้ตีพิมพ์บทความรวม 7 เรื่อง เป็นบทความวิจัยจำนวน 5 เรื่อง และบทความวิชาการ 2 เรื่อง โดยมีผู้เขียนมาจากหลากหลายสถาบัน

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์จะเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

อาจารย์ ดร.พัชนี กุลทานันท์
บรรณาธิการ

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2566

ISSN(Print) 2773-979X : ISSN(Online) 2773-966X

สารบัญ

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Journal of Education Buriram Rajabhat University

กองบรรณาธิการ

ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความประจำฉบับ

บทบรรณาธิการ

บทความ	หน้า
การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ อารียา พิมพ์า, อรอนุตร ธรรมจักร	1
กรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 ภูริรัตน์ สุกใส, ศุภกร จันทรเพ็ญ, สุนันทนา กุศลประเสริฐ, สุวดี ถามูล, สติรพร เขาวนชัย	15
ความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก พรรณณี คะหวางค์, วราทินทร์ ชาววิวัฒน์, ภาณุพงศ์ แกมเงิน, วรุฒิ ศิริอ่อน, สติรพร เขาวนชัย	29
การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 อรุณสวัสดิ์ แก้วพิภพ, สาโรจน์ เผ่าวงศากุล	39
การศึกษาคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก ภัทรทศย์ ภูสวัสดิ์, รจนาภรณ์ มีตา, เรืองฤทธิ์ คำหมู่, ลลิตา ปลั่งศรีรัตน์, สุนันทนา กุศลประเสริฐ, สุรัสวดี เสาร์บุปผา, สติรพร เขาวนชัย	53
การศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อุดม หอมคำ	67
ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เบญจพร วรณูปถัมภ์, สุเทียบ ละอองทอง, วันทนี นามสวัสดิ์, เฉลิมชัย เจริญเกียรติกานต์, ชัยชนพันธ์ จันทวงศ์เดื่อน	77

สารบัญ

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Journal of Education Buriram Rajabhat University

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2566

ISSN(Print) 2773-979X : ISSN(Online) 2773-966X

	หน้า
คำแนะนำในการเตรียมบทความวิจัยเพื่อส่งวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	93
จริยธรรมการตีพิมพ์	99
Template การจัดทำบทความ	103

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์
จังหวัดชัยภูมิ

The development of reading comprehension abilities with the Panorama
technique For Prathomsuksa 4 students, Ban Khonsawan School,
Chaiyaphum Province

อารียา พิมพ์า¹, อรอนูตร ธรรมจักร²
Areeya Pimpa¹, Ornanoot Thammajak²

Received: 21 March 2023, Revised: 25 May 2023, Accepted: 3 November 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา 2) แบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นแบบ ทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการของโลเวท การหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความและความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้สูตร t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา มีค่าเท่ากับ 81.36 /82.27 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีขึ้นไป ซึ่งมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาพรวม ($\bar{X}$ = 3.25, S.D. = 0.18) อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาความสามารถการอ่าน, การอ่านจับใจความสำคัญ, วิธีการสอนแบบพาโนรามา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) assess the efficiency of learning management plans in Prathomsuksa 4 Students' reading comprehension abilities, learning by the learning management plans with the Panorama technique, 2) study Prathomsuksa 4 Students' reading comprehension abilities, learning by the learning management plans with the Panorama technique, and 3) compare Prathomsuksa 4 Students' learning achievement before and after learning by the learning management plans with the Panorama technique. The sample group of this research included 22 Prathom 4 Students in Semester 1, 2022 Academic Year, in Ban Khonsawan School, Khonsawn Sub-district, Khonsawan District, Chaiyaphum Province under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1, derived from the simple random sampling technique. The research instruments contained: 1) the learning management plans in reading comprehension abilities with the Panorama technique, 2) the reading comprehension ability test, 3) the learning achievement test for Prathomsuksa 4 Students, Thai Language Learning Area with four-choice test in 30 items. The statistics for this research covered the basic statistics, including the percentage and mean. The statistics for assessing the instrument quality were the content validity of the reading comprehension ability test, and the congruence index between the test and its objectives. The reliability value of the learning achievement test in the whole paper was assessed by Lovett's technique, and the reliability of the reading comprehension ability test was assessed by Cronbach's co-efficient alpha. Finally, the statistics for assessing the learning management plans and comparing the learning achievement in reading comprehension ability between before and after learning were calculated by the t-test formula.

The research findings showed that: 1) the efficiency of the learning management plans for develop reading comprehension with the Panorama technique implied 81.36/82.27, correlated with the 80/80 setting criterion, 2) Prathomsuksa 4 Students' reading comprehension abilities from the learning management plans with the Panorama technique illustrated in upper 'good' level with the overall score of reading comprehension abilities of in the best level ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.18). Also, the mean score of asking questions revealed in the best level ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.18),

KEYWORDS: reading ability development, reading comprehension, Panorama teaching , technique

¹ นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อีเมล 621506230@cpru.ac.th

² อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ อีเมล ornanoot@cpru.ac.th

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ความเป็นปึกแผ่นของคนในสังคมไทย เมื่อเราต้องการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความต้องการเราจะใช้ภาษาสื่อความหมายไปสู่ผู้อื่นด้วยการพูด และการเขียน รวมทั้งใช้ภาษาทำความเข้าใจเรื่องราว ความคิด ความรู้สึก ความต้องการของผู้อื่นด้วยการฟัง การอ่าน และการดู นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ และด้านประสบการณ์ที่มีคุณค่าของบรรพบุรุษ โดยใช้ภาษาในการบันทึก เพื่อบอกเล่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ สืบต่อกันมาในแต่ละสมัย เพื่อให้คนรุ่นหลังได้อ่านศึกษาเพื่อหาความรู้ และสิ่งที่มีประโยชน์จากการได้อ่านสิ่งที่ถูกบันทึกไว้ ทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาไทย เพราะทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้ และยังมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบันที่ต้องอาศัยทักษะการอ่านจึงจะทำให้คนในสังคมสามารถเข้าใจและสื่อสารกันได้ ดังนั้นคนเราจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่าน กล่าวคือต้องสามารถอ่านได้อย่างรวดเร็ว อ่านได้อย่างถูกต้อง อ่านได้คล่องแคล่ว และสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ และติดตามเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าทางสังคม รวมทั้งการติดตามข้อมูลข่าวสารได้ทัน ทักษะการอ่านจึงเป็นการเรียนรู้ที่มีความสำคัญ ผู้ที่อ่านมากก็ย่อมมีความรู้มาก ผู้มีประสิทธิภาพในการอ่านสูง จึงจะได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์ และความบันเทิง ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ การอ่านจับใจความเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น และมีความสำคัญต่อการนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้ทุกรายวิชา

ด้วยความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวเกี่ยวกับธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยว่า ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องมีการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาหาความรู้ และการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถทำให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในชีวิตได้ เมื่อผู้อ่านอ่านมากๆ จะทำให้ผู้อ่านมีความรู้มาก มีความคิดที่กว้างไกลยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านมาพัฒนาตนเองได้ ช่วยให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ ช่วยให้มีความเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ช่วยในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ได้ และช่วยให้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมได้ ผู้ที่มีทักษะด้านการอ่านที่ดี จะได้รับประโยชน์จากการอ่านในหลากหลายด้าน ทั้งในด้านการเรียน และด้านการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้ ความสนุกสนาน เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ซึ่งสามารถนำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับจากการอ่านไปเป็นแนวทางในการศึกษาหาความรู้ และใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ซึ่งทักษะการอ่านจะต้องมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถพัฒนาทักษะด้านการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านจับใจความสำคัญ เมื่อผู้อ่านอ่านเนื้อเรื่องแล้วต้องสามารถจับใจความสำคัญ ขยายความ ตีความ แปลความ วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้ และการที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพในทักษะการอ่านดังที่กล่าวได้ ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญอันเป็นพื้นฐานของการอ่าน และได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จึงจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้มีประสิทธิภาพ (ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์, 2559)

ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นทักษะการอ่านเพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความเข้าใจในเนื้อเรื่องตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน โดยผู้อ่านหรือผู้รับสารสามารถเข้าใจ และจับประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้าได้อย่างถูกต้อง และสามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหานักเรียนควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการอ่านมีทักษะใน

การอ่านจับใจความ และที่สำคัญ อันเป็นแก่นของเรื่องหรือหัวใจหลักของเรื่องที่ผู้เขียนมุ่งให้ผู้อ่านทราบในสาระ ในอดีต หรือแนวทางการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น นิทาน วรรณคดี ตำนาน บทโฆษณา สารคดี ข่าวสาร เรื่องสั้น และบทความ เป็นต้น สุปราณี พัดทอง (2559) การจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมทักษะและแก้ปัญหาในการอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องสร้าง ครูผู้สอนต้องตระหนักถึงและให้ความสำคัญหาเทคนิคกระบวนการเพื่อฝึกฝน ให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้แล้วสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จากการสังเกตตลอดระยะเวลาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่าผู้เรียนจำนวนมากมีปัญหาในการอ่านจับใจความ ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่านในการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาความคิดนำไปสู่การค้นหาคำตอบและลงข้อสรุป จึงต้องเร่งดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน สามารถทำได้หลายวิธี และแนวทางหนึ่งคือ การใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ พาโนรามา (PANORAMA) ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนอ่าน ที่ Edwards (1973, อ้างถึงใน อัญมณี พันสุภัก, 2556) เป็นผู้คิดพัฒนาขึ้นมาจากเทคนิคการสอนอ่านหลายๆ แบบเพื่อใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งหวังให้นักเรียนสามารถอ่านข้อความจำนวนมาก เก็บข้อความต่างๆ อย่างมีระบบและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม (Preportion Stage) ประกอบไปด้วย การกำหนดจุดหมาย (P = Purpose) การปรับความเร็ว (A = Adapting rate to material) ความจำเป็นในการตั้งคำถาม (N = Need to pose questions) 2) ขั้นการอ่าน (Intermediate Stage) ประกอบด้วยการสำรวจ (O = Overview) การติดตาม (R = Read and Relate) การจดบันทึก (A = Annotate) นักเรียนบันทึกสิ่งที่น่าสนใจในหนังสือหรือสมุดบันทึก ซึ่งอาจเป็นการใช้เครื่องหมายหรือข้อความก็ได้เพื่อเป็นการช่วยความจำ และ 3) ขั้นสรุป (Concluding Stage) ประกอบด้วยการจำ (M = Memorize) และการประเมินผล (A = Assess) การสอนอ่านแบบ PANORAMA จึงเป็นเทคนิคการสอนอ่านที่มีขั้นตอนกระบวนการที่เป็นระบบ มีการกำหนดจุดหมาย การอ่านโดยสังเกตลักษณะข้อความที่อ่าน การสำรวจ การติดตาม การจดบันทึก การจำ และการประเมินผล จึงเป็นการสอนที่เหมาะสมกับการอ่านเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคพาโนรามาของเอดเวิร์ด (Edwards, 1973) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งหวังว่าการใช้เทคนิคพาโนรามาจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการอ่านจับใจความควบคู่กับการพัฒนาการอ่านได้อย่างรอบด้าน อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพต่อไป

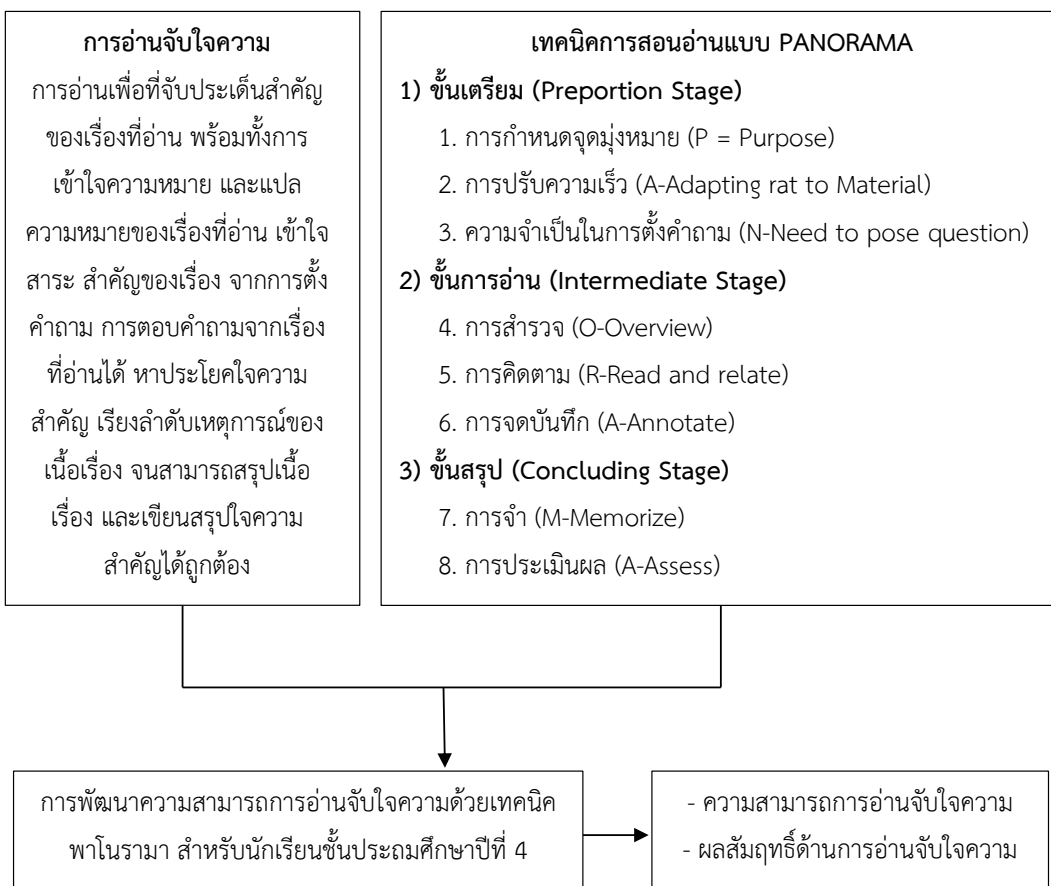
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา
2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์ มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความ อยู่ในระดับดีขึ้น
3. นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านจอก (คอนสวรรค์วิทยากร) โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์ โรงเรียนปู้ดวงศึกษาลัย โรงเรียนบ้านหนองโก โรงเรียนบ้านนาเสียวหนองชาติ และโรงเรียนบ้านหนองทอน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่นำมาสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน โดยเลือกวรรณกรรม 6 ประเภท คือ นิทาน บทความ ข่าว โฆษณา สารคดี และเรื่องสั้น จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง

3. ระยะเวลาในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการ 2 ภาคการศึกษา โดยแบ่งเป็นระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา แบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยการดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

ระยะที่ 2 ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

4.1.1 การจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (One Group Pre-test Post-test Designs) มีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ซึ่งมีแผนแบบของการวิจัย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการทดลอง

กลุ่ม	Pre-test (การทดสอบก่อนเรียน)	การทดลอง	Post-test (การทดสอบหลังเรียน)
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pre-test)

X หมายถึง การทดลอง

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Post-test)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ

1.2 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ ที่สร้างขึ้นประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและบันทึกคะแนนจากชุดฝึกทักษะในแต่ละแผนการสอน และหาค่าคะแนนการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความครั้งละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

1.3 ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบคำถามเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนเพียงแต่เปลี่ยนเนื้อหาให้ใกล้เคียงกันและมีการสลับข้อคำถาม นำผลการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามาเรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเลือกวรรณกรรม 6 ประเภท คือ นิทาน บทความ ข่าว โฆษณา สารคดี และเรื่องสั้น รวมทั้งหมดจำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนประกอบไปด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกประเด็น มีค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

2.2 แบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยนำความรู้ที่ได้จากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ มาสร้างแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคพาโนรามาแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียน 5 ด้าน คือ ด้านการตั้งคำถาม ด้านการตอบคำถาม ด้านการบันทึกความรู้จากการอ่าน ด้านเขียนสรุปใจความสำคัญ และด้านการประเมินค่า แบบวัด

ความสามารถการอ่านจับใจความการเรียนรู้รูปแบบพาโนรามา เป็นการให้คะแนนในลักษณะรูบิคสกอร์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 4 ช่วง คือ 4 = ดีมาก 3 = ดี 2 = พอใช้ และ 1 = ปรับปรุง โดยนำแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคพาโนรามาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความไปทดสอบคุณภาพเครื่องมือ 2 ส่วน คือ ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกประเด็น มีค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 และมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551) ปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.938

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้และวัดชี้วัด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย 6 ด้านสำหรับ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านความเข้าใจ 3) ด้านการนำไปใช้ 4) ด้านการวิเคราะห์ 5) ด้านสังเคราะห์ 6) ประเมินค่า เพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลการประเมินดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเที่ยงคำนวณด้วยสูตรของโลเวท Lovett Method ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8276

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยประเมินจากพฤติกรรมระหว่างเรียนและการทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน (E1) และการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (E2)
2. การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิคพาโนรามาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ผู้วิจัยกระทำ โดยอาศัยเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.01-4.00 หมายถึง มีความสามารถระดับดีมาก
 - ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.01-3.00 หมายถึง มีความสามารถระดับดี
 - ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.01-2.00 หมายถึง มีความสามารถระดับพอใช้
 - ค่าเฉลี่ยของคะแนน 0.01-1.00 หมายถึง มีความสามารถระดับควรปรับปรุง
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยทดสอบค่าสถิติ t -test กำหนดค่าสถิติ t ระดับนัยสำคัญ .01

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.36/82.27 แสดงให้เห็นว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

N	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁)			ประสิทธิภาพของผลลัพธ์(E ₂)		
	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	E ₁	คะแนนเต็ม หลังเรียน	คะแนนรวม หลังเรียน	E ₂
22	120	2148	81.36	30	543	82.27

2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีขึ้นไป มีคะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาพรวม ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.18) อยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบด้านการตั้งคำถาม อยู่ที่ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.18) อยู่ในระดับดีมาก ด้านการตอบคำถามมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.21) อยู่ในระดับดีมาก ด้านการบันทึกความรู้จากการอ่าน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.24) อยู่ในระดับดีมาก ด้านเขียนสรุปใจความสำคัญ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.11) อยู่ในระดับดี และด้านการประเมินค่ามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = 0.19) อยู่ในระดับดี ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 ชุด

การพัฒนา ความสามารถ การอ่านจับใจความ ตามแผนการเรียนรู้	ความสามารถการอ่านจับใจความ					$\bar{X}$
	ด้านการ ตั้งคำถาม	ด้านการตอบ คำถาม	ด้านการบันทึก ความรู้จาก การอ่าน	ด้านการเขียน สรุปใจความ สำคัญ	ด้านการ ประเมินค่า	
แผนการเรียนรู้ที่ 1	3.18	3.59	3.00	2.64	2.34	2.95
แผนการเรียนรู้ที่ 2	3.50	3.72	3.18	2.81	2.59	3.16
แผนการเรียนรู้ที่ 3	3.50	3.81	3.36	2.81	2.90	3.28
แผนการเรียนรู้ที่ 4	3.40	3.68	3.31	3.04	2.86	3.26
แผนการเรียนรู้ที่ 5	3.68	3.86	3.50	3.00	2.90	3.39
แผนการเรียนรู้ที่ 6	3.68	3.90	3.59	3.18	3.00	3.47

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การพัฒนา ความสามารถ การอ่านจับใจความ ตามแผนการเรียนรู้	ความสามารถการอ่านจับใจความ					$\bar{X}$
	ด้านการ ตั้งคำถาม	ด้านการตอบ คำถาม	ด้านการบันทึก ความรู้จาก การอ่าน	ด้านการเขียน สรุปใจความ สำคัญ	ด้านการ ประเมินค่า	
$\bar{X}$	3.49	3.76	3.32	2.91	2.76	3.25
S.D.	0.18	0.21	0.24	0.11	0.19	0.18
แปลผล	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	ดีมาก

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 24.68$, S.D.= 1.49) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 17.59$, S.D.= 2.86) โดยมีค่าสถิติทดสอบ t-test เท่ากับ 16.26 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางแสดงค่าการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การทดลอง	N	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				
		$\bar{X}$	S.D.	Df	t	Sig.
ก่อนเรียน	22	17.59	2.86	21	16.26	.000*
หลังเรียน	22	24.68	1.49			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยออกมาได้ทั้งหมด 3 ด้านดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.36/82.27 แสดงให้เห็นว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ทั้งนี้ เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น ได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างมีระบบ โดยศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ตัวชี้วัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ศึกษาแนวการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำมาประยุกต์ใช้เป็นขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความด้วยเทคนิคพาโนรามา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความที่ดีขึ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถอ่านข้อความจำนวนมาก เก็บข้อความต่างๆ อย่างมีระบบ และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา นั้นทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการสอนแบบ PANORAMA สามารถพัฒนาการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี เป็นกิจกรรมการสอนอ่านที่ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนก่อนที่ผู้เรียนเรียนจะอ่านด้วยตนเองตามลำพัง โดยมีผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดกิจกรรมการอ่าน และเป็นผู้ให้คำแนะนำ รายละเอียดทุกขั้นตอนตลอดทั้งคาบเรียน หลังจากนั้นนักเรียนจะฝึกตนเอง อีกทั้งการนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อตรวจสอบเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกประเด็น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงทำให้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สิริวรรณ ชัยชนะพิระกุล (2564 : 57-61) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบพาโนรามาร่วมกับหนังสือวรรณกรรมเยาวชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการออกแบบการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีการสอนแบบพาโนรามาร่วมกับหนังสือวรรณกรรมเยาวชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีการสอนแบบพาโนรามาร่วมกับหนังสือวรรณกรรมเยาวชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบไปด้วย 58 แผนจำนวน 4 แผนใช้เวลาเรียน 16 ชั่วโมง โดยการจัดการเรียนรู้มีเนื้อหาที่หลากหลายอยู่ในความสนใจของนักเรียน มีการลำดับกิจกรรมจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้จากแบบฝึกหัดด้วยตนเอง การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทั้งจากคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีการสอนแบบพาโนรามาร่วมกับหนังสือวรรณกรรมเยาวชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.10 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.63/89.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ศรี ยาดิ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบพาโนรามาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ประสิทธิภาพของแผน การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนอ่านจับใจความแบบพาโนรามาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ทั้งหมด 10 แผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.41/82.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ด้านการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนด้วยเทคนิคพาโนรามา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีคะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาพรวม ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.18) อยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนความสามารถการอ่านจับใจความด้านการตอบคำถามมีคะแนนภาพรวม ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.21) อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งมีผลรวมคะแนนสูงสุด รองลงมา คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความด้านการตั้งคำถามมีคะแนนภาพรวม ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.18) อยู่ในระดับดีมาก ความสามารถในการอ่านจับใจความด้านการบันทึกความรู้จากการอ่านมีคะแนนภาพรวม ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.24) อยู่ในระดับดีมาก

ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้เรียนได้ฝึกตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน จัดบันทึกประโยคสำคัญของข้อความ ทำให้ผู้เรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ อีกทั้ง การเรียนรู้แบบ PANORAMA เป็นเทคนิคที่พัฒนาความสามารถด้านการอ่านโดยเฉพาะ มีความเป็นระบบ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการอ่านด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดกิจกรรมและให้คำแนะนำ จึงเหมาะสำหรับการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และผู้เรียนที่ได้เรียนรู้กิจกรรมการจัดการเรียนด้วยเทคนิคพาโนรามาซ้ำๆ หลายครั้ง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการของความสามารถการอ่านจับใจความดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญญา สมเขาใหญ่ (2562) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบ PANORAMA กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ พบว่า 1) ผลจากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบ PANORAMA สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการสอนแบบ PANORAMA สามารถพัฒนาการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี เป็นกิจกรรมการสอนอ่านที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีโอกาสได้ฝึกฝนก่อนที่นักเรียนจะอ่านด้วยตนเองตามลำพัง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดกิจกรรมการอ่านละให้คำแนะนำรายละเอียดทุกขั้นตอนตลอดคาบเรียน หลังจากนั้นนักเรียนจะฝึกตนเอง 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากที่ได้รับการสอนแบบ PANORAMA สูงกว่าก่อนที่ได้รับการสอนแบบ PANORAMA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นผลมาจากที่นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้แบบ PANORAMA ซ้ำๆ หลายครั้งจนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ ส่งผลให้นำไปประยุกต์ใช้ในการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี ทำให้เมื่อนักเรียนได้รับเรียนรู้แบบ PANORAMA แล้วมีความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้มีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนถึง 8.18 คะแนน และสอดคล้องกับรุ่งทิพา นิมกุล (2562) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบพาโนรามาพร้อมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถ การอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสระไคร้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบพาโนรามาพร้อมกับเทคนิคผังกราฟิก สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบพาโนรามาพร้อมกับเทคนิคผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคพาโนรามา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน เป็นการสอนที่ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีโอกาสได้ฝึกฝนก่อนที่นักเรียนจะอ่านด้วยตนเองตามลำพัง นักเรียนได้ฝึกฝนซ้ำๆ หลายครั้งจนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดกิจกรรมการอ่านและให้คำแนะนำรายละเอียดทุกขั้นตอนตลอดคาบเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการอ่านได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริวรรณ ชัยชนะพิระกุล (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย โดยใช้วิธีการสอนแบบพาโนรามาพร้อมกับหนังสือวรรณกรรมเยาวชนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 13.63

และค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 26.55 โดยหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งใช้วิธีการสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับหนังสือวรรณกรรมเยาวชนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบพาโนรามาเป็นเครื่องมือในการสอนอ่านสามารถ ช่วยเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจและพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะใน แผนการจัดการเรียนรู้ได้มีแบบฝึกหัดซึ่งเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนฝึกฝนและทำซ้ำได้ด้วยตนเองประกอบกับแบบฝึกมีความ น่าสนใจทั้งเนื้อหา และภาพประกอบรวมทั้งกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ยากเกินสำหรับนักเรียน ในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนั้นการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบพาโนรามาจึงเป็นส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำคัญได้ สอดคล้องกับงานวิจัย พนมวิทย์ แดงบุสดี (2556) ได้ศึกษาวิจัยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยเทคนิคการสอนแบบพาโนรามา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยเทคนิคการสอนแบบพาโนรามาของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ พิมศรี ยาดิ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนแบบพาโนรามาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศิริ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนอ่านจับใจความแบบพาโนรามาในการพัฒนาการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศิริสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ก่อนเรียนของนักเรียนมีค่าเท่ากับ 11.44 คิดเป็นร้อยละ 34.33 สำหรับคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 24.67 คิดเป็นร้อยละ 82.22 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 11.90 คะแนน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 การจัดการเรียนการสอนแบบ PANORAMA เน้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง เพราะฉะนั้นครูผู้สอนควรกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกในการคิด อย่าปิดกั้นการตั้งคำถามและตอบคำถามของ นักเรียน และการอ่านจับใจความจากงานเขียนประเภทต่างๆ ต้องใช้ระยะเวลาในการอ่านและวิเคราะห์เนื้อหา ดังนั้นควรที่จะเพิ่มชั่วโมงสอนในแต่ละเรื่องให้มากกว่า 1 ชั่วโมง เพราะจะทำให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น

1.2 ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนควรสังเกตและดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง ใช้หลักการเสริมแรงโดยการชมเชยนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความพยายามกล้าแสดงความคิดเห็น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบการสอนแบบ PANORAMA ไปใช้ศึกษากับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความพึงพอใจในการที่ได้เรียนแบบ PANORAMA เจตคติในการเรียนภาษาไทย เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการสอนแบบ PANORAMA ในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปหรือระดับชั้นอื่นๆ เพื่อจะได้รู้ว่าการสอนแบบ PANORAMA เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับชั้นใดมากที่สุด

2.3 ควรนำวิธีการสอนแบบ PANORAMA ไปเปรียบกับวิธีการสอนแบบอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการสอนแบบปกติ เพื่อจะได้เปรียบเทียบได้ว่าวิธีไหนดีที่สุด เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พนมวัลย์ แดงบุสดี. (2556). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยเทคนิคการสอนแบบพาโนรามาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พิมศรี ยาดิ. (2555). *การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบพาโนรามาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4* (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- รุ่งทิวา ฉิมกุล. (2562). *ผลการใช้วิธีสอนแบบพาโนรามาร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสระไคร้ จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 7(7), 56-72.*
- วิลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2554). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506703 การพัฒนาการเรียนการสอน*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์. (2559). *ทักษะทางภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. ภาพลื่นรุ้: ประสานการพิมพ์.
- สิริวรรณ ชัยชนะพิระกุล. (2564). *การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย โดยใช้วิธีการสอนแบบพาโนรามาร่วมกับหนังสือวรรณกรรมเยาวชนสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, อุดรดิตถ์.
- สุปรานี พัดทอง. (2559). *ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- อัญญา สมเขาใหญ่. (2562). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบ PANORAMA กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ* (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- อัญชลี พันสุกค. (2556). *ผลการสอนการอ่านภาษาอังกฤษด้วยวิธี PANORAMA ร่วมกับเทคนิค KWL-PLUS ที่มีผลต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- Edward, Peter. (1973). PANORAMA : A Study Technique. *Journal of Reading*, 17(2), 132-135.

กรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0

Growth Mindset for 4.0 Professional Administrators

ภูริรัตน์ สุกใส¹ ศุภกร จันทรเพ็ญ² สุนันทนา กุศลประเสริฐ³ สุวดี งามมูล⁴ และสถิรพร เชาวนชัย⁵
Phurirat Suksai¹ Suphakon Chanpen² Sunantana Kusolprasert³ Suwadee Thamoon⁴
And Sathiraporn Chaowachai⁵

Received: 26 May 2023, Revised: 16 October 2023, Accepted: 17 October 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความคิดเกี่ยวกับกรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 ซึ่งเป็นยุคการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 จะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่มีทั้งความรู้ ความสามารถทางการบริหารและความเป็นผู้นำทางวิชาการในการบริหารการศึกษา พร้อมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงกรอบความคิดแบบเติบโตเป็นกรอบแนวคิดความเชื่อส่วนบุคคลที่เชื่อว่า ศักยภาพและความสามารถของตนเองเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยเรียนรู้จากกระบวนการฝึกฝนตนเองในการจัดการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และมุ่งที่กระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวทันต่อเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพ ซึ่งองค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การขอความช่วยเหลือในการทำงาน 2) เรียนรู้จากความล้มเหลว 3. ความพยายาม 4) การเรียนรู้จากคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะเชิงลบ และ 5) การหาแบบอย่างและแรงบันดาลใจ โดยผู้บริหารมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 จะต้องมีคุณลักษณะทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาและปรับตัวเพื่อรับมือกับความท้าทายใหม่ๆ ได้ พร้อมทั้งนำพาทิศทางการก้าวไปสู่การเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : กรอบความคิดแบบเติบโต ผู้บริหารมืออาชีพ ยุคการศึกษา 4.0

ABSTRACT

This article aimed to present the concept in the growth mindset for 4.0 professional administrators, which is the educational era emphasized on active learning, entering into innovative creation. School administrators in 4.0 era have to be professional in knowledge, administrative ability, the academic leadership in educational administration, and the capability in the adjustment to reach changes. The growth mindset is the mindset in the personal beliefs in their own potentials and capability, capable to change all the time by learning from the self-training process in managing solving problems creatively and heading towards learning processes more than results, the important part to help the administrators able to adjust themselves to reach the changes and lead them to be professional. The growth mindset of school administrators in 4.0 educational era included 5 components: 1) preference in working challenge, 2) learning from failure, 3) attempting, 4) learning from negative criticism and suggestions, and 5) seeking idols and inspiration. The 4.0 educational era of professional administrators have to have 5 traits in these components to be able to develop and adjust to handle new changes and be able to lead their organizations to grow effectively.

KEYWORDS: growth mindset, professional administrators, 4.0 educational era

¹ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล phurirats64@nu.ac.th

² นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล suphakonch64@nu.ac.th

³ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล sunantanak64@nu.ac.th

⁴ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล suwadeet64@nu.ac.th

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมลkrusathi@hotmail.com

บทนำ

ไทยแลนด์ 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายของรัฐบาล ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศเป็น การปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ปฏิรูปการสร้างความรู้ผ่านการวิจัยและ พัฒนา การปฏิรูปคน และปฏิรูป การศึกษาไปพร้อมกัน ซึ่งขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการ เร่งปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเด็กไทยอย่างเป็น รูปธรรมในหลายด้าน ได้แก่ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การพัฒนาปรับปรุงตำราเรียนให้มีมาตรฐาน 5 ดาว การบริหารจัดการ คุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก และ การปรับหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและ เทคโนโลยีใน ศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดการศึกษาจะสำเร็จได้ตามเป้าหมายและมีคุณภาพ ต้องอาศัยผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนและปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น กลไกสำคัญและ เป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจาก การบริหาร ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” จะสามารถนำพาการปฏิรูปไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมาย และบริหารจัดการให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้ (สาริศา เจนเข้ว่า และสังเวียน เจนเข้ว่า, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 ต้องมีคุณลักษณะที่ โดดเด่น มีทักษะและบทบาทในการบริหาร การเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในภาคปฏิบัติจะเป็นตัวการและเป็นกลไกหลักในการกำหนด นโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ต้องทำหน้าที่และรับผิดชอบโดยตรงในการดูแล ควบคุมกำกับและส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนและการทำงานในส่วนต่างๆ ของสถานศึกษาให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายที่ ได้วางไว้ ดังนั้น ความก้าวหน้า หรือ ความล้าหลังของสถานศึกษาและคุณภาพของนักเรียน จะขึ้นอยู่กับ ความเป็นผู้นำและ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลัก ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร สถานศึกษานั้น โดยภาพรวมแล้วจะมีภาระ หลักที่สำคัญ 3 ด้าน ด้วยกัน 1) ภาระด้านการบริหารงาน ภายในของสถานศึกษา 2) ภาระด้านการพัฒนาสถานศึกษา และการ พัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา และ 3) ภาระด้านการประสานงานและการติดต่อกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา ทั้งในระดับชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานอื่นภายนอกกระทรวง ทบวง กรม ภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ

การจ้องการทางการศึกษาเป็นกระบวนการทางการบริหารที่จะช่วยให้ทราบถึงโครงสร้างของ การบริหารงาน อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ช่องทางของการติดต่อสื่อสารของบุคลากรประจำตำแหน่งต่าง ๆ นอกจากนี้จะช่วยให้ทราบความสัมพันธ์ของหน่วยงาน ทราบวิธีประสานงาน เพื่อให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานทุกคน จะได้รวมกำลังกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจึงเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ใน การนำทรัพยากรการบริหาร (Administrative resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมืออาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ที่ชอบความท้าทายในการทำงาน (Challenges) เรียนรู้จากความล้มเหลว(Obstacles) มีความพยายาม (Effort) สามารถเรียนรู้จากคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะเชิงลบ (Criticism and negative feedback) และสามารถหา แบบอย่างและแรงบันดาลใจ (Success of others) ได้จะสามารถบริหารจัดการองค์การทางการศึกษาได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา Growth Mindset กรอบความคิดแบบเติบโต ของ ผู้บริหารมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ต้องการให้

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นมืออาชีพ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในยุคการศึกษา 4.0 อย่างมีศักยภาพที่จะดำเนินบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพประสิทธิภาพ และนำมาซึ่งความสำเร็จของกระบวนการปฏิรูปการศึกษาของไทยได้ในอนาคต

บริบทของการศึกษาในยุคการศึกษา 4.0

ก่อนจะเป็นยุคการศึกษา 4.0 การศึกษาไทยในอดีตตั้งแต่ยุคแรกหรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นยุคการศึกษา 1.0 เป็นการพัฒนาตามสภาพบริบทของสังคมไทยที่มีพัฒนามาโดยตลอด โดยเริ่มนับยุคการศึกษา 1.0 ตั้งแต่การมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรก สภาพบริบทของประเทศไทยเรียกว่าคือ Thailand 1.0 ยังคงเป็นสังคมเกษตร เน้นการเกษตรเป็นหลัก ประชากรประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ หลักสำคัญของการจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อชุมชนของตนเอง ทักษะที่ใช้คือทักษะเพื่อการยังชีพ เช่น การปลูกผัก ทำสวน บทบาทของครู คือเป็นการบอให้ผู้เรียนเข้าใจและทำตามได้ ต่อมาเข้าสู่ยุคการศึกษา 2.0 มุ่งเน้นด้านอุตสาหกรรมขนาดเล็กไม่ซับซ้อนมาก เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม การศึกษาในยุค 2.0 นี้เป็นการศึกษาไปเพื่อระบบอุตสาหกรรม ต่อมาเข้าสู่ยุคการศึกษา 3.0 มุ่งเน้นด้านอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อน มีการส่งออกของสินค้า มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน เพียงแต่ประเทศไทยเป็นเพียงประเทศผู้รับจ้างผลิตเท่านั้น เช่น อุตสาหกรรมไฟฟ้า อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ แต่ประเทศไทยยังไม่ค่อยมีนวัตกรรมของตนเอง ถึงแม้ว่าในยุคนี้จะเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีมีความเป็นโลกาภิวัตน์แล้วก็ตาม การศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อชุมชนนานาชาติ เน้นทักษะการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยีเป็นหลัก เมื่อเข้าสู่ยุคการศึกษา 4.0 ประเทศไทยต้องมีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเองให้ได้โดยไม่พึ่งพาต่างชาติเหมือนเมื่อก่อน มีเป้าหมายคือ เป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โจทย์ใหญ่ที่สำคัญคือทำอย่างไรให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากประเทศที่กำลังพัฒนาไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว การทำให้ประเทศไทยก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง (ปรณิกา มีครุฑ, 2562)

การศึกษาของไทยจึงต้องมีการปฏิรูปและปรับเปลี่ยนในทุกบริบทเพื่อพัฒนาคนไทยซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ สร้างเด็กและเยาวชนไทยให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการประยุกต์ให้เข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ การจัดการเรียนรู้ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียน สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกมาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม การศึกษายุคใหม่จึงต้องเน้นแสวงหาการเรียนรู้ได้เองอย่างท้าทาย สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ต่อยอดความรู้เดิม คิดและประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ได้เหมาะสมกับตนเองและสังคมตามสถานการณ์

ยุคการศึกษา 4.0 จึงเป็นยุคการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่การสร้างนวัตกรรม การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของไทย จึงต้องขับเคลื่อนไปพร้อมกันทั้งระบบการบริหารจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 ต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถปรับเปลี่ยนได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความมุ่งมั่นสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้คนรอบข้างในการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐานผ่านระบบที่มีคุณภาพ เป็นผู้นำวิชาการที่สามารถวางหลักสูตรให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางชีวิต ตอบสนองความต้องการผู้เรียนและบริบทของชุมชน เป็นนักประสานรอบทิศในการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับชุมชนและองค์กรภายนอก สามารถจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น โดยเชื่อมโยง

ภูมิปัญญาไทยและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างสรรค์ให้เกิดนวัตกรรมสู่สังคมได้อย่างต่อเนื่อง (คมคาย น้อยสิทธิ์, 2561)

ดังนั้นยุคการศึกษา 4.0 จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้นำที่ใฝ่เรียนรู้ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงาน สามารถแก้ไขปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน ส่งผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้รับ ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงและผสมผสานกับการสร้างนวัตกรรมมีความสามารถในการจูงใจคนให้ร่วมกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารจึงต้องมีทักษะความรู้ ความสามารถ ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างนวัตกรรมที่มีเทคโนโลยีเป็นฐาน กรอบความคิดแบบเติบโตจึงมีความสำคัญในเชิงบริหารทั้งทางด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ ที่ต้องอิงอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวขับเคลื่อนระบบการศึกษาในอนาคต หากผู้นำไม่กล้าเปลี่ยนแปลงให้สถานศึกษาเท่าทันยุคโลกาภิวัตน์แล้ว สถานศึกษานั้นๆ ก็ย่อมจะตกขอบของการพัฒนาไป แต่หากผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้า มีภาวะผู้นำสูง มีความเป็นมืออาชีพและมีกรอบความคิดแบบเติบโตสถานศึกษานั้นย่อมจะเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนและส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาอันจะนำไปสู่คุณภาพการศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 อย่างแท้จริง

ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ความเป็นมืออาชีพ (professional) คือ การแสดงออกพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากความรู้ความเข้าใจ ทักษะการประพฤติปฏิบัติที่ทำให้บรรลุเป้าประสงค์ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ที่ไม่ธรรมดาที่คนทั่วไปสามารถทำได้ ดังนั้นการเป็นมืออาชีพจึงต้องผ่านกระบวนการของ การแสวงหาความรู้ตามหลักวิทยาศาสตร์และ กระบวนการวิจัยจนได้คำตอบในการแก้ปัญหาได้ จึงจะเรียกว่า เป็นมืออาชีพ ซึ่งกระบวนการเหล่านั้นมีดังนี้ 1) แสดงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น 2) ระบุว่าปัญหาแท้จริงคืออะไร 3) หาวิธีการ หาความรู้ หาสาเหตุแห่งปัจจัยต่างๆ ได้ 4) ลงมือปฏิบัติตามหลักวิชา หลักการจนได้คำตอบของ คำถามที่ตั้งไว้ทั้งหมด 5) เป็นนักปฏิบัติที่เรียนรู้หลักการและทฤษฎีอย่าง ต่อเนื่องตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานและมีการสะท้อนความคิด 6) มุ่งองค์ความรู้เกิดขึ้นว่าควรแก้ปัญหาอย่างไร นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาว่าประกอบด้วยองค์ประกอบหลักใหญ่ๆ 4 องค์ประกอบ คือ 1) คุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารที่ควรจะมีในตัวตนของผู้บริหาร(characteristic) 2) การเป็นผู้นำทางวิชาการ(academic leaders) 3) สมรรถนะเชิงวิชาชีพ(professional competencies) และ 4) ผลการปฏิบัติงาน(performance) (กนกอร สมปราชญ์, 2550)

ผู้บริหารมืออาชีพในยุคการศึกษา 4.0 จึงควรมีลักษณะทั้งด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้และการคิด การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความสามารถทางการบริหาร และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการมีภาวะผู้นำแบบร่วมมือมากกว่าการใช้อำนาจหรือการบังคับ ซึ่งเป็นบทบาทของนักบริหารมืออาชีพที่มีประสิทธิภาพ (สาริศา เจนเข้ว่า และเสวียน เจนเข้ว่า, 2560) โดยอาศัยการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตและพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ตั้งแต่การจูงใจ คัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะอย่างต่อเนื่องครอบคลุม ทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพปรับเปลี่ยนบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตรงตาม ความต้องการ “เป็นมืออาชีพ มีทักษะวิชาชีพขั้นสูง” โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” สร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันรวมถึง การพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง นอกจากนี้มีการออกแบบ วางแผนการผลิต และพัฒนา

ครูอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐาน วิชาชีพขั้นสูง เงินเดือนค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ ให้สามารถจูงใจบุคคลที่เก่ง ดี มีความรู้มาเป็นครู มีการวางแผนอัตรากำลังระยะยาว (20 ปี) ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการผลิตครู และมีการวางแผนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยนำ Digital Platform มาเป็นเครื่องมือทั้งการพัฒนาอบรมครู และการจัดทำฐานข้อมูลกำลังคน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติครูประวัติการพัฒนาฝึกอบรมนำไปสู่การวิเคราะห์ วางแผน กำลังคนได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ดังนั้นการที่ผู้บริหารจะทำให้ครูเป็นครูยุคใหม่ที่มีคุณภาพ เป็นครูมืออาชีพได้นั้น ควรเริ่มจากการปลูกฝังแนวคิดให้ครูมีความกล้าที่จะฝ่าฟันเรื่องยาก มองว่าอุปสรรคไม่ใช่ปัญหา แต่เป็นโอกาสที่จะลองสิ่งใหม่เพื่อบรรลุเป้าหมายระยะยาว สู่การเกิดกรอบแนวคิดแบบเติบโต สามารถยอมรับความท้าทายใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกคนได้ใช้ศักยภาพของตนได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพและครูมืออาชีพในอนาคตต่อไป

กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)

คนแต่ละคนจะมี “กรอบความคิด (Mindset)” ของตนเอง ความคิดนี้เป็นสิ่งที่สั่งสมมาในแต่ละบุคคล ซึ่งเกิดจากความเชื่อ ประสบการณ์ การเลี้ยงดู สังคม การศึกษา ฯลฯ แต่ละคนจึงมีกรอบความคิดแตกต่างกัน กรอบความคิด (Mindset) มี 2 ประเภท ได้แก่ กรอบความคิดแบบยึดติด (Fixed Mindset) และกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว คนเราจำเป็นต้องมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) เพื่อที่จะปรับตัวให้ทัน สามารถดำรงชีวิตได้ดี มีคุณภาพ พร้อมเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงรอบตัวด้วยความเข้าใจ รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับคนรอบข้างอย่างอบอุ่น โดย Dweck ได้อธิบายเกี่ยวกับกรอบความคิดแบบเติบโตไว้ว่า กรอบความคิดแบบเติบโตไม่ใช่แค่เรื่องความพยายามเท่านั้น แต่ต้องลองใช้กลยุทธ์ใหม่ๆ และแสวงหาข้อมูลจากคนอื่น เมื่อพบกับปัญหาหรืออุปสรรคต้องอาศัยคำชี้แนะ หาข้อปรับปรุง และพยายามเรียนรู้ นอกจากนี้ต้องจำไว้ว่า ความพยายามนั้นเป็นวิธีที่จะทำให้เป้าหมายของการเรียนรู้และการพัฒนาได้ดีขึ้น การเรียนรู้วิธีการคิดเพื่อการเติบโตจะช่วยให้รู้สึกดีขึ้นในระยะสั้นและการเจริญเติบโตในความท้าทายและความล้มเหลวระหว่างการเรียนรู้อาจทำให้รู้สึกดีขึ้นในระยะยาว กรอบความคิดแบบเติบโตเป็นทางของการคิดที่ถูกต้อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย (Dweck, 2015) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของชาคริต จันทรวงศ์กุล ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับกรอบความคิดแบบเติบโตไว้ว่า คนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตนั้นอาจจะเริ่มต้นได้ไม่ดี บุคคลเหล่านี้จะไม่ถูกกลืนด้วยวัฒนธรรมของกลุ่มเมื่อได้เข้าไปอยู่เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือสมาคมนั้นๆ แต่จะเป็นคนที่ตั้งคำถามบ่อยขึ้นเรื่อยๆ และลงมือค้นหาคำตอบนั้นอยู่เสมอ คนกลุ่มนี้จะไม่ยอมแพ้กับความล้มเหลวหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น เพราะเขาเชื่อว่าการได้เผชิญกับอุปสรรคที่ไม่เคยเจอมาก่อน ความยากที่ต้องทำในสิ่งที่ไม่เคยทำคือหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ที่ชีวิตต้องเจอ เขาจึงตั้งใจและความพยายามว่าจะต้องผ่านไปให้ได้ และคนที่มีความกรอบความคิดแบบเติบโตจะยอมรับคำติชมและคำวิจารณ์ด้วยจิตใจที่เปิดกว้างและจะยินดีกับความสำเร็จของคนอื่น และเรียนรู้จากทุกความผิดพลาดของตัวเอง (ชาคริต จันทรวงศ์กุล, 2561) ความสำเร็จของคนอื่นจะเป็นตัวอย่างที่ดีในการผลักดันและจูงใจให้ตนเองประสบความสำเร็จ

กรอบวิธีคิด หรือ Mindset จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลด้วยเพราะ “Mindset” เป็นสิ่งที่นำไปสู่พฤติกรรมซึ่งสามารถส่งผลได้ทั้งลบและบวก กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญของ “Mindset” ว่าเป็นเรื่องที่แพร่หลายในวงการจิตวิทยา และวงการอื่นๆ มาโดยตลอด การที่คนๆ หนึ่งมี Mindset อย่างไรนั้น จะส่งผลต่อ

ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตของเขา แม้แต่วงการศึกษาระดับโลกก็ให้ความสำคัญกับเรื่อง Mindset เป็นอย่างมาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) คนที่มี Growth Mindset มีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในชีวิตและมีความสุขในชีวิต โดย Mindset เปรียบเสมือนเลนส์ที่เราใช้ในการมองโลก เมื่อเรามองปัญหาโดยใช้เลนส์ Growth Mindset เราจะมองเห็นโอกาสในการเรียนรู้ แต่หากมองผ่านเลนส์ Fixed Mindset เราจะมองปัญหาเป็นสิ่งที่แสดงถึงความล้มเหลว ดังนั้นการรู้จักและเลือกใช้ Growth Mindset จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างการพัฒนา ดังได้กล่าวไว้ว่า “คุณเกิดมาอย่างไรนั้นไม่สำคัญ Mindset ต่างหากที่สำคัญ” (ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) กรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพยุคการศึกษา 4.0 จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในทุกๆด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จึงมีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในชีวิตและมีความสุขในชีวิต เพราะ Growth Mindset เปรียบเสมือนเข็มทิศที่เราตั้งไว้ในจิตสำนึกของตนเองซึ่งจะเป็นแรงผลักดันจากภายในให้เราประสบความสำเร็จ การบริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำที่มีความสามารถเพิ่มเติมจากการเป็นผู้นำแบบเดิมในอีกหลายด้าน ปรับวิธีคิดให้เป็นกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ปลูกฝังความเชื่อให้แก่ตนเองได้ว่า ชีวิตสามารถเติบโตได้ ความสามารถ บุคลิกภาพ และคุณลักษณะของเราสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ด้วย รวมถึงการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้คิดค้นนวัตกรรมใหม่ และเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนากอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา: การวิจัยผสมผสานวิธี ได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหาร

สถานศึกษา ได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การขอความช่วยเหลือในการทำงาน (Challenges) 2) เรียนรู้จากความล้มเหลว(Obstacles) 3) ความพยายาม (Effort) 4) การเรียนรู้จากคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะเชิงลบ (Criticism and negative feedback) และ 5) การหาแบบอย่างและแรงบันดาลใจ (Success of others) (วีระยุทธ แสนพินิจ, 2562) โดยมีรายละเอียดดังนี้

**5 องค์ประกอบกรอบความคิดแบบเติบโต
ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพยุคการศึกษา 4.0**

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพยุคการศึกษา 4.0

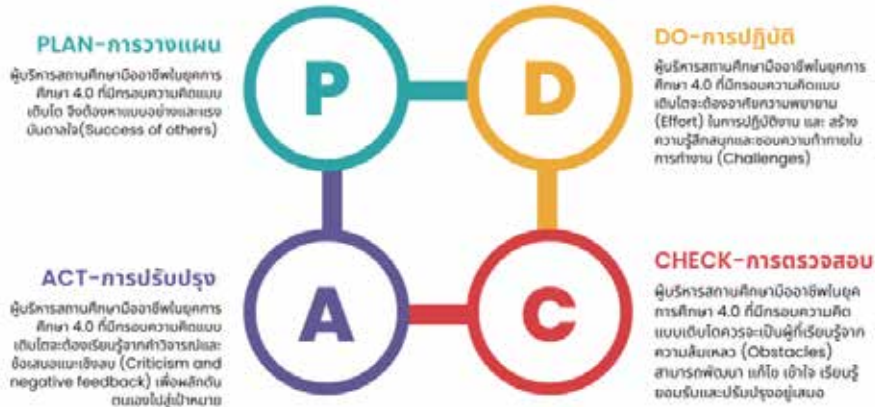
1. การขอความท้าทายในการทำงาน (Challenges) ผู้บริหารมืออาชีพในยุคการศึกษา 4.0 จะต้องเป็นผู้ที่มีความกล้าที่จะเผชิญความเสี่ยงในสิ่งที่ยังไม่ทราบว่าสำเร็จหรือไม่ เป็นผู้นำในการสร้างนวัตกรรมในการทำงานเพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ ผนวกกับทักษะประสบการณ์ความรู้ วางแผนการทำงานที่มีแบบแผนให้งานบรรลุ เป้าหมาย เพื่อความสำเร็จในการบริหารงานอย่างมืออาชีพ
2. การเรียนรู้จากความล้มเหลว (Obstacles) ผู้บริหารมืออาชีพในยุคการศึกษา 4.0 จะต้องเป็นผู้ที่เรียนรู้จากประสบการณ์และบทเรียนที่ล้มเหลว สามารถพัฒนา แก้ไข เข้าใจ ยอมรับ และปรับปรุงการบริหารงานอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดนั้นอีกครั้ง จนนำไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จของการบริหาร
3. ความพยายาม (Effort) ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 จะต้องมีความพยายามในการเรียนรู้ในการทำงานอย่างไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ หมั่นฝึกฝนตนเองให้มีความขยันขันแข็ง ความวิริยะอุตสาหะในการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ มีการตั้งเป้าหมายในการทำงาน ตั้งใจ และมีความรับผิดชอบในการทำงาน ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. การเรียนรู้จากคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะเชิงลบ (Criticism and negative feedback) ผู้บริหารมืออาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ควรรับฟัง พิจารณาและทำความเข้าใจการแสดงความคิดเห็นในข้อบกพร่องของตนเอง และมองว่าคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะเชิงลบที่ได้รับฟังนั้นเป็นความคิดเห็นมากกว่าเป็นคำติชม แล้วนำข้อมูลจากการวิพากษ์วิจารณ์มาหาแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น
5. การหาแบบอย่างและแรงบันดาลใจ (Success of others) ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 จะต้องหาวิธีการหรือกระบวนการที่แสดงถึงการผลักดันตนเองไปสู่เป้าหมาย การเข้าใจความคิดของตนเอง โดยการเรียนรู้วิธีที่จะรักษาแรงบันดาลใจเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการ

การประยุกต์ใช้กรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคการศึกษา 4.0

Growth Mindset กรอบความคิดแบบเติบโตคือ สิ่งที่ได้รับการพูดถึงมากในฐานะกุญแจสู่ความสำเร็จจากสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันมีความจำเป็นในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศไปสู่ยุคประเทศไทย 4.0 จึงส่งผลต่อภาคการศึกษาที่ต้องยกระดับและพัฒนาการศึกษาสู่ยุคการศึกษา 4.0 ที่ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำจึงต้องเป็นผู้นำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีทั้ง ความรู้ ความสามารถทางการบริหารและความเป็นผู้นำทางวิชาการในการบริหารการศึกษา โดยการประยุกต์ใช้กรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 ทั้ง 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) การขอความท้าทายในการทำงาน (Challenges) 2) เรียนรู้จากความล้มเหลว (Obstacles) 3) ความพยายาม (Effort) 4) การเรียนรู้จากคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะเชิงลบ (Criticism and negative feedback) และ 5) การหาแบบอย่างและแรงบันดาลใจ (Success of others) (วีระยุทธ แสนพินิจ, 2562) เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นมืออาชีพ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในไทยแลนด์ 4.0 อย่างมีศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรนำกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับทฤษฎีวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA ในการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการ หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ทั้งระบบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

PDCA & Growth Mindset

การประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพกับกรอบความคิดแบบเติบโต

ภาพที่ 2 การประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพกับกรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารสถานศึกษายุคการศึกษา 4.0

1. Plan คือ การวางแผน หรือ การตั้งเป้าหมายจากประเด็นปัญหาและสร้างแผนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เป้าหมายนี้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต จึงต้องหาแบบอย่างและแรงบันดาลใจ (Success of others) ซึ่งเป็นกระบวนการที่แสดงถึงการผลักดันตนเองไปสู่เป้าหมาย การเข้าใจความคิดของตนเอง โดยการเรียนรู้วิธีที่จะรักษาแรงบันดาลใจเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ในการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อรูปแบบการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จ

2. DO คือ การปฏิบัติ หรือ การลงมือปฏิบัติตามแผนเพื่อให้ภาระงานประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจะต้องอาศัยความพยายาม (Effort) ในการปฏิบัติงาน มีความพยายามในการเรียนรู้พัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ตั้งเป้าหมายในการทำงาน ตั้งใจและมีความรับผิดชอบในการทำงาน รวมถึงทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อีกทั้งต้องสร้างความรู้สึกลึกซึ้งและชอบความท้าทายในการทำงาน (Challenges) เพื่อพัฒนาสิ่งใหม่รวมถึงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ เพื่อความสำเร็จในการบริหารงานอย่างมืออาชีพ

3. Check คือ การตรวจสอบ หรือ การตรวจสอบว่าแผนการดำเนินงานที่ได้ออกแบบไว้มีผลลัพธ์เป็นไปตามตัวชี้วัดที่ผู้บริหารต้องการหรือไม่ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตควรจะเป็นผู้ที่เรียนรู้จากความล้มเหลว (Obstacles) สามารถพัฒนา แก้ไข เข้าใจ เรียนรู้ ยอมรับและปรับปรุงอยู่เสมอเพื่อไม่ให้ความผิดพลาดนั้นอีกทั้ง หรืออาจทำให้โอกาสที่จะเกิดความสำเร็จนั้นน้อยลง จนนำไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จ

4. Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม หรือ การจัดทำมาตรฐานใหม่ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ที่มีกรอบความคิดแบบเติบโตจะต้องเรียนรู้จากคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะเชิงลบ (Criticism and negative feedback) เพื่อผลักดันตนเองไปสู่เป้าหมาย การเข้าใจความคิดของตนเอง โดยการเรียนรู้วิธีที่จะรักษาแรงบันดาลใจเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการ

ดังนั้นหากผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 สามารถนำกรอบความคิดแบบเติบโตมาประยุกต์ใช้ร่วมกับทฤษฎีวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA ซึ่งจะสามารถพัฒนาผู้เรียนเกิดทักษะทางชีวิต ตอบสนองความต้องการผู้เรียนและบริบทของชุมชน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับชุมชนและองค์กรภายนอก สามารถจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น อย่างมีคุณภาพประสิทธิภาพ

วิธีพัฒนารอบความคิดแบบเติบโตผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพยุคการศึกษา 4.0

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรไปสู่เป้าหมายจึงจำเป็นต้องพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต Growth Mindset ให้เกิดขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายในยุคการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีความผันผวนเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดย พิชาวีร์ เมฆขยาย (2560) นักจิตวิทยาองค์กรได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับวิธีการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโตไว้ 10 ประการ ประกอบด้วย 1) เปิดใจยอมรับจุดอ่อนของตัวเอง 2) มองว่างานยากและปัญหาคือโอกาส 3) ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่ถูกจริตกับตัวเอง 4) จำไว้ว่าสมองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ 5) ให้คุณค่ากับการเรียนรู้มากกว่าค่าชม 6) สนใจที่กระบวนการระหว่างทางมากกว่าผลลัพธ์ปลายทาง 7) เน้นเรียนรู้อย่างมีคุณภาพมากกว่าปริมาณ 8) เปิดใจรับคำวิพากษ์และ Feedback 9) ชื่นชมคนที่ความพยายามมากกว่าคุณสมบัติส่วนตัว และ 10) ปรับทัศนคติต่อคำว่า “ต้องปรับปรุง” สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์จิตวิทยาการศึกษามูลนิธิยุวสถิรคุณ (2560) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับการสร้างกรอบความคิดแบบเติบโตไว้ว่า 1) ให้ความสำคัญกับกระบวนการและความพยายามในการเรียนรู้ 2) ให้ Feedback ที่พฤติกรรมและให้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองต่อไปให้ดียิ่งขึ้น และ 3) คนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้นั้นช่วยให้ตั้งเป้าหมายด้วยงานที่ง่าย ๆ ก่อนแล้วค่อยเพิ่มความท้าทายขึ้น โดยสามารถสรุปวิธีการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต Growth Mindset ที่น่าสนใจของผู้บริหารมีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ตามแนวคิดของ S.J. Scott (2017) ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพได้ ดังนี้

ภาพที่ 3 วิธีการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโตที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของกรอบความคิดแบบเติบโตของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพยุคการศึกษา 4.0 ตามแนวคิดของ S.J. Scott (2017)

1. เปิดใจยอมรับจุดอ่อน ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 จะต้องเปิดใจมองดูตัวเองอย่างเป็นกลางและวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. มองอุปสรรคคือโอกาส งานยากเป็นสิ่งที่ดึงดูดศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานออกมา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 จึงต้องปรับความคิดเกี่ยวกับงานยาก โดยมองว่า งานยากคือ โอกาสในการทำหาสิ่งใหม่ ดังนั้นปัญหาและงานยากคือพาหนะที่จะทำให้ผู้บริหารได้พัฒนาความสามารถมากให้ปฏิบัติงานได้ดีขึ้นเรื่อยๆ
3. ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม มนุษย์เรามีวิธีการเรียนรู้ที่ได้ผลไม่เหมือนกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ที่มี Growth mindset จะใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง เพราะทัศนคติที่ไม่ปิดกั้นสิ่งใหม่ๆ นั่นเอง
4. สร้างความคิดที่ว่ามนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ มนุษย์เรามีการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงให้อยู่รอดในสภาพแวดล้อมใหม่ๆ อยู่ตลอด แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างในสมองของเราจัดระเบียบใหม่ได้เอง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 จึงต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับแต่งตัวเองได้อยู่เสมอ และไม่ปิดกั้นศักยภาพการเรียนรู้ด้วยการไม่ยอมพัฒนา
5. ให้ความสำคัญกับกระบวนการระหว่างทางมากกว่าผลลัพธ์ การสนุกกับระหว่างทางของการทำงานจะช่วยให้ผู้บริหารเดินต่อไปได้ ดังนั้นหากจดจ่อแต่ปลายทางว่าเมื่อไหร่จะถึงอาจทำให้เกิดความรู้สึกท้อและเลิกในที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 ที่มี Growth mindset จึงมักจะสนุกกับกระบวนการเรียนรู้ของตัวเอง รู้สึกดีที่เห็นตัวเองขำนาญขึ้นเรื่อยๆ มากกว่าจะกดดันตัวเองให้ต้องสมบูรณ์แบบ
6. เปิดใจรับคำวิจารณ์และข้อมูลย้อนกลับ การเปิดใจรับคำวิพากษ์วิจารณ์หรือ Feedback นั้นค่อนข้างยาก แต่สิ่งเหล่านี้คือวัตถุดิบชั้นดีในการเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง ผู้คนรอบตัวมักจะหวังดีและปรารถนาที่จะช่วยชี้จุดที่ผู้บริหารอาจมองไม่เห็นตัวเอง ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 จึงต้องเปิดใจเพื่อรับฟังคำวิจารณ์และ Feedback เหล่านั้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บทสรุป

Growth Mindset ของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ คือ แนวคิดที่เชื่อว่าความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษานั้นเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ผ่านความพยายาม ไม่ยอมแพ้ และการเรียนรู้ ถึงแม้ว่าจะต้องบริหารการศึกษาอยู่ท่ามกลางสภาวะที่ไม่แน่นอนหรือเป็นช่วงเวลาที่ยากลำบากก็ตาม การที่ผู้บริหารสถานศึกษามี Growth Mindset จะทำให้กล้าที่จะฝ่าฟันเรื่องยาก มองว่าอุปสรรคไม่ใช่ปัญหา แต่เป็นโอกาสที่จะลองสิ่งใหม่เพื่อบรรลุเป้าหมายของการบริหารการศึกษาในระยะยาวต่อไป นับเป็นกระบวนการคิดที่ผู้บริหารสถานศึกษาพยายามพาตัวเองออกจากกรอบเดิม ๆ เพื่อให้ผู้บริหารได้ใช้ศักยภาพของตนได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษาในอนาคต

ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคการศึกษา 4.0 จึงจำเป็นต้องสร้างและพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตให้เกิดขึ้นในตนเองเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้โดย 1) เปิดใจยอมรับจุดอ่อน 2) มองอุปสรรคคือ โอกาส 3) ใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม 4) สร้างความคิดที่ว่ามนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ 5) ให้ความสำคัญกับกระบวนการระหว่างทางมากกว่าผลลัพธ์ และ 6) เปิดใจรับคำวิจารณ์และข้อมูลย้อนกลับ ดังนั้นหากผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้วิธีการพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตที่เหมาะสมก็จะสามารถสร้างและพัฒนากรอบความคิดแบบเติบโตให้เกิดขึ้นในตนเองได้ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การขอความช่วยเหลือในการทำงาน (Challenges) 2) เรียนรู้จากความล้มเหลว (Obstacles) 3) ความพยายาม (Effort) 4) การเรียนรู้จากคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะเชิงลบ (Criticism and negative feedback) 5) การหาแบบอย่างและแรงบันดาลใจ (Success of others) อันจะส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ของผู้บริหารเป็นไปอย่างมืออาชีพ มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ผู้เรียนได้รับการพัฒนาจนนำไปสู่คุณภาพของการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราษฎ. (2550). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา*. (ปริญญามหาบัณฑิต ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คมคาย น้อยสิทธิ์. (2561). ผู้บริหารยุคการศึกษา 4.0 . *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(4), 40-47.
- ชาคริต จันทรุ่งสกุล. (2561). *Growth Mindset สำคัญกว่าความฉลาด*. เข้าถึงได้จาก <https://www.shakrit.com/growth-mindset>.
- ปณตนนท์ เกียรติประภากุล. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0. *วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(2), 1994-2010.
- ปรณิกา มีครุฑ. (2562). นโยบายสาธารณะกับการศึกษาไทยยุค 4.0. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 6(2), 1-13.
- ประเวช ชุ่มเกษรกุลกิจ. (2561). พฤติกรรมสร้างนวัตกรรมในการทำงาน แนวคิด ปัจจัยเชิงสาเหตุความท้าทาย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 10(1), 25-41.
- ปราย โสภาศิริ. (2557). *ความล้มเหลวมักสร้างคนให้แข็งแกร่ง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thipakamdee.blogspot.com/p/t.html>.
- พิชาวีร์ เมฆขยาย . (2560). 10 วิธีพัฒนา Growth Mindset กุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จ. เข้าถึงได้จาก <https://www.bypichawee.co/single-post/10-howto-growthmindset>.
- พัชรี บอนคำ. (2560). *แรงบันดาลใจ” ความมหัศจรรย์ของพลังชีวิต*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th/>.
- มนัส เรือนเหลือ. (2555). *แรงบันดาลใจ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/56054>.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). *แนวโน้มการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. เข้าถึงได้จาก https://issuu.com/tlcspu/docs/special_lecture.
- ศิริรัชต์ อินสุข. (2557). ความท้าทายการบริหารจัดการสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้. *วารสารวิชาการสมาคม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 20(1), 81-93.
- ศิริลักษณ์ บุญจุมริน. (2560). *หน้าแถวและแนวทาง 21 ความพยายาม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.kamsondee.com/main/2009-07-31-07-07-02/855-21>.
- ศูนย์วิจัยจิตวิทยาการศึกษา มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). *กรอบความคิดแบบเติบโต Growth Mindset รักเรียนรู้และขอความช่วยเหลือ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.cepthailand.org/index.php?mo=59&id=1108752>.

- สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. (2557). *ความล้มเหลวในวันนี้ นำไปสู่ความสำเร็จในวันหน้า*. เข้าถึงได้จาก <http://www.psychiatry.or.th/>.
- สาริศา เจนเขว่า และ เสวียน เจนเขว่า. (2560). การเป็นนักบริหารมืออาชีพในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารมหาวิทยาลัยนครราชสีมา*, 11(3), 267-275.
- สิทธิพล พรณวิไล. (2561). *เปลี่ยนวิธีคิดชีวิตก็เปลี่ยน เรื่องของ “Mindset” สิ่งสำคัญที่กำหนดเส้นทางชีวิตของแต่ละคน*. เข้าถึงได้จาก https://nuuneoi.com/blog/blog.php?read_id=905.
- สุกัญญา รอดระกำ (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0. *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018”*, หน้า 577-579.
- สุภาภรณ์ บุตรดีวงศ์ มีเงิน. (2555). *ความล้มเหลว คืออะไร*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/137310>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. เข้าถึงได้จาก <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2018/10/OBECPolicy62.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและศูนย์จิตวิทยาการศึกษา มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2561). *อัจฉริยะหรือพรสวรรค์ ไม่สำคัญ เท่า Growth Mindset*. เข้าถึงได้จาก <https://elibrary.git.or.th/book-etail/440>.
- อนุพล มิ่งมูล. (2560). *ความพยายามคือเครื่องหมายของความสำเร็จทุกประการ*. เข้าถึงได้จาก <http://anuphon.com/>.
- Derick Meado. (2016). *The Role of the Principal in Schools*. from <http://teachingabout.com/od/admin/tp/Role-Of-The-Principal.htm>
- Doist. (2017). *Stop Fearing Critical Feedback—Fear Not Getting It Instead*. From <https://www.blog.doist.com/stop-fearing-critical-feedback-6cc3e77fd53e>.
- Dowd-Higgins, C. (2018). *Feedback: The Key to Self-Improvement on The Job*. from <https://www.fairlygodboss.com/articles/feedback-thekey-to-self-improvement-on-the-j>.
- Duckworth, A.L. (2015). *The key to success, effort*. from <http://www.ightmeup.me/>.
- Dweck C.S. *Mindset: the new psychology of success*. New York: Ballantine Books, 2006.
- Dweck, C.S. (2015). *Carol Dweck Revisits the “Growth Mindset”*. from <https://www.edweek.org/ew/articles/2015/09/23/carol-dweck-revisits-the-growthmindset.htm>.
- Dweck, C.S. (2015). *“Mindset Theory – Fixed vs. Growth Mindset (Dweck),” in Learning Theories*. from <https://www.learning-theories.com/mindset-theory-fixed-vs-growth-mindset-dweck.html>.
- Dweck, C. S., & Leggett, E. L. (1988). A social-cognitive approach to motivation and personality. *Psychological Review*, 95(2), 256-273.
- Falconer. (2007). *How To Motivate Yourself –Self Motivation*. from <http://www.pickthebrain.com/blog/how-to-motivate-yourself/>.

- Kid, W. (2018). *Learn from mistakes better than mistakes and not learning*. from <https://www.finno-mena.com/wizard-kid/learn-from-mistakes/>.
- Khwanjai. (2016). *Tolerance for success*. Retrieved September 12, 2022, from <https://www.storylog.co/story/57e8515e527e4abc45bb03b1>.
- Modal. (2009). *The Leadership Challenges*. from <http://www.mbaconduct.blogspot.com/2009/03/leadership-challenges.html>.
- Newton, C. (2019). *Face up to Feedback (Giving and Receiving Constructive Criticism)*. from <http://www.clairenewton.co.za/my-articles/face-up-tofeedback-giving-and-receiving-constructive-criticism.html>.
- Prosoft HCM. (2018). *Facing the challenges of working life*. from <https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/16107>.
- S.J. Scott. (2017). *Fixed Mindset vs. Growth Mindset: What REALLY Matters for Success*. from <https://www.developgoodhabits.com/fixed-mindset-vs-growth-mindset/>

ความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก

THE DISPARITY IN THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGY

IN SMALL-SCALE SCHOOL ADMINISTRATION

สุพรรณิ คะหาวงศ์¹, วราพินทร์ ชาววิวัฒน์², ภาณุพงศ์ แกมเงิน³, วรวุฒิ ศิริอ่อน⁴ และสธิพร เชาวนชัย⁵Supanee Kahawong¹, Warapin Chawwiwat², Phanupong Kaemngern³,Worawut Sirion⁴ and Sathiraporn Chaowachai⁵

Received: 28 May 2023, Revised: 4 November 2023, Accepted: 6 November 2023

บทคัดย่อ

ความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก คือ ความไม่เท่าเทียมกันของคุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้เกิดปัญหาด้านการบริหารที่อาจมีคุณภาพไม่เท่ากับโรงเรียนขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องหาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งปัญหาที่พบแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ 2) ด้านสื่อเทคโนโลยี และ 3) ด้านบุคลากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน โดยให้มีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมและเพียงพอตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก และต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ: ความเหลื่อมล้ำ, เทคโนโลยี, การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

ABSTRACT

The disparity in the use of digital technology in small-scale school administration means the inequity of the quality and standardization of educational management in the digital technology in small-scale schools. This causes the problems on the administration with the quality inequal to medium-scale and large-scale schools, enabling school administrators to seek the guidelines for solving problems. Those problems found include 3 aspects, covering: 1) the budgets and materials and equipment, 2) technological media, and 3) personnel, aiming at presenting the guidelines to decrease the disparity problems on the use of the digital technology in working administration of small-scale schools for the educational management to reach equal quality and standardization by appropriate and sufficient budget promotion and support, materials and equipment following to the small-scale school contexts. In this context, there must have been the personnel with knowledge, ability and expertise in digital technology for causing the utmost efficiency in working operation.

KEYWORDS: disparity, technology, small-scale school administration

¹ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล supanneek63@nu.ac.th

² นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล warapinc64@nu.ac.th

³ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล phanupongk64@nu.ac.th

⁴ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล worawuts64@nu.ac.th

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล sathirapomc@nu.ac.th

บทนำ

ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มาใช้การเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ในงานด้านต่างๆ (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559)

กระทรวงศึกษาธิการ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ดังนี้ 1) ในระดับผู้เรียน เช่น ช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้เร็วขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ช่วยให้บทเรียนและสื่อการสอนมีความหลากหลาย น่าสนใจ สามารถเรียนรู้ในทุกสถานที่ ทุกเวลา และทุกอุปกรณ์ (Anywhere, Anytime, Any Device) สร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการศึกษาระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก หรือโรงเรียนในเมืองและชนบท 2) ในระดับครู/อาจารย์ผู้สอน เช่น สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย และมีสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทำให้กระบวนการสอนสะดวกยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีเวลาในการเตรียมการสอนได้อย่างเต็มที่ 3) ในระดับสถานศึกษา เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษา การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา รวมไปถึงระบบการบริหารงานเอกสารต่างๆ ภายในสถานศึกษา ดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ และ 4) ในระดับส่วนกลางกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ผู้บริหารและบุคลากรภายในกระทรวงศึกษาธิการ สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ได้อย่างรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน (real time) ทำให้สามารถวางแผนและการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และสามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อเตรียมพร้อมนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สื่อออนไลน์ มาใช้ประโยชน์สำหรับการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพในทุกๆ ด้าน และทันกับการเปลี่ยนแปลงนี้ด้วยเช่นกัน

ปัจจุบันนี้เรามักได้ยินคำว่า “ความเหลื่อมล้ำ” มากขึ้นในกระแสสังคม ซึ่งแต่เดิมได้มีการกล่าวถึงความเหลื่อมล้ำในรูปแบบของความแตกต่างหรือความไม่เท่ากัน หลายคนอาจเข้าใจว่า ความเหลื่อมล้ำเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจหรือรายได้เท่านั้น แต่อีกสิ่งที่สำคัญและเป็นปัญหาเรื้อรังมาอย่างยาวนาน คือ “ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา” ซึ่งเป็นปัญหาที่ฉุดรั้งคุณภาพของระบบการศึกษาไทยมานานกว่า 20 ปี และมักจะพบปัญหานี้เกิดขึ้นในโรงเรียนขนาดเล็ก ปัจจุบันประเทศไทยมีโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนน้อยกว่า 120 คน) จำนวน 14,625 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 50.56 ของโรงเรียนทั่วประเทศ (สมบัติ นพรัก, 2565) โดยโรงเรียนขนาดเล็ก 12,000 แห่งที่ครูไม่ครบชั้นมีนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ถึง ม.6 กว่า 3.2 ล้านคนที่ขาดแคลนหนังสือเรียน และมีเด็กชั้นประถมอีกประมาณ 1.4 แสนคนที่อ่านหนังสือไม่ออก (อินทร์แก้ว โอภาณุเคราะห์กุล, 2562) ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีหลายปัจจัยที่เป็นสาเหตุ อย่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ปัจจัยเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน นโยบายด้านการศึกษาระดับประเทศ และหรือปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรวัสดุการเรียนและทรัพยากรเวลาซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาทั้งนี้การมีทรัพยากร

ทางการศึกษาอย่างเพียงพอเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสร้างโอกาสและการบริหารจัดการสถานศึกษาในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม นอกจากการมีทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและกระจายอย่างเป็นธรรมก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการสร้างโอกาสในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเช่นกัน

ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์และนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก จากการวิเคราะห์เอกสาร บทความ และงานวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนะแนวทางที่จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นให้น้อยลง และมีความคาดหวังว่าเนื้อหาและข้อเสนอแนะจากบทความนี้ จะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่สามารถจุดประกายกระแสของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ทุกโรงเรียนควรได้รับสิทธิ โอกาส อำนาจ และศักดิ์ศรีอย่างเท่าเทียมกัน

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของรัฐในการสนับสนุนให้สถานศึกษานำ เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการบริหารจัดการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานศึกษา ต้องมีความรู้ความเข้าใจ และให้ความสำคัญในเรื่อง ของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาทักษะในการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การประกันคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถตอบสนองความ เจริญก้าวหน้าในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ซึ่ง เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักนำเทคโนโลยีในปัจจุบันมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่

1. Cloud Computing เป็นเสมือนมีบริการ Server บน Internet ซึ่งสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องวางระบบ Server ของตนเองในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณของสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล (Storage) การใช้ Softwareและการลงทุนด้าน Hardware รวมทั้งการลงทุนด้านบุคลากรผู้ดูแลระบบ เนื่องจากผู้ให้บริการ Cloud จะเป็นผู้รับผิดชอบเอง เอกชนที่ให้บริการ Cloud เช่น Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure, IBM/SoftLayer and Google Compute Engine. ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ Cloud ขึ้นกับ Applications หรือ Software ที่ใช้ขนาดความจุที่ต้องการในการเก็บข้อมูล (Storage) และการเชื่อมต่อ (Connectivity)

2. Mobility Devices ได้แก่อุปกรณ์พกพาที่สามารถใช้งานได้ทุกสถานที่ทั้งหลาย โทรศัพท์มือถือ Smart Phones, Tablet PC และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อื่น ๆ มีความสามารถเข้าถึงอย่างอิสระเพื่อการใช้งานแบบเคลื่อนที่ได้ เพราะอุปกรณ์เหล่านี้มี Applications ที่ช่วยให้ผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์บุคลากรสถานศึกษา หรือแม้แต่เด็กเรียน ก็สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่างๆทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จากสถิติผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี ค.ศ. 1990 มีเพียง 0.2 % ของประชากร แต่ในปี ค.ศ. 2015 เพิ่มขึ้นถึง 50% ของประชากรในขณะที่ยอดผู้ใช้ได้เพียงการโทรศัพท์เพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันนี้เป็นแบบ Multipurpose

3. Social Network ในยุคที่สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อทัศนคติ พฤติกรรมและความเชื่อของคนในสังคมเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็น LINE, Facebook, Twitter, WeChat หรือ Instagram ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถที่จะเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์เหล่านั้นอย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะงานการบริหารของสถานศึกษา เช่น

ใช้กลุ่ม LINE เพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วทั่วถึงเฉพาะกลุ่มในการสื่อสารข้อมูล ความรู้ความเข้าใจในการทำงานที่ไม่เป็นทางการ แต่ไม่ควรใช้ในการสั่งงานหรือการบริหารที่เป็นทางการ เป็นต้น ปัจจุบันนี้สื่อสังคมออนไลน์สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการบริหารงานหรือทำลายบรรยากาศการบริหารงานของสถานศึกษาได้เช่นกัน

4. Internet of Things (IoT) ปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ภายในปี ค.ศ. 2020 นี้การใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันจะการใช้การเชื่อมต่อผ่าน Internet เป็นหลักไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้สำนักงานในบ้าน Smart Phones, Tablet PC หรือแม้กระทั่งนาฬิกาของใช้ส่วนบุคคล IoT นี้จะสามารถนำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนการจัดโครงสร้างและระบบการบริหารให้เป็น Smart Office ได้ หรือแม้แต่การนำแนวคิด Work at Home มาใช้ในอนาคต

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการบริหารงานภายในโรงเรียนทั้ง 4 งาน ตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ รวมถึงการบริหารงานทั่วไป ตลอดจนการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การสร้างสัมพันธ์กับชุมชน หรืองานธุรการ ล้วนแล้วต้องมียุทธศาสตร์ข้อมูลเพื่อจะสามารถนำเทคโนโลยีเข้ามามีช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด อีกทั้งการรู้จักนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดการเรียนการสอนที่ครูสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาประยุกต์และสร้างบรรยากาศชั้นเรียนดิจิทัล โดยการนำโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่างๆ ในการสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ จากโลกภายนอกสู่ห้องเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ความหมายของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ความเหลื่อมล้ำเป็นประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังโควิด-19 แพร่ระบาดเป็นวงกว้างไปทั่วโลก และสร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในหลายมิติ หนึ่งในนั้นคือ ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา ทั้งนี้ผู้ให้ความหมายของความเหลื่อมล้ำไว้ ดังนี้

รัตนะ บัวสนธิ์ (2561) กล่าวว่า ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา หมายถึง ความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา การจัดการศึกษาที่ทำให้บุคคลหรือหน่วยงานทางการศึกษาได้รับปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต รวมถึงโอกาสทางการศึกษาตามสิทธิที่พึงมีและศักยภาพของแต่ละบุคคลหรือหน่วยงานอย่างไม่เท่าเทียมกัน เกิดความไม่เป็นธรรมทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างไม่เต็มตามศักยภาพของบุคคลหรือหน่วยงานและส่งผลทำให้ผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมีความแตกต่างกันแม้ว่าจะมีความสามารถเท่าเทียมกันก็ตาม

สามารถ จันทรัฐสุริย์ และคณะ (2564) กล่าวว่า ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา หมายถึง ความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของคนในสังคม อันเนื่องมาจากเหตุปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ข้อจำกัดเฉพาะบุคคล และรูปแบบการจัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุป ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา หมายถึง ความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ข้อจำกัด และรูปแบบการบริหารจัดการทางการศึกษา ซึ่งส่งผลให้มีความแตกต่างกัน

การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากมาย จะเห็นได้จากข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งเองก็ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพ เพราะต้องบริหารจัดการในภาวะขาดแคลน

งบประมาณ ทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ และบุคลากร ดังนั้นการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กจะต้องมีการวางแผนการทำงานที่เป็นรูปธรรม โดยมีการกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนรูปแบบการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่อย่างแท้จริงโดยการพิจารณาและการตัดสินใจขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ที่สำคัญ โดยมีการดำเนินการตามความพร้อมอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้จะเห็นได้จากการกำหนดแผนบริหารโรงเรียนขนาดเล็กของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) กระทรวงศึกษาธิการจัดทำแผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปี พ.ศ. 2562-2565 ดังนี้

1. กำหนดรูปแบบบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นการบริหารโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คนและมีแนวโน้มว่า จำนวนนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กนี้ จะลดจำนวนลงไปเรื่อยๆ ด้วยเหตุนี้ การกระจายทรัพยากรอันจำกัดภายใต้เงื่อนไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศให้กับโรงเรียนทุกโรงเรียนอย่างทั่วถึงย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นจึงได้กำหนดรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดเล็กที่มีความเหมาะสมในการรวมโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนลดลงเรื่อย ๆ เนื่องจากอัตราการเกิดลดลง หรืออัตราการเคลื่อนย้ายของประชาชนวัยเจริญพันธุ์ จากชนบทสู่ชุมชนเมืองหรือมีเด็กวัยเรียนแต่ผู้ปกครองในท้องถิ่นนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนอื่น ๆ

1.2 โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่สามารถรวมโรงเรียนได้ คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลไม่มีหน่วยงานอื่นจัดบริการการศึกษาในพื้นที่ หรือเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

2. การส่งเสริมการเรียนรู้รวม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม โดยมีรูปแบบเรียนรวมทุกชั้น และเรียนรวมบางชั้นซึ่งได้มีการสนับสนุนค่าพาหนะรับ-ส่งนักเรียน ดังนี้

2.1 จัดสรรให้กับนักเรียนทุกคนที่เดินทางมาเรียนรวมกับโรงเรียนหลัก

2.2 นักเรียนที่เข้าใหม่ในปีการศึกษาต่อๆ มาที่มีอายุเข้าเกณฑ์ระดับปฐมวัย และเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และมีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตบริการของโรงเรียนมารวมให้ได้รับค่าพาหนะจนจบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนหลัก (การศึกษาภาคบังคับ)

2.3 กรณีนักเรียนมาเรียนรวมบางชั้น ตามแผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดสรรให้ตามที่เสนอขอ แต่ไม่เกิน 2 ปีการศึกษา

2.4 จัดสรรงบประมาณค่าพาหนะรับ-ส่งนักเรียนตามระยะทางจากโรงเรียนมารวมถึงโรงเรียนหลักโดยระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตร คนละ 10 บาท ต่อวัน ระยะทางมากกว่า 3-10 กิโลเมตร คนละ 15 บาทต่อวันและระยะทางมากกว่า 10 กิโลเมตร ขึ้นไป คนละ 20 บาทต่อวัน

2.5 จัดสรรค่าบริหารจัดการรถรับ-ส่งนักเรียน เป็นรถปิคอัพ/รถจักรยานและรถตู้โดยสารขนาด 12 ที่นั่ง คนละ 150,000 บาท เพื่อเคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวม

3. สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดการเรียนการสอนคละชั้น การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการทำงานของครูและการจัดสรรการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV : Distance Learning Television), การจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT : Distance Learning Information Technology), สื่อ 60 พรรษาสมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุตาสยามบรมราชกุมารีฯ ให้กับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

4. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับภาคส่วนต่างๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประสานกับหน่วยงานสังกัดอื่นเพื่อประชาสัมพันธ์ให้มาใช้ประโยชน์โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่มีนักเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของชุมชน เช่น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.), กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (พม.), องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ฯลฯ

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้พัฒนาฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและครบถ้วนรอบด้านของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลการกำหนดนโยบายเป้าหมาย การดำเนินการ การบริหารจัดการ การแก้ปัญหา และการจัดทรัพยากรสนับสนุนที่เหมาะสม ครอบคลุม และเพียงพอ ทั้งนี้จากการวางแผนการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าว เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการจัดการเรียนการสอน ทั้งตัวบุคลากรและนักเรียน ต่างมีต้นทุนทางสังคมไม่เท่ากัน ผู้บริหารจะต้องสามารถพัฒนาองค์ความรู้ของครูในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำที่อาจเกิดขึ้นได้

ปัญหาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานโรงเรียนคล้ายคลึงกันซึ่งนายสุริยา ช้องเสนาะ (2558) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหาอย่างน้อย 3 ประการ ส่งผลทำให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เท่าเทียมกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็กมีต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนต่อหัวที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากภาวะประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเด็กนักเรียนออกกลางคัน และการเลือกทำงานหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ค่าใช้จ่ายนักเรียนต่อหัวสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณในจำนวนที่มากกว่า หรือจ่ายแพงกว่าในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

2. เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาล โดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มี จำนวนนักเรียนมากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง

3. ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสัดส่วนครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรครูแก่นักเรียนบางแห่งที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กนั้นส่วนใหญ่มิมีความยากลำบากในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพค่อนข้างมาก ด้วยเพราะงบประมาณที่มีจำกัดทำให้ไม่อาจจัดสรรสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมการศึกษาได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในระยะยาว โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติชั้น ป.6 ของโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. รอบที่ 2 ซึ่งพบว่าโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน

อมรรัตน์ จินดา (2559) กล่าวว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีความต้องการให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านวัสดุ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งขณะนี้ไม่มีใช้ครบทุกแห่ง แต่ยังขาดความเสถียรหรือมันคงในการใช้งาน หากระบบมีความเสถียรมันคงจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนครูสามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยการนำความรู้ที่ได้มาจากระบบเครือข่าย ซึ่งสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

ดำรง ชลสุข (2560) กล่าวว่า ปัญหาด้านทรัพยากรในโรงเรียนขนาดเล็กไม่เพียงพอไว้ดังนี้

1. ด้านงบประมาณมีจำกัด ได้รับการจัดสรรน้อยไม่เพียงพอ เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร

2. ด้านสื่ออุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยี พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ไม่มีโทรทัศน์ ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ นักเรียนจึงไม่สามารถเรียนรู้ หาคำรู้จากอินเทอร์เน็ตได้

กล่าวโดยสรุป ปัญหาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ 2) ด้านสื่อเทคโนโลยี และ 3) ด้านบุคลากร ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่ ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนชนบท

แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ด้านงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์

1.1 หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดสรรและสนับสนุนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี รวมถึงค่าบำรุงรักษาหรือค่าซ่อมแซม ให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับแผนงานในการนำไปใช้บริหารจัดการทรัพยากรตามบริบทของโรงเรียนอย่างเหมาะสม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้เพิ่มประสิทธิภาพของระบบเครือข่ายให้มีความเสถียรมั่นคง และเร็วขึ้นกว่าเดิม ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนขนาดเล็กมีทรัพยากรไม่เพียงพอต่อการใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน

2. ด้านสื่อเทคโนโลยี

หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการวิเคราะห์ความขาดแคลน ความต้องการและความเหมาะสมของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนและกระจายสื่อเทคโนโลยีที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เพียงพอและมีความทันสมัย

3. ด้านบุคลากร

1.1 หน่วยงานต้นสังกัด ควรสนับสนุนและจัดสรรกำลังบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยี ให้กับโรงเรียนโดยตรง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี ถ่ายทอดความรู้ให้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำสื่อเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารจัดการภาระงานตามแผนงานและการจัดการเรียนการสอน

1.4 หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในทุกระดับ มีการจัดตั้งเครือข่ายคณะทำงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเพื่อช่วยเหลือกัน เมื่อเกิดปัญหาในการใช้งานเทคโนโลยีทางการศึกษา จะได้มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถไปช่วยเหลือได้อย่างทันทั่วทั้ง

บทสรุป

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการงานในโรงเรียนขนาดเล็กตามแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563-2565 จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน ซึ่งจากการศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากยังขาดความพร้อม ส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีการแก้ปัญหาสถานศึกษาขนาดเล็กเพื่อสร้างเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา โดยให้มีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ สื่อเทคโนโลยี อย่างเหมาะสมและเพียงพอตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก และต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะมีส่วนช่วยสนับสนุนและลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กได้

หากแต่การแก้ไขปัญหาโดยการใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งอาจไม่ตอบสนองหรือสามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กที่มีอยู่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก และสามารถบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565. เข้าถึงได้จาก <https://bict.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/03/digital-63-65.pdf>
- ดำรง ชลสุข. (2560). *Multi-grade Teaching* กับ การแก้ปัญหาการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_478550
- รัตนะ บัวสนธิ์. (2561). การพัฒนารูปแบบบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 21(2), 239-258.
- สมชัย จิตสุชน. (2560). รายงานการวิจัย ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย : แนวโน้ม นโยบาย และแนวทางขับเคลื่อน นโยบาย. เข้าถึงได้จาก <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2017/06/Synthesis-Report-Year-2-Inclusive-Growth.pdf>
- สมบัติ นพรัก. (2565). จะยุบโรงเรียนขนาดเล็กอีกกี่แห่ง?. เข้าถึงได้จาก <https://www.kroobannok.com/90292>.

- สามารถ จันทรสุรีย์, ศุภกร คุรุการเกษตร, อภิชาติ มหาราชเสนา, และการพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ สถาบัน
การเรียนรู้เพื่อปวงชน. (2564). กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน.
วารสาร มจร การพัฒนาสังคม, 6(1), 111-126.
- สุริยา ฆ้องเสนาะ. (2558). ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก. เข้าถึงได้จาก <https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/520928>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิก.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1YWMkEoFcGW10aja9fai_6ovMPy7S-Auz/view.
- อมรรัตน์ จินดา. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา
สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(1), 395-407.
- อินทร์แก้ว โอบานเคราะห์กุล. (2562). สำนวจ “ความเหลื่อมล้ำ” ในระบบการศึกษาไทย. เข้าถึงได้จาก
<https://workpointtoday.com/thai-education-inequality-2>.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era). เข้าถึงได้จาก
<https://www.truelookpanya.com/education/content/52232>

การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

PROMOTING USING LOCAL CURRICULUM OF SCHOOLS UNDER KANCHANABURI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

อรุณสวัสดิ์ แก้วพิภพ¹ สาโรจน์ เผ่าวงศากุล²

Aroonsawat Kaewpipop¹ Saroch Pauwongsakul²

Received: 2 June 2023, Revised: 21 June 2023, Accepted: 8 July 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่น และ 2) เปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 303 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการส่งเสริม สนับสนุน

2. การเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการส่งเสริม สนับสนุน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

คำสำคัญ : การส่งเสริมการใช้, หลักสูตรท้องถิ่น

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study promoting using local curriculum, and 2) compare promoting using local curriculum of basic educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, divided by school sizes. The research samples were 303 school administrators and teachers by using the stratified random sampling technique based on school sizes. The research instrument was the five-rating scaled questionnaire with the content validity values between 0.67-1.00 and the reliability value in 0.98. The statistics for analyzing the data contained the percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance and the pair testing with Scheffe's method at the 0.05 statistical significance level.

The research results revealed that:

1. Promoting using the local curriculum of the basic educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 in overall was in the much level. When looking into each aspect, it found that the practices of every aspect revealed in the much level. When ranking from the most to the least, it showed the aspects of supervision for quality, managing local curriculum framework and promotion and support.

2. The comparison of promoting using local curriculum of the basic educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, divided by school sizes in overall found differences at the statistical significance. When looking into each aspect, it implied that the aspects of managing local curriculum framework and promotion and support were different at the statistical significance. The large-scale schools had promoting local curriculum of basic educational institutions more than medium-scale schools.

KEYWORDS: promoting using, local curriculum

1 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อีเมล kaewpipop08@gmail.com

2 อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อีเมล sengcomm@kru.ac.th

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2545) ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หากระบบการจัดการศึกษามีคุณภาพ ก็ย่อมทำให้คนไทยเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ ดังพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ที่ทรงตรัสเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2550 ความว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือ อันสำคัญในการพัฒนาความรู้ความคิดความประพฤติที่คนคิดค่านิยมและคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพการพัฒนาอย่างทำได้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว” ระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมมีเครื่องมือที่ดี คือ หลักสูตร หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา หลักสูตรที่ดีควรตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา จัดประสบการณ์และกิจกรรมต่างๆ อย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล มีเนื้อหาสาระเรื่องที่สอนเพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็นและมีพัฒนาในทุกด้านและตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษাত่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้ในหลักการสำคัญของหลักสูตรแกนกลางได้กำหนดไว้ว่าเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ตอบสนอง การกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพของท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยที่ระบบการศึกษาจะต้องมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และให้สถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน อีกทั้งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ภายใต้การดูแลรับผิดชอบในเขตพื้นที่ให้จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันในระดับชาติ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน มีความรักความภาคภูมิใจในบ้านเกิดเมืองนอน และท้องถิ่นของตน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นปัญหาการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นคือ ความไม่ชัดเจนของหลักสูตร ทั้งส่วนของเอกสารของหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ปัญหา ความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ปัญหาในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายด้านอยู่ด้วยกัน เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น องค์ประกอบของหลักสูตรมีไม่ครบถ้วน การจัดทำหลักสูตรขาดการวิเคราะห์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนในการจัดทำหลักสูตร การขาด การนำหลักสูตรที่มีไปใช้อย่างจริงจัง การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถหรือครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนและชาววัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น เครื่องดนตรีไทยพื้นบ้าน อีกทั้งยังขาดการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างจริงจัง (ฉัตรดนัย ศรีสา, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแก่สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. การส่งเสริม หมายถึง การให้ความสำคัญและการขยายขอบเขตในโครงการหรือกิจกรรมให้มีความสมบูรณ์ขึ้นด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ บุคลากร ความรู้ โอกาส และกำลังใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถจะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน
2. หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ได้คิดค้น มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ ปัญหาของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
3. การใช้หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง วิธีในการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นทั้งในด้านการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น จัดตารางการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนและด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้การดำเนินการตามแนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต้องดำเนินการประกอบด้วย 3 ดังนี้

3.1 ด้านการส่งเสริม สนับสนุน ประกอบด้วย กลุ่มงานการพัฒนาบุคลากร การกำหนดนโยบายที่จะช่วยผลักดันการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการและสร้างความตระหนักแก่ผู้บริหาร การพัฒนาศักยภาพของครูเพื่อรับการนิเทศติดตามเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การพัฒนาความก้าวหน้าด้านวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มงานการสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากร การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเพียงพอ การจัดลำดับความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร การจัดการด้านทรัพยากร บุคคล และการบริหารด้านวัสดุและสื่อการเรียนต่าง ๆ กลุ่มงานการเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์เรื่อง

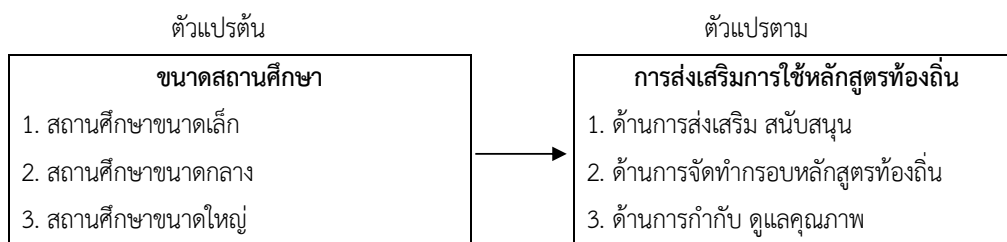
หลักสูตร การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดทำคลังความรู้ที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถค้นคว้าแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ ได้

3.2 ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนการดำเนินการประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ การดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ มาปรับปรุงกรอบหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น การเสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา/คณะกรรมการระดับท้องถิ่น เพื่อให้ความเห็นชอบ

3.3 ด้านการกำกับ ดูแลคุณภาพ ประกอบด้วยกลุ่มงานการประกันคุณภาพ การพัฒนาระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเครื่องมือมาตรฐานในระดับชั้น เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำฐานข้อมูลคุณภาพการศึกษาระดับชาติ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ กลุ่มงานการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ เป็นสิ่งสะท้อนคุณภาพที่แท้จริงของการศึกษา คือคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมด เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มงานการวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตร การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ของแนวทางการบริหารหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กำหนดแนวคิดการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเชิงระบบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 1,415 คนจากสถานศึกษา 78 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 303 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ขนาดสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ

2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 34 ข้อ เกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

คำถามทุกข้อได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และผู้ทรงคุณวุฒิตามขั้นตอนอย่างสมบูรณ์ โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับลักษณะกลุ่มพฤติกรรม (IOC) พบว่า ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 24 ข้อ ดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.67 จำนวน 10 ข้อ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มี 3 ข้อ คือ ด้านการส่งเสริม สนับสนุน ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการกำกับ ดูแลคุณภาพ

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือตามค่านิยมของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 และวัตถุประสงค์หลัก จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ตอน

3.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

3.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจนและความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไปถือจึงว่า ข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 24 ข้อ ดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 จำนวน 10 ข้อ

3.6 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (tryout) กับโรงเรียนใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) การพิจารณาความเชื่อมั่นดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.75 พบว่าแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3.7 นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 การวิจัยโดยการสังเกตใช้การเฝ้าสังเกต ไม่มีการกำหนดปัจจัยเสี่ยง หรือสิ่งแทรกแซง เป็นแบบการวิจัยการสำรวจ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีถึงผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 303 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และทุกฉบับมีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.)

3. การเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบว่า มีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้ใช้สถิติในการศึกษา ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง
 - 2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่นและด้านการส่งเสริม สนับสนุน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน	4.65	0.33
2. ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น	4.68	0.35
3. ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ	4.70	0.35
รวมเฉลี่ย	4.68	0.33

2. การเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการส่งเสริม สนับสนุน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ดังปรากฏในตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวม

การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ขนาดของสถานศึกษา						F	Sig
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน	4.70	0.31	4.60	0.33	4.70	0.32	3.58*	.029
2. ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น	4.73	0.33	4.61	0.36	4.75	0.33	5.19**	.006
3. ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ	4.73	0.35	4.66	0.36	4.75	0.34	2.48	.086
รวมเฉลี่ย	4.72	0.31	4.63	0.34	4.74	0.33	3.85*	.022

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวม

ขนาดของสถานศึกษา	$(\bar{X})$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.72	4.63	4.74
สถานศึกษาขนาดเล็ก	4.72	-	0.09 (0.167)	0.02 (0.959)
สถานศึกษาขนาดกลาง	4.63	-	-	0.11* (0.043)
สถานศึกษาขนาดใหญ่	4.74	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ระหว่างสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์ในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นได้มีประสิทธิภาพมากกว่าในอดีต ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปญญญา จริตไทย (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กำหนดนโยบายให้ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดหาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสมกับหลักสูตรและการเรียนการสอนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ใช้และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูในภาพรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านการส่งเสริม สนับสนุน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการกำหนดนโยบายที่จะช่วยผลักดันการพัฒนากุศลกรอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการและสร้างความรู้และความตระหนักให้แก่ครูในเรื่องหลักสูตรท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้หรือปราชญ์ชาวบ้านและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิทัศน์ อินทร์ฉ่ำ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารและรองผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการที่มีต่อการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน คือ การเตรียมบุคลากรการจัดบุคลากรเข้าสอนตามหลักสูตรการบริหารและบริการวัสดุหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรครูมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ บุคลากรครูมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่นและบุคลากรครูมีการดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทิดศักดิ์ บุญรินทร์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการยกร่างหลักสูตรท้องถิ่นสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ บุคลากรครูมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและมีการวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ สายสินธุ์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศและการติดตามผลการใช้ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร ด้านการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดกลางมีบุคลากรจำนวนไม่มาก อาจมีครูไม่ครบทุกกลุ่มสาระ บริบทของท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านอาจมีไม่หลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนบุคลากรมาก มีครูครบทุกกลุ่มสาระ มีบริบทของท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านที่มีความหลากหลาย จึงทำให้การจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางสรุปได้ว่า สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสงกรานต์ วรรณพลดี (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเรียงลำดับ พบว่า โดยรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมหลักสูตรของ ศุภิตา ศรีพงษ์วิวัฒน์ (2551) การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตรเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศและส่งเสริม การใช้หลักสูตร การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร ซึ่งการสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้สอนนับว่า สำคัญและจำเป็น กำลังคน/จัดสรรงบประมาณ ในการปฏิบัติงานหลักสูตรสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ จะต้องเป็นผู้สอนที่สามารถสอนวิชาที่กำหนดไว้ได้ สื่อการเรียนการสอน/อาคารสถานที่ เมื่อมีสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นการสอนและการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนย่อมทำได้หลายรูปแบบ ทำให้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การพัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่อง การที่ผู้สอนจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสม่ำเสมอและสามารถส่งเสริมคุณภาพของการทำงานให้ดีขึ้นเรื่อยๆ การเพิ่มพูนขวัญและกำลังใจ ขวัญและกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จอย่างดี มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การนิเทศ/การติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ/การติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน การแนะแนวการศึกษา บริการการแนะแนว เป็นสิ่งสำคัญมาก และเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การใช้หลักสูตรบรรลุผล และการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร หน่วยงานนี้ควรหาทางสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรด้วยความมั่นใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการมีการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารควรเผยแพร่หลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ

1.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษา เรื่องการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

2.2 การศึกษา เรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- งามนิจ กุลกัน. (2555). *การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี* (ปริญญาานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ฉัตรดนัย ศรีสา. (2564). *ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/614845>.
- เทิดศักดิ์ บุญรินทร์. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกประสบการณ์งานอุตสาหกรรมของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล*. (ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาดุขศึกษบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- นิทัศน์ อินทร์ฉ่ำ. (2556). *แนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42*. (ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ประสิทธิ์ สายสินธุ์. (2552). *การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา*. (ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

- วิชัยร พลดี. (2558). *กระบวนการบริหารหลักสูตร*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/411153>.
- ศุภธิดา ศรีพงษ์วิวัฒน์. (2551). *แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร*. เข้าถึงได้จาก <https://eclassnet.kku.ac.th>.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สงกรานต์ วรรณพุดติ. (2559). *การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา*. (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เอกวิทย์ กนกพิชญกุล. (2544). *การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย*. (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันราชภัฏ เชียงราย, เชียงราย.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

การศึกษาคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล
โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาส จัหวัดพิษณุโลก

STUDY OF CHARACTERISTICS OF TEACHERS IN DIGITAL AGE
OF BUDDHACHINNARAJPITTAYA SCHOOL

ภัทรหทัย ภู่วาสดี¹, รจนานภรณ์ มีตา², เรียงฤทธิ์ คำหมู³, ลัสนา ปลั่งศรีรัตน์⁴
สุนันทนา กุศลประเสริฐ⁵, สุรัสวดี เสาว์บุปผา⁶, สติกรพร เขาวนชัย⁷
Phattarahathai Phusawad¹, Rodjanaporn Meeta², Roengrit Kummoo³, Lanna Plangsritat⁴
Sunantana Kusolprasert⁵, Suratsawadee Saobuppha⁶, Sathiraporn Chaowachai⁷

Received: 3 June 2023, Revised: 30 September 2023, Accepted: 12 October 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาส จัหวัดพิษณุโลก และ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาส จัหวัดพิษณุโลก จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยาส จัหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 93 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยาส จัหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 76 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.7-1.0 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

1. ครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยาส จัหวัดพิษณุโลก มีคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
 2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาส จัหวัดพิษณุโลก จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน สรุปได้ ดังนี้
 - 2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
 - 2.2 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
- เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีคุณลักษณะด้านผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : คุณลักษณะ ครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาส

ABSTRACT

This research purposed to: 1) study the teachers' characteristics in the digital age, Buddhachinnaratpittaya School, Pitsonuloke Province, and 2) compare the teachers' characteristics in the digital age, Buddhachinnaratpittaya School, Pitsonuloke Province, classified by sexes and working experiences. The population of this research included 93 teachers in Buddhachinnaratpittaya School, Pittsanuloke Province in 2022 Academic Year. The research samples were 76 teachers in Buddhachinnaratpittaya School, Pittsanuloke Province in 2022 Academic Year, calculated by Krejcie and Morgan' package table by the stratified random sampling technique as the teacher proportion in each learning area. The instrument for collecting the data was 20-itemed questionnaire, checked the content validity value of IOC valued between 0.7–1.0 and the reliability value equaled 0.80. The data were analyzed by the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance.

The research findings were that:

1) The teachers in Buddhachinnaratpittaya, Pisanuloke Province had the teachers' characteristics in overall at the much level

2) The comparison of the teachers' characteristics in the digital age, Buddhachinnaratpittaya School, Pitsanuloke Province, divided by sexes and working experiences included as follows:

2.1 The teachers with different sexes had the teachers' characteristics in the digital age as a whole indifferently.

2.2 The teachers with different working experiences had the teachers' characteristics in the digital age as a whole indifferently. When considering into each aspect, it illustrated that the teachers with lower five-year experiences and more than ten-year experiences had the characteristics in having various integrated learning management differently at the statistical significance level of .05

KEYWORDS: characteristics, teachers in digital age, Buddhachinnaratpittaya School

¹ นิสิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล phattarahathaip64@nu.ac.th

² นิสิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล rodjanapomm64@nu.ac.th

³ นิสิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล roengritk64@nu.ac.th

⁴ นิสิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล lannap64@nu.ac.th

⁵ นิสิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล sunantanak64@nu.ac.th

⁶ นิสิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล suratsawadeesa64@nu.ac.th

⁷ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อีเมล sathirapomc@nu.ac.th

บทนำ

การเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่เทคโนโลยีดิจิทัลไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุนการทำงานเฉกเช่นที่ผ่านมาอีกต่อไป แต่จะหลอมรวมเข้ากับชีวิตของคนอย่างแท้จริง โครงสร้างและรูปแบบของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการทางสังคม การเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ตามนโยบายการปฏิรูปประเทศสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ มีจุดมุ่งหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 จึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนให้มีทักษะความฉลาดทางดิจิทัล เพื่อให้คนทุกช่วงวัยสามารถดำรงชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัล และเกิดการสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ตลอดจนสอดคล้องต่อทิศทางการพัฒนาของประเทศไปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์และประเทศไทย 4.0 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกและได้เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ตลอดจนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้โดยมีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการจัดการและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมได้อย่างสูงสุด จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) ซึ่งมีความสำคัญมากในปัจจุบัน ดังนั้น “ครูยุคดิจิทัล” ต้องปรับตัวให้เท่าทันกับเทคโนโลยี พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน อีกทั้งในเรื่องของเครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ การสื่อสารทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนในยุคดิจิทัล (Digital age) ได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และยกระดับการศึกษาไทยให้มีคุณภาพ โดยปรับบทบาทจากครูผู้สอนเป็น Coach หรือผู้อำนวยการการเรียนรู้ ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนและมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) นอกจากนี้ครูจะต้องเลือกใช้หรือสร้างสรรค์สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ ตลอดจนเป็นเกราะป้องกันความเสี่ยงและภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากโลกออนไลน์ให้กับผู้เรียนได้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาล จังหวัดพิษณุโลก เป็นองค์กรทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การรู้แนวโน้มการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการนำมาบูรณาการจัดการเรียนการสอนของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยาล จังหวัดพิษณุโลก ภายใต้กรอบการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเพื่อนำผลวิจัยนี้ไปพัฒนาคุณลักษณะของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นครูที่มีคุณลักษณะที่ดีในยุคดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของนักวิชาการต่างๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวนทั้งหมด 10 แหล่ง ประกอบด้วยนักวิชาการต่างประเทศ จำนวน 2 แหล่ง ได้แก่ Marc (2010), Dr Jayendrakumar N. Amin (2016) และนักวิชาการในประเทศ จำนวน 8 แหล่ง ได้แก่ ชัยยศ เดชสุระ (2556), ยืน ภู่วรรณ (2558), รักชิต สุธิพงษ์ (2560), สุกัญญา แซ่ม้อย (2561), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2562), อีระ รุญเจริญ (2562), ภัทรพร ผาสุก และคณะ (2563), ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2564) จากนั้นนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล

องค์ประกอบคุณลักษณะของครู ในยุคดิจิทัล	Marc (2010)	Dr Jayendrakumar N. ชัยยศ เดชสุระ (2556)	ยืน ภู่วรรณ (2558)	รักชิต สุธิพงษ์ (2560)	สุกัญญา แซ่ม้อย (2561)	อีระ รุญเจริญ (2562)	กระทรวงศึกษาธิการ (2562)	ภัทรพร ผาสุก และคณะ (2563)	ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2564)	ความถี่
1. ผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล	✓	✓	✓		✓			✓		5*
2. เป็นนักตั้งคำถามและกำหนดเป้าหมาย	✓				✓			✓		3
3. นักจัดการห้องเรียนที่ดี			✓	✓	✓		✓	✓		6*
4. ผู้สร้างสมรรถนะด้านไอทีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน		✓	✓	✓			✓			4*
5. เป็นผู้กำกับและควบคุมคุณภาพ	✓				✓			✓		3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณลักษณะของครู ในยุคดิจิทัล	Marc (2010)	Dr Jayendrakumar N.	ชัยยศ เดชสุระ (2556)	ยีน ภูววรรณ (2558)	รักษิต สุทธิพงษ์ (2560)	สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561)	ธีระ รุญเจริญ (2562)	กระทรวงศึกษาธิการ (2562)	ภัทรพร ฝาสุก และคณะ	ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2564)	ความถี่
6. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี					✓	✓		✓			3
7. เป็นผู้เรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน							✓				1
8. ผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย				✓	✓	✓	✓				4*
9. เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์และตบตกลึกทางความคิด										✓	1
10. เป็นผู้มีความรอบรู้ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร					✓					✓	2

โดยผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารสู่ตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบ โดยแสดงในรูปความถี่และเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป ซึ่งเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 40 ของความถี่ทั้งหมด มาเป็นองค์ประกอบของคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล พบว่า คุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) ผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล หมายถึง ครูในยุคดิจิทัลต้องฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ ช่วยเหลือผู้เรียนตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล จัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการโดยครูเป็นผู้ตั้งคำถามและให้ข้อเสนอแนะที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

(2) นักจัดการห้องเรียนที่ดี หมายถึง หมายถึง ครูในยุคดิจิทัลต้องเป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมหรือบริบทให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งภายในและนอกห้องเรียน โดยเป็นห้องเรียนที่ปลอดภัยต่อการใช้เทคโนโลยีมีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น สามารถนำทักษะกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

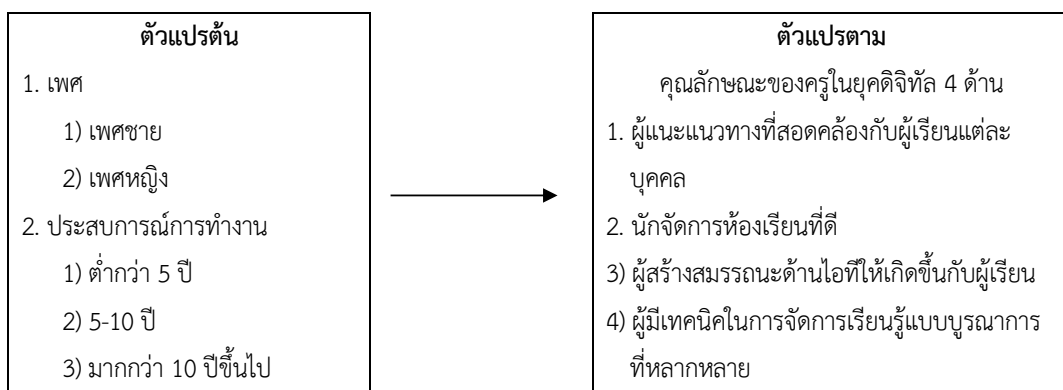
(3) ผู้สร้างสมรรถนะด้านไอทีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน หมายถึง ครูในยุคดิจิทัลต้องเป็นผู้พัฒนาทักษะในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเท่าทันสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการบูรณาการให้เข้ากับ

รายวิชาอย่างเหมาะสม โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและสามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน

(4) ผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย หมายถึง ครูในยุคดิจิทัลต้องเป็นผู้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย คำนึงถึงความสามารถและความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นครูตนเอง สามารถนำเนื้อหาสาระที่ได้จากการเรียนมาต่อยอดทางความคิดได้มีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้คิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 93 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 76 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, อ้างถึงใน อิทธิพัทธ์ สวทันพรกุล, 2562) และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วยเพศ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล 2) นักจัดการห้องเรียนที่ดี 3) ผู้สร้างสมรรถนะด้านไอทีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และ 4) ผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย มีลักษณะเป็นแบบ

มาตรฐานค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 19 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 19 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา แล้วจึงนำแบบสอบถามส่งให้ในรูปแบบออนไลน์ (Google Form) เมื่อได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืนจึงตรวจสอบความเรียบร้อย ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่และร้อยละ
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้แนะนำแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล 2) นักจัดการห้องเรียนที่ดี 3) ผู้สร้างสมรรถนะด้านไอทีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และ 4) ผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test (Independent Sample) และจำแนกประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน

ที่	ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	23	30.30
	หญิง	53	69.70
	รวม	76	100.00
2. ประสบการณ์ทำงาน			
	ต่ำกว่า 5 ปี	23	30.30
	5 – 10 ปี	19	25.00
	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	34	44.70
	รวม	76	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศหญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 69.70 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

1.2 คุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม

ด้านที่	รายการ	(n = 76)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.26	0.62	มาก	4
2	นักจัดการห้องเรียนที่ดี	4.27	0.59	มาก	3
3	ผู้สร้างสมรรถนะด้านไอทีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.32	0.62	มาก	2
4	ผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย	4.33	0.64	มาก	1
รวม		4.30	0.57	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.64) รองลงมา คือผู้สร้างสมรรถนะด้านไอทีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก

2.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามเพศ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก
จำแนกตามเพศ

ด้าน ที่	รายการ	เพศชาย (n = 23)		เพศหญิง (n = 53)		t	Sig
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.21	0.79	4.29	0.53	0.52	0.60
2	นักจัดการห้องเรียนที่ดี	4.23	0.79	4.29	0.48	0.29	0.77
3	ผู้สร้างสมรรถนะด้านไอทีให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.23	0.77	4.35	0.55	0.77	0.44
4	ผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย	4.26	0.80	4.36	0.57	0.61	0.55
	รวม	4.24	0.75	4.32	0.48	0.61	0.54

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก
จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในภาพรวม สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ด้านที่	รายการ	< 5 ปี (กลุ่มที่ 1) (n=23)		5-10 ปี (กลุ่มที่ 2) (n=19)		> 10 ปี ขึ้นไป (กลุ่มที่ 3) (n=34)		F	Sig	เปรียบเทียบ รายคู่
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1	ผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.35	0.48	4.22	0.66	4.23	0.69	0.30	0.74	-
2	นักจัดการห้องเรียนที่ดี	4.45	0.49	4.23	0.57	4.17	0.65	1.66	0.20	-

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านที่	รายการ	< 5 ปี (กลุ่มที่ 1) (n=23)		5-10 ปี (กลุ่มที่ 2) (n=19)		> 10 ปี ขึ้นไป (กลุ่มที่ 3) (n=34)		F	Sig	เปรียบเทียบ รายคู่
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
3	ผู้สร้างสมรรถนะ ด้านไอทีให้เกิด ขึ้นกับผู้เรียน	4.52	0.51	4.38	0.64	4.15	0.65	2.72	0.07	-
4	ผู้มีเทคนิคในการ จัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการ ที่หลากหลาย	4.59	0.54	4.32	0.68	4.16	0.64	3.32 *	0.04	(1,3)
	รวม	4.49	0.45	4.29	0.58	4.17	0.62	2.10	0.13	-

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยาสังเคราะห์พิบูลย์โลก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมพบว่า ครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยาสังเคราะห์พิบูลย์โลก มีคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยาสังเคราะห์พิบูลย์โลก ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีคุณลักษณะด้านผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนพุทธชินราชพิทยาสังเคราะห์พิบูลย์โลก สามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 คุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยาสังเคราะห์พิบูลย์โลก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะมีความสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน โดยจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเนื้อหาวิชาต่างๆ สามารถนำเนื้อหาสาระที่ได้จากการเรียนมาต่อยอดทางความคิด เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นครูตนเอง อีกทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้และมีโอกาสใช้ประสบการณ์ความสามารถทางความคิดในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผสมกับการนำเทคโนโลยีมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับภัทราพร ผาสุก (2563) ได้ทำวิจัยเรื่องบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับรัชชิต สุทธิพงษ์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนทัศน์ใหม่

ทางการศึกษากับการพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล ได้สรุปไว้ว่า ครูในยุคดิจิทัล ต้องมีความสามารถในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ตลอดจนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

1.2 คุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียน แต่ละคนต้องการผู้ชี้แนะแนวทาง ช่วยเหลือสนับสนุน โดยมีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยการตั้ง คำถาม เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบ ซึ่งครูจะต้องเป็นนักสร้างสรรค์ประสบการณ์เรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ กระบวนการ เพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Marc (2010) ได้สรุปไว้ว่า เด็กแต่ละคนต้องการการชี้แนะแนวทาง การช่วยเหลือที่แตกต่างกันออกไป โดยครูจะต้องกำกับติดตาม การทำงานและความก้าวหน้าในงานของผู้เรียนและคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ คอยดึงผู้เรียนให้กลับมา อยู่ในแนวทางที่เหมาะสมด้วยวิธีการตั้งคำถามและข้อเสนอแนะ และสอดคล้องกับบลดาวัลย์ เจริญศิริ (2565) ได้ทำ วิจัยเรื่อง บทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้สรุปไว้ว่า ผู้แนะแนวทางที่สอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละบุคคล โดยครูจะต้องเป็นผู้ช่วยชี้แนะ แนวทางในการศึกษาค้นคว้าแก้ปัญหาและเติมเต็มความรู้แก่นักเรียนตามบทเรียนที่วางแผนไว้ คอยชี้แนะให้ผู้เรียน เกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ค้นคว้าข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ทันโลก ทันเหตุการณ์ จัดกระบวนการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์ตรงจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงก่อนนำเข้าสู่บทเรียนครูและผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหา และแนะแนวทางแก้ไขทั้งด้านการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ครูเป็นผู้แนะแนวทางแก่นักเรียนมากกว่า เป็นผู้สอน จัดการเรียนรู้ที่ปรับเข้ากับความต้องการส่วนบุคคล

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก จำแนก ตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน สามารถสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามเพศ เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันสังคมโลกได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนหนึ่ง ในชีวิตประจำวัน ครูทุกเพศทุกวัยจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งนี้ ต้องพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับภัทราพร ผาสุก (2563) ได้ทำวิจัยเรื่องบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะ ครูเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของครูยุคดิจิทัล

2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัด พิษณุโลก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูทุกคนต้อง รับมือต่อการเปลี่ยนแปลงให้เท่าทันกับการศึกษาในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน เป็นอย่างมาก โดยการปรับบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนได้เต็มศักยภาพโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วย เป็นผู้จัดการสารสนเทศและการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และ สร้างให้ผู้เรียนรู้อย่างเท่าทันกับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูโรงเรียนพุทธชินราช

พิทยา ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีคุณลักษณะด้านผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูแต่ละคนได้ผ่านการอบรมพัฒนาตนเองในด้านการใช้เทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันก็มักจะมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลายแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับนันท์นัช สุขแก้ว (2562) กล่าวว่า ครูมีความสามารถในการปรับตัวต่อการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการสอนนักเรียนได้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับภัทราพร ผาสุก (2563) ได้ทำวิจัยเรื่องบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะช่องว่างของประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ทำให้มีทัศนคติไม่ตรงกันเนื่องจากประสบการณ์ตรงของแต่ละคนไม่เท่ากัน บริบทสภาพแวดล้อมรวมไปถึงรายวิชาที่ไม่ได้ศึกษามาโดยตรงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนพุทธชินราชพิทยา จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ด้านผู้มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่หลากหลาย ครูมีความเห็นที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารต้องจัดโครงการให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกิดนวัตกรรมการต่อยอดแนวคิด ที่เกิดจากการแบ่งปันประสบการณ์ สนับสนุนให้ครูรับมือกับการเปลี่ยนแปลง โดยการปรับบทบาทให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น มีความพร้อมที่จะยอมรับความคิดเห็นและนำมาปรับใช้กับการทำงานของตนเองได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะในยุคดิจิทัลของครูกับครูสังกัดต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของครูในยุคดิจิทัล เพื่อให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยศ เดชสุระ. (ม.ป.ป.). เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. เข้าถึงได้จาก <http://edu.aru.ac.th/comedu/index.php/academic/research/41-article1>
- ธีระ รุญเจริญ. (2562). แนวทางการบริหารการศึกษาในยุคนี้ Education Thailand 4.0 ใน *เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง แนวโน้มการบริหารจัดการศึกษา*. (เอกสารอัดสำเนา).
- นันท์นัช สุขแก้ว. (2562). *ทักษะครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2*. (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2564). ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ. ในไพฑูรย์ สีนลรัตน์และนักรบหมื่นลี (บรรณาธิการ). *การศึกษาเชิงผลิตภาพ: การเรียนการสอนเพื่อสร้างผลผลิตและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรพร ผาสุก. (2563). บทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 8(32), 204-214.
- ยีน ภู่วรรณ. (2558). *การเป็นครูในยุคดิจิทัล*. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/OK4bU>.
- รักชิต สุทธิพงษ์. (2560). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษากับการพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล*. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ลดาวลัย เจริญศิริ. (2565). *บทบาทครูในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *รายงานการศึกษา เรื่องแนวปฏิบัติของการสร้าง และส่งเสริมการรู้ดิจิทัลสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Jayendrakumar N. Amin. (2016). Redefining the Role of Teachers in the Digital Era. *The International Journal of Indian Psychology*, 3(3), 10.25215/0303.101.
- Marc, P. (2010). *Educational Technology for School Leaders*. California, United States of America.

การศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

A Study of Teaching and Learning Activities in the Age of Social Distancing
among Surin Rajabhat University Students

อุดม หอมคำ¹

Udom Homkham¹

Received: 8 July 2023, Revised: 12 October 2023, Accepted: 14 October 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคม ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 185 คน เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) มีลักษณะแบบมาตรประมาณค่า โดยสอบถามในประเด็นหลักๆ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียน การสอนตามที่อาจารย์กำหนด 2) สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานการณ์การระบาดของ โรคโควิด-19 และ 3) การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจก แบบสอบถามให้นักศึกษารอกข้อมูลผ่านออนไลน์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. กิจกรรมการเรียนการสอนตามที่อาจารย์กำหนด ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก หากพิจารณา รายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การควบคุมผู้เรียนโดยการเช็คชื่อในออนไลน์
2. สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์กำหนดงาน แบบฝึก หรือการบ้าน ให้มากเกินไป
3. การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใส่หน้ากากอนามัยสวมปิดปาก-จมูกตลอดเวลา

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนการสอน, โควิด-19, การเว้นระยะห่างทางสังคม

ABSTRACT

This research aimed to study teaching and learning activities in the Social Distancing Age among Surin Rajabhat University Students. The samples of this research included 185 students, registering in the course of Innovation and Information Technology for Educational Communication and Learning, Semester 2, 2021 Academic Year. The research instrument was the questionnaire with learning and teaching activities during the Social Distancing Age in the rating scale form. The questionnaire covered 3 main aspects: 1) learning and teaching activities as the lecturers' regulation, 2) the obstacles in learning and teaching in the COVID-19 epidemic situation and 3) the practices due to the COVID-19 epidemic prevention measure. The data were collected through the online channel, and analyzed by the mean and standard deviation.

The research findings found that:

1. Learning and teaching activities as the lecturers' regulation in overall were in the much level. If looking into each item, the item with the highest mean was controlling learners by checking their names through the online.
2. The obstacles in learning and teaching in the COVID-19 epidemic situation in overall were in the much level. The item with the highest mean was that lecturers regulated too many worksheet practices of homework.
3. The practices due to the COVID-19 epidemic prevention measures in overall were in the much level. The item with the highest mean was wearing hygiene masks to cover mouths and nose all the time.

KEYWORDS: learning and teaching activities, COVID-19, social distancing

¹ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อีเมล uuddoomm@gmail.com

บทนำ

ตามที่มีประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 (COVID-19) ทุกฉบับตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา จนถึงกลางปี พ.ศ. 2563 มีนโยบายหลายข้อที่ต้องให้สถาบันอุดมศึกษามีมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ การมีมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การทำความสะอาด การสวมหน้ากากอนามัย มีจุดล้างมือ การควบคุมปริมาณคน การลงทะเบียนยืนยันตน เป็นต้น และในส่วนของมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ตามเกณฑ์การปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษา กำหนดให้มี มาตรการการคัดกรองเบื้องต้น มาตรการด้านสังคม มาตรการด้านสุขลักษณะ มาตรการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มาตรการด้านการติดตามดูแล (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563)

จากประกาศและนโยบายดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้ดำเนินการออกประกาศเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แนวทางการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563 โดยมีประเด็นหลักๆ คือ มหาวิทยาลัยจัดมาตรการป้องกันบุคคลจากการติดเชื้อหรือแพร่กระจายเชื้อในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ เช่น หลักสูตรปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การลดความหนาแน่นของห้องเรียน โดยการเว้นระยะห่างของผู้เรียนหรือจัดตารางสอนสลับเวลาเรียน รวมทั้งการใช้การเรียนการสอนออนไลน์เสริม สำหรับรายวิชาที่มีผู้เรียนจำนวนมาก กำหนดให้นักศึกษาและบุคลากรต้องสวมหน้ากากอนามัยที่ได้มาตรฐานตลอดเวลา มีการจัดบริการน้ำยาล้างมือหรือแอลกอฮอล์เจลล้างมือให้บริการทุกอาคารเรียนตามความเหมาะสม มีการทำความสะอาดและกำจัดเชื้อในบริเวณต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2563)

จากผลกระทบของการระบาดของโรคโควิด-19 จนทำให้มหาวิทยาลัยต้องมีนโยบายและประกาศที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ช่วงต้นของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งเนื้อหาโดยสรุปจากประกาศมีแนวทางให้คณาจารย์ต้องปฏิบัติ ดังนี้ 1) สอนผ่านออนไลน์ 2) หากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลายให้สอนในห้องเรียนปกติได้ โดยมีการเว้นระยะห่างทางสังคม และจากการสอบถามข้อมูลกับคณาจารย์ที่สอนในคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่า สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้คณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้การสอนเสริมผ่านระบบออนไลน์ เมื่อตรวจสอบข้อมูลแล้วยังไม่ทราบในรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์นั้นดำเนินการอย่างไร นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมการเรียนอย่างไร มีอุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง จึงเห็นว่าการเก็บข้อมูลครั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา และออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 หรือโรคระบาดอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตต่อไป

แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคม มีหลายรูปแบบมีทั้งแบบออนไลน์ 100 เปอร์เซ็นต์ การเรียนในห้องเรียน และแบบผสมผสานทั้งแบบออนไลน์และออนไซต์ (รัฐนันท์ รถทอง และ มลรัศมิ์ เลิศวิสัย, 2565) กรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีการดำเนินการทั้งสามรูปแบบ โดยในช่วงการเรียนผ่านออนไลน์มหาวิทยาลัยมีระบบสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ (LMS: Learning Management System) ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มของระบบมูเดิล (Moodle) และมีการอบรมการใช้ระบบให้กับคณาจารย์ผู้สอนทุกคนในช่วงต้นปี พ.ศ. 2564 ทำให้อาจารย์หลายท่านสามารถสร้างรายวิชาบนระบบออนไลน์ของตนเองได้ โดยเฉพาะอาจารย์ที่สอนในรายวิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ สังกัดอยู่ในกลุ่มวิชา

นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ และอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานี้ทุกคนจบศาสตร์ทางด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ทำให้มีทักษะ ความรู้ รวมทั้งทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนผ่านออนไลน์

ในระบบ LMS ที่เป็นแพลตฟอร์มของระบบมูเดิล จะมีชุดกิจกรรมต่างๆ ที่ให้ผู้สอนสามารถกำหนดเป็นพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ แขนง กิจกรรมการออกแบบเนื้อหาที่เป็นข้อความ ภาพ เสียงหรือวิดีโอ การเช็คชื่อ การเข้ากลุ่ม เกม การทดสอบด้วยแบบทดสอบ การตรวจสอบคะแนน เป็นต้น (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, มปป) ซึ่งจากการสอบถามอาจารย์ที่สอนในรายวิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ ก็จะสามารถกำหนดกิจกรรมภายใต้ข้อกำหนดที่คล้ายกัน และมาจากแผนการสอน (มคอ.3) เดียวกัน (ขจรศักดิ์ สงวนสัตย์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 ตุลาคม 2564)

ในปีการศึกษา 2564 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ยังคงมีนโยบายต่อเนื่องในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรการการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 แต่ปรับให้มีการเรียนการสอนทั้งแบบออนไซต์ (On site) และออนไลน์ (On line) ด้วยเห็นว่าเหตุการณ์ระบาดของโรคโควิด-19 เริ่มคลี่คลาย เป็นเหตุให้อาจารย์หลายท่านต้องปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบมีทั้ง การเว้นระยะห่าง การสอนในห้องเรียนปกติ โดยมีอีกส่วนหนึ่งมีอาการของของโรคโควิด-19 ก็ให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนผ่านทางซูม (Zoom) หรือกูเกิลมีท (Google Meet) (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2564)

ตั้งแต่เริ่มมีการระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อต้นปี 2563 จนถึงปลายปี 2564 อาจารย์และนักศึกษาได้ดำเนินการตามประกาศและนโยบายของมหาวิทยาลัยมาโดยตลอด โดยเฉพาะด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่อาจารย์กำหนด การดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบาย และสิ่งที่เป็อุปสรรค มีผลอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ประโยชน์จากการวิจัยนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นไป ถึงแม้ว่าสถานการณ์การระบาดได้คลี่คลาย แต่กิจกรรมการเรียนในรูปแบบสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ก็ยังคงปรับใช้ได้หลายสถานการณ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม

1. มาตรการการป้องกันโรคโควิด-19 ตามแนวทางของคู่มือและเกณฑ์การปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2563 (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563)

2. กิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคม เป็นกรอบของกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดขึ้นภายใต้มาตรการการป้องกันโรคโควิด-19 ในคู่มือของกระทรวงร่วมกับมาตรการการป้องกันโรคโควิด-19 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่ 178/2563 เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2563 (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2563) สังเคราะห์เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ 3 ประเด็น คือ

2.1 กิจกรรมการเรียนการสอนตามที่อาจารย์กำหนด เป็นกิจกรรมที่อาจารย์ในกลุ่มวิชากำหนดร่วมกัน กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ในช่วงที่มีสถานการณ์การเว้นระยะห่างทางสังคม ทั้งกรณีกิจกรรมในห้องเรียน และกรณีกิจกรรมนอกห้องเรียน

2.2 สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 เป็นข้อสรุปที่ได้จากการสอบถามอาจารย์ในกลุ่มวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาขาดความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาขาดแคลนอุปกรณ์สนับสนุน (เช่น อุปกรณ์ประเภทโมบาย) นักศึกษาขาดแคลนช่องทางการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต อาจารย์ผู้สอนไม่ค่อยสื่อสารผ่านออนไลน์ อาจารย์กำหนดงานแบบฝึก หรือการบ้าน ให้มากเกินไป

2.3 การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ในกรณีที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามมาตรการ ได้แก่ ได้ การตรวจอุณหภูมิร่างกาย การยืนย่นตัวตน การล้างมือ รักษาระยะห่าง 1-2 เมตร และการใส่หน้ากากอนามัยสวมปิดปาก-จมูกตลอดเวลา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 453 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 185 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการนาร์หัสนักศึกษาที่เป็นประชากรทั้งหมดบันทึกลงในโปรแกรมช่วยสุ่ม และทำการสุ่มจนได้ตัวอย่างครบตามจำนวน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม การตรวจสอบสถานะเพศ และโปรแกรม/สาขาที่สังกัด เป็นต้น ตอนที่ 2 เป็นรายการข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแทนค่าด้วยตัวเลข 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ แบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่อาจารย์กำหนด 2) สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 และ 3) การปฏิบัติตามมาตรการโควิด-19 (กรณีที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย)

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาซึ่งครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 แนวนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคม

3.2 ร่างข้อรายการและข้อกระทงคำถามให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องศึกษา

3.3 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมพิจารณาวิพากษ์เครื่องมือและลงความเห็นความสอดคล้องระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์การวิจัย หรือเรียกว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item-objective congruence) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องในภาพรวมเท่ากับ 0.85 (เกิน 0.5 ถือว่าใช้ได้)

3.4 หลังจากปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อศึกษาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในภาพรวม โดยโดยใช้สูตรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่า เท่ากับ 0.97 ซึ่งถือว่าสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการนำแบบสอบถามที่ได้สร้างและหาคุณภาพสมบูรณ์แล้ว ไปไว้ในระบบกูเกิลฟอร์ม (Google Form) ซึ่งเหมาะกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผู้วิจัยต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันด้วย โดยดำเนินการทำความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 185 คน ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยดึงสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม ทั้งทางกูเกิลมีท (Google Meet) และกลุ่มไลน์ (Line) สำหรับผู้ที่ยังไม่เข้าไปกรอกข้อมูลแบบสอบถามที่วางลิงค์ไว้ ผู้วิจัยได้ติดตามผ่านทางโทรศัพท์ ทางไลน์ จนได้ครบทั้ง 185 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ ภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยทำการดาวน์โหลดแบบสอบถามจากกูเกิลฟอร์ม ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแต่ละชุดเพื่อแปลงข้อมูลให้สามารถวิเคราะห์ได้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลตามคำสั่งของโปรแกรมการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือเพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	มีการกระทำหรือปฏิบัติในประเด็นนั้น ระดับ มากที่สุด
3.50-4.49	มีการกระทำหรือปฏิบัติในประเด็นนั้น ระดับ มาก
2.50-3.49	มีการกระทำหรือปฏิบัติในประเด็นนั้น ระดับ ปานกลาง
1.50-2.49	มีการกระทำหรือปฏิบัติในประเด็นนั้น ระดับ น้อย
1.00-1.49	มีการกระทำหรือปฏิบัติในประเด็นนั้น ระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนในยุคการเว้นระยะห่างทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ กิจกรรมการเรียนการสอนตามที่อาจารย์กำหนด ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. พบปะต่อหน้าจริงในห้องเรียนเพื่อ เตรียมความพร้อม ศึกษาเนื้อหา แต่ละหน่วยการเรียนรู้	3.98	0.71	มาก
2. ศึกษาเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.02	0.81	มาก
3. ทำกิจกรรมที่หลากหลาย (เช่น เกม อภิปรายกลุ่ม หรือ ถามตอบผ่านออนไลน์	3.82	0.84	มาก
4. การควบคุมผู้เรียนโดยการเช็คชื่อในออนไลน์	4.07	0.78	มาก
5. ควบคุมการเรียนการสอนโดยการเปิดกล้องวิดีโอ ระหว่างการสอนหรือสอบ	4.03	0.82	มาก
6. การสอบมีการจับเวลา และสุ่มสลับข้อ	3.98	0.78	มาก
7. กิจกรรมค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.98	0.79	มาก
8. กิจกรรมเข้าถึงค้ำยความรู้เพิ่มเติม	3.95	0.83	มาก
รวม	3.94	0.65	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่อาจารย์กำหนดของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94, S.D.=0.65$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การควบคุมผู้เรียนโดยการเช็คชื่อในออนไลน์ ($\bar{X} = 4.07, S.D.=0.78$) รองลงมาคือ ควบคุมการเรียนการสอนโดยการ เปิดกล้องวิดีโอระหว่างการสอนหรือสอบ ($\bar{X} = 4.03, S.D.=0.82$) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทำกิจกรรมที่หลากหลาย (เช่น เกม อภิปรายกลุ่ม หรือถามตอบผ่านออนไลน์ ($\bar{X} = 3.82, S.D.=0.84$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานการณ์ การระบาดของโรคโควิด-19 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ขาดความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง	3.82	0.81	มาก
2. ขาดอุปกรณ์สนับสนุน (เช่น อุปกรณ์ประเภท โน้ตบุ๊ก)	3.44	0.98	ปานกลาง
3. ขาดช่องทางการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต	3.57	1.03	มาก
4. อาจารย์ผู้สอนไม่ค่อยสื่อสารผ่านออนไลน์	3.31	1.07	ปานกลาง
5. อาจารย์กำหนดงาน แบบฝึก หรือการบ้าน ให้มากเกินไป	3.85	0.89	มาก
รวม	3.60	0.70	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ในสถานการณ์โควิด-19 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60, S.D.=0.70$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อาจารย์กำหนดงาน แบบฝึก หรือการบ้าน ให้มากเกินไป ($\bar{X} = 3.85, S.D.=0.52$) รองลงมาคือ ขาดความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.82, S.D.=0.81$) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อาจารย์ผู้สอนไม่ค่อยสื่อสารผ่านออนไลน์ ($\bar{X} = 3.31, S.D.=1.07$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ก่อนเข้าห้องเรียนท่านได้ สแกนอุณหภูมิ	4.21	0.77	มาก
2. ก่อนเข้าห้องเรียนท่านได้ยืนย่นตัวตน (เช่น ลงชื่อ หรือ ไทยชนะ)	4.08	0.83	มาก
3. ล้างมือด้วยเจลทุกครั้งที่มีการสัมผัส	4.14	0.82	มาก
4. ในห้องเรียนนั่งห่างกัน 1-2 เมตร	4.00	0.87	มาก
5. ใส่หน้ากากอนามัยสวมปิดปาก-จมูกตลอดเวลา	4.24	0.78	มาก
รวม	4.13	0.70	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13, S.D.= 0.70$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใส่หน้ากากอนามัยสวมปิดปาก-จมูกตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.24, S.D.= 0.78$) รองลงมาคือ ก่อนเข้าห้องเรียนท่านได้ สแกนอุณหภูมิ ($\bar{X} = 4.21, S.D.= 0.77$) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ในห้องเรียนนั่งห่างกัน 1-2 เมตร ($\bar{X} = 4.00, S.D.= 0.87$)

อภิปรายผล

ด้านการจัดกิจกรรมการสอนตามที่อาจารย์กำหนด มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทุกคนมีการรับรู้และตระหนักถึงมาตรการป้องกันการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้นหากไม่ปฏิบัติตามก็จะเป็นเหตุให้การระบาดของโรครุนแรงมากขึ้น และอาจมีความผิดทางวินัยหรือกฎหมายของทางราชการด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รินดา เดจสุวรรณชัย (2564) วิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกัน COVID-19 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะต่อการป้องกัน COVID-19 และการรับรู้ความเสี่ยงติด COVID-19 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกัน COVID-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การควบคุมผู้เรียนโดยการเช็คชื่อในออนไลน์ และรองลงมาคือ ควบคุมการเรียนการสอนโดยการเปิดกล้องวิดีโอระหว่างการสอนหรือสอบ เนื่องจาก กิจกรรมการควบคุมผู้เรียนโดยการเช็คชื่อในออนไลน์ และกิจกรรมควบคุมการเรียนการสอนโดยการเปิดกล้องวิดีโอระหว่างการสอนหรือสอบ เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการปฏิบัติในห้องเรียนในแบบปกติเป็นประจำ นักศึกษาทุกคนจะชินกับการถูกเช็คชื่อและมีคะแนนเช็คชื่อและครูในห้องเรียนคอยกำกับควบคุมพฤติกรรมในระหว่างเรียนหรือสอบเป็นประจำ ดังนั้น กิจกรรมที่มีการควบคุม

ทั้งการให้คะแนนหรือการใช้กล้องวิดีโอควบคุมในระบบออนไลน์จึงมีการปฏิบัติมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ (Operant Conditioning Theory) ของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม บีเอฟ สกินเนอร์ (B.F.Skinner, 1954, p. 86-97) เขาเชื่อว่า "ถ้ามีการให้รางวัลหรือลงโทษอย่างเหมาะสม จะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่ต้องการได้" และกิจกรรมที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น เกมอภิปรายกลุ่ม หรือ ถามตอบผ่านออนไลน์ นั้นเป็นเพราะว่า กิจกรรมเกม กิจกรรมกลุ่มมีอุปสรรคในเรื่องการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตที่ต้องใช้ทั้งการสื่อสารทั้งภาพและเสียงรวมทั้งการแชร์ข้อมูลต่างๆ ประกอบขณะดำเนินกิจกรรม มีการกระตุกของสัญญาณ สัญญาณภาพและเสียงมาไม่พร้อมกัน ทำให้การสื่อสารไม่เข้าใจกัน กิจกรรมเกมหรือกิจกรรมกลุ่มจึงมีการดำเนินการน้อย

ในภาพรวมของสิ่งที่เป็อุปสรรคต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่เป็นอุปสรรคมาก (มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด) คือ อาจารย์กำหนดงาน แบบฝึก หรือการบ้าน ให้มากเกินไป เนื่องจากในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ช่วงแรกที่มีการออกประกาศให้มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 100 เปอร์เซ็นต์ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่เป็นประธานกลุ่มวิชาให้ข้อมูลว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีความกังวลว่านักศึกษาจะไม่ได้รับความรู้หรือทักษะตามแผนการจัดการเรียนรู้จึงมอบหมายงานให้นักศึกษาทำจำนวนมาก เป็นอุปสรรคสำคัญในการเรียนเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการเรียนแบบออนไลน์ หากเนื้อหาหรือการออกแบบกิจกรรมไม่กระชับ มากหรือใหญ่เกินไป การสื่อสารผ่านช่องทางเครือข่ายจะติดขัด สื่อสารผิดพลาด การเรียนรู้ก็จะไม่เกิด นักศึกษาเกิดความเหนื่อยล้าจากการอ่านข้อมูลผ่านหน้าจอ การรอข้อมูลในการดาวน์โหลดและอัปโหลดที่นานเกินไป (ขจรศักดิ์ สวงนิตย์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 มีนาคม 2565)

ด้านการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใส่หน้ากากอนามัยสวมปิดปาก-จมูกตลอดเวลาและรองลงมาก็คือ ก่อนเข้าห้องเรียนได้สแกนอุณหภูมิ และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือในห้องเรียนนั่งห่างกัน 1-2 เมตร เนื่องจาก ในช่วงแรกที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์อย่างมากในมาตรการป้องกัน สิ่งแรกที่ทุกคนให้ความสำคัญคือการซื้อหรือสร้างหน้ากากมาป้องกันตนเองเป็นเบื้องต้น และรัฐมีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนต้องสวมหน้ากากอนามัยรวมทั้งมาตรการอื่นๆ และหากไม่ปฏิบัติตามก็จะมีผลตามกฎหมาย (ปรณต สุวรรณมาลา และ ปรีชา ทิพย์มณฑา, 2563, น. 1-5)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สามารถนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

1. กรณีเกิดสถานการณ์ที่มีการเว้นระยะห่างทางสังคม และมหาวิทยาลัยให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ ต้องใช้วิธีการเช็คชื่อผ่านระบบออนไลน์ และการใช้กล้องวิดีโอในการควบคุมผู้เรียน และควรลดกิจกรรมที่มีความยากหรือซับซ้อน เช่น เกม หรือกิจกรรมกลุ่ม หรือการให้การบ้านที่มากเกินไป
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกรณีเกิดสถานการณ์ที่มีการเว้นระยะห่างทางสังคมและจำเป็นต้องมาทำกิจกรรมในห้องเรียนหรือมีการรวมกลุ่ม ผู้สอนหรือผู้ควบคุมต้องมีมาตรการบังคับให้มีการรักษาระดับระยะห่าง 1-2 เมตร ให้ได้อย่างจริงจัง

3. กรณีจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ตลอดเวลา ครูควรสื่อสารกับผู้เรียนให้มากกว่าการสื่อสารในห้องเรียนปกติ และสื่อสารหลายช่องทาง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและการตอบกลับก็ไม่ทิ้งเวลานานเกินไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *คู่มือและเกณฑ์การปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2563*. เข้าถึงได้จาก <https://www.eng.rmuti.ac.th/2019/?p=956>.
- รัฐนันท์ รถทอง และมลรัักษ์ เลิศวิสัย. (2565). การศึกษาออนไลน์และการศึกษาแบบผสมผสาน. *วารสาร Journal of Roi Kaensam Academi*, 7(1) 417-429.
- ปรณต สุวรรณมาลา และ ปรีชา ทิพย์มณฑา. (2563). *มาตรการทางกฎหมายในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ กับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของฝ่ายปกครอง*. เข้าถึงได้จาก <https://multi.dopa.go.th/lawspecialist/assets>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนปีการศึกษา 2563*. เข้าถึงได้จาก <https://human.srru.ac.th/2020/06/02>.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (ม.ป.ป.). *คู่มือการใช้งานระบบ E-learning ด้วย Moodle 2.7 สำหรับอาจารย์ผู้สอน*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รินดา เดชสุวรรณชัย. (2564). ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกัน COVID-19 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง*, 6(2), 1-15.
- B.F.Skinner. (1954). The Science of Learning and the Art of Teaching. *Harvard Education Review*. 24(2), 86-97.

ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

The Requirement to Further Study in Doctor of Philosophy Program in
Department of Curriculum and Learning Management
Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

เบญจพร วรณูปถัมภ์¹, สุเทียบ ละอองทอง², วันทนีย์ นามสวัสดิ์³,
เฉลิมชัย เจริญเกียรติกานต์⁴, ชัชชนพงษ์ จันทวงศ์เดือน⁵
Benchaporn Wannupatam¹, Suthiap La-onghthong², Wantanee Namsawat³, Chaloechai
Charoenkiatkanand⁴, Chatsaphon Chanwongduen⁵

Received: 29 September 2023, Revised: 1 November 2023, Accepted: 1 November 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มบัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 80 คน และครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ 41 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาโท จากคณะครุศาสตร์ มีอาชีพรับราชการ และทำงานในโรงเรียนรัฐบาล 2) ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า ต้องการศึกษาต่อ จำนวน 92 คน จาก 100 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ การตัดสินใจศึกษาต่อ เพราะมาตรฐานด้านหลักสูตร ส่วนใหญ่เกี่ยวกับสาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ อยากให้เก็บค่าธรรมเนียมแบบแบ่งจ่ายเป็นภาคการศึกษา ต้องการให้จัดการเรียนรู้เป็นภาคพิเศษ วันเสาร์-อาทิตย์ จัดแบบผสมผสานทั้งออนไลน์และออนไซต์ อยากให้เชิญอาจารย์พิเศษ ที่มีชื่อเสียงในประเทศมาร่วมสอนหรือเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การดูงานให้มีทั้งในและต่างประเทศและต้องการแบบแผนที่มีการทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสิ่งที่ต้องการเป็นพิเศษ คือ การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน จัดทำหลักสูตรที่ใช้ได้จริง หลักสูตรบูรณาการ รูปแบบการสอน วิชาชีพครู เทคนิคการสอน ด้านหลักสูตร คือ การเรียนไปพร้อมกับการทำวิทยานิพนธ์ การปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรที่หลากหลาย ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ การเรียนออนไลน์ อยากให้มีวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พิเศษกว่าห้องเรียนระดับปริญญาตรีและโท อยากให้มีเรียนวันเดียวเชิญวิทยากรจากภายนอกมาร่วมบรรยาย ลดภาระงาน การเรียนเชิงรุก การฝึกคิด เรียนแบบผสมผสานการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ การศึกษาแบบเรียนรวม ส่วนด้านอื่นๆ คือ การสร้างกลยุธยมิติที่ตีร่วมกัน การทำงานเป็นทีม การเข้าใจผู้เรียน และการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบในต่างประเทศ

คำสำคัญ : ความต้องการศึกษาต่อ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ABSTRACT

This research aimed to study the requirement to further study in Doctor of Philosophy Program in Department of Curriculum and Learning Management, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University. The target group included 80 graduates, completing in the master degree of Faculty of Education, Buriram Rajabhat University, and 20 teachers and educational personnel from public and private sectors who completed the master degree in the Northeastern Region, selected by the purposive random sampling. The instrument was the questionnaire, and the statistics used covered the frequency, percentage and content analysis.

The research findings contained: 1) most of the respondents were female, aged over 41 years, graduating in the master degree from Faculty of Education, working as the government officials in public schools; 2) the requirement to further study in Doctor of Philosophy Program in Department of Curriculum and Learning Management, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University pointed out that 92 from 100 respondents required to further study, aiming at the career advancement. The decision of the further study was because of the curriculum standardization. Most respondents graduated from Department of Curriculum and Learning Management. The respondents required to pay for the tuition fees in each semester, manage the learning management in the supplementary class students on Saturday and Sunday with integrated learning both in online and onsite classes, invite famous special lecturers in the country to co-teach or to be thesis consultants. Additionally, the respondents required the domestic or foreign field trips, and the learning plans should be both conducting theses and course studies; and 3) For additional recommendations, special requirement contained educational management related to current contexts, management in really usable curricula, integrated curricula, teaching model, teacher professional, and teaching techniques. For the curriculum aspect, it implied that class learning and conducting theses should be operated together. The curriculum improvement should be various curriculum, and learning management should be online lessons. Besides, the respondents required for having materials and equipment, more special convenient facilitation than the undergraduate classes or master degree classes. Finally, they required one-day classes and to invite external guest speakers to join lecture because it can decrease workload, enhance active learning, train thinking by integrated learning with using technology, new innovations and inclusive education. For the other aspects, there should be co-creating good friends, teamwork, understanding learners, and the field trips in oversea model schools.

KEYWORDS: requirement to further study, Doctor of Philosophy Program, Department of Curriculum and Learning Management

¹ อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อีเมล: benchaporn@gmail.com

² อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อีเมล: suthiap.cv@bru.ac.th

³ อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อีเมล: wantanee.cv@bru.ac.th

⁴ อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อีเมล: chaloemchai.cv@bru.ac.th

⁵ อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อีเมล: chatsaphon.cv@bru.ac.th

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้มนุษย์เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างรอบรู้และมีชีวิตอยู่อย่างสงบเย็นเป็นประโยชน์ ทั้งนี้ การศึกษาของมนุษย์เกิดขึ้นจากการเรียนรู้หลายลักษณะ เช่น การถ่ายทอดความรู้การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมการสร้างสรรคจักรวาล ความก้าวหน้าทางวิชาการ สิ่งเหล่านี้ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเกื้อหนุนให้มนุษย์เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต รวมถึงสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (กิตติชัย สุชาสีโนบล, 2559) การศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสติปัญญา คือ เป็นผู้รู้จักการคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักแยกแยะข้อดี รู้จักการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่เรียนรู้อย่างรู้คุณค่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของสังคมไทย 2) ด้านจิตใจ คือ ฝึกจิตใจให้เป็นผู้ที่มีความเจริญงอกงามทางด้านจริยธรรม คุณธรรม รู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติตามกรอบที่ติงาม มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ 3) ด้านร่างกาย คือ มีร่างกายที่เจริญเติบโต เหมาะสมกับวัย รู้จักรักษาดูแลอนามัยร่างกายของตนเองและสมาชิกในครอบครัว สามารถพัฒนาสมรรถภาพทางร่างกายให้เหมาะสมกับการงานและอาชีพของตนเอง และ 4) ด้านสังคม คือ มีพฤติกรรมทางสังคมที่ติงาม รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์แก่กันและกัน มีความสามารถและมีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งใช้ต่างประเทศในการติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศได้ จึงสรุปได้ว่า การศึกษามีจุดมุ่งหมายพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์รอบคอบด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม

การจัดการศึกษาข้างต้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนอย่างแยกกันไม่ออกเนื่องจากหลักสูตรคือ รายการของสิ่งต่างๆ ที่เด็กและเยาวชนจะต้องทำและต้องประสบ โดยพัฒนาความสามารถเพื่อทำสิ่งต่างๆ ให้ดีและเหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทุกชนิดของผู้เรียนที่โรงเรียนรับผิดชอบ รวมทั้งรายวิชาที่เปิดสอน เอกสารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์ของแต่ละคน หลักสูตรยังมีความหมายครอบคลุมถึงชุดของการเรียนและประสบการณ์สำหรับผู้เรียนที่วางแผนไว้โดยโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการศึกษา หลักสูตรยังเป็นวิธีการเตรียมเยาวชนให้มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกที่สามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมของเรา เป็นต้น (Bobbitt, 1918; Ragan and Shepherd, 1977; Trump and Miller, 1968; Lavatelli, Moore and Kalsounis, 1972; Taba, 1962) ดังนั้นการจัดการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอนอย่างชัดเจน หรือการศึกษาต้องพัฒนา โดยผ่านหลักสูตรและการสอน ซึ่งผู้ที่ดำเนินการจัดการศึกษา ถ้ามีความรู้ ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญด้านศาสตร์หลักสูตร และการสอน เชื่อว่าการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพด้วย

การพัฒนาหลักสูตร (Development) มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก เป็นการทำให้หลักสูตรให้ดีขึ้น หรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น ส่วนอีกนัยหนึ่ง คือ การทำให้เกิดขึ้น เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยที่ไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่ก่อนเลย (สงัด อุทรานันท์, 2532) การพัฒนาหลักสูตร จึงแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการข้อมูลที่สำคัญ คือ ความจำเป็นและความต้องการของสังคมที่มีต่อการจัดการศึกษาประเภทและระดับนั้นๆ ประสิทธิภาพการศึกษาเพื่อทำให้สามารถเตรียมการสร้างหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม แนวคิดจิตวิทยาจะช่วยนำทางให้การจัดหลักสูตรได้เหมาะสม สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ขั้นตอนที่ 2 ขั้นจัดทำและวางแผนการใช้หลักสูตร คือ การประมวลความรู้จากการศึกษาขั้นตอนที่ผ่านมาแล้ว ผสมกับความรู้อยู่

ความคิดของผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหาวิชา นักทฤษฎีการสอน ซึ่งจะช่วยกำหนดหลักการ จุดหมาย และโครงสร้าง เนื้อหาวิชา รวมถึงลักษณะการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน โดยสิ่งที่ควรคำนึงถึง คือ องค์ประกอบของการใช้ หลักสูตร ความเข้าใจและการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมของหน่วยงานสนับสนุน การวางแผนในเรื่องเหล่านี้ จะช่วยให้ทราบสภาพความพร้อม และสามารถแก้ปัญหาล่วงหน้าได้อย่างเป็นระบบ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการใช้ หลักสูตร ระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตรตามเวลาที่กำหนด การประเมินผลการใช้หลักสูตรจะช่วยให้ทราบปัญหาและ อุปสรรคของกระบวนการใช้หลักสูตร อันเป็นแนวทางนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการใช้ เพื่อให้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนตรวจสอบผลการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินผลรวบยอด เป็นขั้นตอนที่ จัดทำเมื่อใช้หลักสูตรไปครบถ้วนตามกำหนดเวลา เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลว่าหลักสูตรก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของผู้เรียนตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ ควรจะแก้ไขหลักสูตรอย่างไร หรือควรหาทางปรับปรุง กระบวนการใช้หลักสูตรหรือไม่ (ประสาธ เนืองเฉลิม, 2560) อย่างไรก็ตาม การพัฒนาหลักสูตรให้สมบูรณ์ได้ตาม กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ที่กล่าวมาข้างต้น อันดับแรกจำเป็นต้องดำเนินการและให้ความสำคัญ คือ การศึกษาปัจจัยพื้นฐานด้านความต้องการและความสนใจของผู้เรียนก่อนพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากการกำหนด จุดมุ่งหมายทางการศึกษาในปัจจุบันจะไม่ละเลยความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตร จึงต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่ชัดเจน ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาที่ครอบคลุมถึงสภาพแวดล้อมรอบๆ เช่น ตัวผู้เรียน สภาพครอบครัว กลุ่มเพื่อน ระดับการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะส่งผลสะท้อนต่อการ เรียนของผู้เรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อมอยู่ตลอดเวลา (บุญมี เณรยอด, 2536) ดังนั้น การศึกษาความต้องการศึกษา ต่อหลักสูตร หรือข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน สภาพบริบท ของสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรได้อย่างเป็นรูปธรรม และตรงกับความต้องการยิ่งขึ้น

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังจะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขั้นใหม่ ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรให้ ครอบคลุมทุกองค์ประกอบจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะขั้นตอนแรก คือ ขั้นตอนการศึกษาความต้องการศึกษา ต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรดังกล่าว เพื่อ นำข้อมูลที่ได้นำมาใช้เตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนให้มี คุณภาพ และตรงกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องมากที่สุด เมื่อบัณฑิตจบการศึกษาจากหลักสูตรแล้ว เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางด้านศาสตร์หลักสูตรและการสอน รวมถึงตรงกับเจตนารมณ์ของสังคมที่คาดหวัง จากผู้ที่จบจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์

ด้วยความสำคัญของการศึกษา รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาความต้องการศึกษา ต่อ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่นำมาใช้เป็นทรัพยากรในการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังนั้นคณะผู้วิจัย จึงได้เล็งเห็นความสำคัญ และได้ กำหนดหัวข้อวิจัย เรื่องความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์และดำเนินการวิจัยให้เป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความต้องการ

ความต้องการ แบ่งออกเป็นความหมายของความต้องการ และประเภทของความต้องการ ดังนี้
สรัญญา สุขเพิ่ม (2556) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและจะเกิดขึ้นโดยมนุษย์มีความอยากไม่สิ้นสุด จนเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนเองนั้นต้องการ และยังเป็นแรงจูงใจที่ดีในการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการอีกด้วย

สมคิด สวนศรี และปราจิต ทิพย์โอสถ (2556) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง การที่มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติ ถ้าได้สำเร็จความต้องการตามความประสงค์นั้นแล้ว มนุษย์จะรู้สึกมีความสุข และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ซึ่งความต้องการนั้นเป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมความอยาก หรือความต้องการต่างๆ ออกมาเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของตัวเองให้จางลง

ความต้องการแบ่งเป็น 4 ประเภท 1) ความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศ ความต้องการพักผ่อน การขับถ่ายของเสีย ความต้องการทางเพศ เป็นต้น 2) ความต้องการความปลอดภัย 3) ความต้องการความรักและการยอมรับ และ 4) ความต้องการการยกย่องจากผู้อื่น (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2551)

สรุปได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ โดยมนุษย์จะมีความต้องการแบบไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อตอบสนองสิ่งที่ตนเองขาด ความต้องการจะครอบคลุมด้านร่างกาย ความปลอดภัย ความรัก การยอมรับ และการยกย่องจากคนอื่น ความต้องการเหล่านี้จะมากหรือน้อยขึ้นกับแต่ละบุคคล

2. การพัฒนาหลักสูตร

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร มีรายละเอียด ดังนี้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) กล่าวถึง ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และ 2) การจัดทำหลักสูตรใหม่ที่ไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อนเลย ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับสภาพสังคม และบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

Saylor, Alexander และ Lewis (1974) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า เป็นการทำให้หลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่แต่ก่อนเลยรวมถึงการจัดทำเอกสารต่างๆ

สมิตร์ คุณานุกร (2550) เสนอองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย (Objective) เป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อจุดประสงค์จะเป็นแนวทางการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนรูว่ามีจุดประสงค์อะไรบ้างในการเรียนการสอน ต้องสอนเนื้อหาอะไร สอนใคร สอนทำไม และจะมีวิธีการสอน และประเมินการเรียนอย่างไร

2. เนื้อหา (Content) เป็นสาระของความรู้ และประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ เนื้อหาของวิชาจะเป็นรายละเอียดของสาระความรู้และประสบการณ์ที่นำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียน มีคุณลักษณะตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) เป็นการแปลงจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรไปสู่การสอนตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะตามจุดประสงค์ ของหลักสูตร ที่กำหนดไว้

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ โดยใช้จุดประสงค์เป็นแนวทาง หรือเป็นเกณฑ์ในการประเมิน

นิรมล ศตวุฒิ (2551) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์ปรัชญาทางการศึกษา จิตวิทยา การเรียนรู้ ผู้เรียน สังคม เนื้อหาความรู้

2. การกำหนดหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จะต้องอาศัยพื้นฐานที่วิเคราะห์และรวบรวมได้ในขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล มาเป็นแนวคิด และตัวชี้้นำกำหนดการ

3. การเลือกและจัดเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4. การกำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ คำแนะนำและข้อกำหนดในการติดตามความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

5. การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และการปรับปรุงก่อนนำไปใช้ เป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรที่ร่างเสร็จแล้วไปตรวจสอบ ซึ่งมีวิธีการตรวจสอบ แล้วนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตรให้ดีขึ้นเตรียมพร้อมที่จะนำไปใช้

6. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรที่ตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแล้วใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยวิธีการต่าง ๆ ที่มั่นใจได้ว่าได้มีการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม

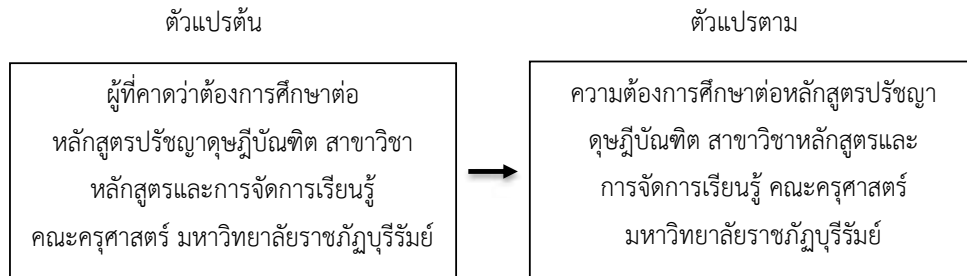
7. การประเมินผลหลักสูตร เป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรทั้งโปรแกรมและประเมินแยกส่วนของหลักสูตรแต่ละส่วน และประเมินโดยรวม เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงประสิทธิภาพของหลักสูตร

8. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เป็นการนำผลการประเมินของหลักสูตรมาปฏิบัติต่อ เนื่องจากกรณีที่ผลการประเมินหลักสูตรพบข้อบกพร่อง หรือมีปัญหา อุปสรรค ในประเด็นจะต้องเปลี่ยนโครงสร้างของหลักสูตรที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

สรุปได้ว่า หลักสูตร เป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นและการจัดทำขึ้นใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิม โดยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจะต้องครอบคลุมองค์ประกอบด้านความมุ่งหมาย เนื้อหา การนำไปใช้ และการประเมินผล ทั้งนี้การพัฒนาหลักสูตรจะต้องเริ่มที่การศึกษาข้อมูลที่เป็น กำหนดหลักการเลือกเนื้อหา กำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร นำหลักสูตรไปใช้ ประเมินผลหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ กลุ่มที่คาดว่าจะมีความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 100 คน ปีการศึกษา 2566 โดยเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มบัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 80 คน

1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิดเพื่อให้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 1 ฉบับ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยเสร็จแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยแบบออนไลน์ (Google form) ฉบับสมบูรณ์พร้อมกับดำเนินการจัดส่งให้กับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในกรวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 100 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคล โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ (%) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการแปลความเชิงบรรยาย

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ (%) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการแปลความ เชิงบรรยาย

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย นำเสนอแบ่งออกเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศ มากที่สุด คือ เพศหญิง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 อายุ มากที่สุด คือ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 ระดับการศึกษา มากที่สุด คือ ปริญญาโท จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 คณะที่จบการศึกษา มากที่สุด คือ คณะครุศาสตร์ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 อาชีพในปัจจุบัน มากที่สุด คือ รับราชการ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 และโรงเรียนหรือสถานที่ทำงานในปัจจุบัน มากที่สุด คือ โรงเรียนรัฐบาล จำนวน 72 คิดเป็นร้อยละ 72.00

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ดังนี้

1. ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า มากที่สุด คือ ต้องการศึกษาต่อ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 และไม่ต้องการศึกษาต่อ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 08.00

2. ความประสงค์ต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า มากที่สุด คือ ความก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 รองลงมา คือ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 และน้อยที่สุด คือ อื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 02.00

3. สาเหตุในความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า มากที่สุด คือ มาตรฐานด้านหลักสูตร จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 รองลงมา คือ มาตรฐานด้านผู้สอน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 และน้อยที่สุด คือ อื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 01.00

4. สาขาวิชาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท พบว่า มากที่สุด คือ สาขาวิชาที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 86.00 รองลงมา คือ สาขาวิชาอื่นๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00

5. ความต้องการด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบแบ่งจ่าย เป็นภาคการศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมา คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบคิดจากหน่วยกิต ที่ลงทะเบียน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 และน้อยที่สุด คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

6. วันและเวลาที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดการเรียนรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า มากที่สุด คือ ภาคพิเศษ วันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 09.00-16.00 น. จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมา คือ ภาคพิเศษ วันเสาร์ เวลา 09.00-16.00 น. และภาคพิเศษ วันอาทิตย์ เวลา 09.00-16.00 น. จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และน้อยที่สุด คือ ภาคปกติ เติมเวลาในวันเวลาราชการ ไม่มีคนตอบ

7. รูปแบบที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้ พบว่า มากที่สุด คือ เรียนแบบผสมผสานทั้งสองแบบ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 รองลงมา คือ เข้าเรียนในชั้นเรียนตามปกติ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และน้อยที่สุด คือ เรียนทางออนไลน์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 04.00

8. ความต้องการด้านอาจารย์ผู้สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า มากที่สุด คือ เชิญอาจารย์พิเศษที่มีชื่อเสียงในประเทศมาร่วมสอน/เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 63 คนคิดเป็นร้อยละ 63.00 รองลงมา คือ เชิญอาจารย์พิเศษที่มีชื่อเสียงต่างประเทศมาร่วมสอนหรือเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00

9. ความต้องการด้านการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ การศึกษาดูงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมา คือ การศึกษาดูงาน ในประเทศ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 และน้อยที่สุด คือ การศึกษาดูงานในต่างประเทศ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 04.00

10. ความต้องการด้านแบบแผนการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ แบบแผนที่มีการทำวิทยานิพนธ์ และศึกษารายวิชา จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 รองลงมา คือ แบบแผนที่มีการทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ดังนี้

1. ด้านความต้องการให้จัดการเรียนรู้ที่เป็นพิเศษ โดยต้องการให้จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน การจัดทำหลักสูตรที่นำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเชิงบูรณาการการสอนที่ทรงพลัง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาชีพครู และเทคนิคการสอน

2. ด้านหลักสูตร ได้แก่ การนำความรู้ด้านหลักสูตรไปใช้ได้จริงเป็นเชิงประจักษ์ การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน หลักสูตรการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการที่ร่วมกับการทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดที่เกี่ยวกับหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย หลักสูตรการสอนแบบหลากหลาย

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ความพร้อมของห้องเรียนในการจัดการเรียนรู้ในระดับปริญญาเอก ทั้งโต๊ะเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างจากระดับปริญญาตรีและปริญญาโท การจัดการเรียนรู้เฉพาะ วันเสาร์ การเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์จากสถาบันที่มีชื่อเสียงมาบรรยายพิเศษ การลดภาระงานที่ไม่จำเป็น การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยเน้นการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น การจัดการเรียนการสอน

แบบผสมผสานการจัดการเรียนการสอนในกรณีที่มีความแตกต่างที่มาเรียนด้วยกัน การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

4. ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ได้แก่ การสร้างความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา การทำงาน เป็นทีมในการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเข้าใจผู้เรียนอย่างรอบด้านและการศึกษาดูงาน ต่างประเทศที่เป็นโรงเรียนต้นแบบ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่เป็นประเด็นสำคัญมาใช้ในการอภิปรายผล มีประเด็นดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ยังไม่มีการเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ จึงทำให้มีคนที่จบการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนสนใจศึกษาต่อหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เป็นจำนวนมาก โดยจากการสำรวจความ ต้องการในการศึกษา จำนวน 100 คน จะเห็นได้ว่ามีคนที่ต้องการศึกษาต่อ จำนวน 92 คน ขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ คณะครุศาสตร์ ได้เปิดหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 รุ่น และผลิตบัณฑิตจบการศึกษาจำนวนหลายคน แต่ขณะเดียวกันคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ยังไม่ได้เปิดหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จึงทำให้มีบัณฑิตที่จบการศึกษา ระดับปริญญาโท ครุในสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ มีความต้องการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อนำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง กับศาสตร์การสอนไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ สรรยงา สุขเพิ่ม (2556) กล่าวว่า ความต้องการ คือ สิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและเกิดขึ้นโดยมนุษย์ที่มีความอยากไม่สิ้นสุด จนเป็น สิ่งที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้โน้มน้าวสิ่งทีตนเองตามต้องการ และเป็นแรงจูงใจที่ดีในการตอบสนองต่อ สิ่งที่ต้องการอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณอนันท์ นิรมล ชัชวาล ชุมรักษา และชรรค์ชัย แซ่แต้ (2560) ได้ ศึกษาเรื่องความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจต้องการศึกษาต่อปริญญาเอก ร้อยละ 78.17

2. ความประสงค์ต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ คือ ความก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา เช่น ครู ศึกษาในเทศก์ บุคลากรทางการศึกษา อาจารย์ในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย เป็นต้น เมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แล้ว สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการ พัฒนาการศึกษาก่อนหรือการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา หรือหน่วยงานของตนเอง รวมถึงการพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงานมากเพิ่มขึ้น ทั้งด้านตนเอง ความรู้ ความสามารถ ด้านสังคม ด้านรายได้ เป็นต้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีเป้าหมายของการศึกษา คือ ความก้าวหน้าในอาชีพที่ตนเอง ทำในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551) กล่าวว่า แนวคิดความต้องการ

ตามทฤษฎีของ Maslow พบว่า มนุษย์มีความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จึงเป็นส่วนหนึ่งของความก้าวหน้า และส่งผลต่อความสำเร็จของชีวิตได้

3. สาเหตุในความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ คือ มาตรฐานด้านหลักสูตร จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรผลิตครู สังกัด คณะครุศาสตร์ จำนวน 12 หลักสูตรและดำเนินการจัดการเรียนรู้ มาเป็นเวลานาน ผลิตบัณฑิตจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ที่เกี่ยวกับการศึกษาจำนวนมาก ผู้ที่จบการศึกษาจากหลักสูตรผลิตครู สามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้ไปใช้ในการสอบรับข้าราชการครู หรืองานที่เกี่ยวกับการศึกษา รวมถึงเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ในด้านการผลิตครู จึงเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า สาเหตุในการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีความเชื่อมั่นในมาตรฐานด้านหลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้นในอนาคต เมื่อเข้ามาศึกษาต่อ ในหลักสูตรสามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีไปใช้พัฒนานตนเอง การทำงาน และสังคมต่อไปในอนาคต

4. ความต้องการด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบแบ่งจ่ายเป็นภาคการศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การศึกษาในระดับปริญญาเอกมีค่าใช้จ่ายจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จึงเป็นอีกหนึ่งเหตุผลว่า ถ้าหากมีการแบ่งจ่ายค่าธรรมเนียมเป็นภาคการศึกษา จะช่วยในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายได้อย่างดีและไม่กระทบต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง ขณะเดียวกัน การจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาทั่วไปกำหนดการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นแบบการแบ่งจ่ายเป็นภาคการศึกษาด้วย

5. วันและเวลาที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดการเรียนรู้ คือ ภาคพิเศษ วันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 09.00-16.00 น. จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ที่ต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยส่วนใหญ่เป็นครู บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งต้องทำงานในวันจันทร์-วันศุกร์ และหยุดทำงานในวันเสาร์และอาทิตย์ จึงเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรในภาคพิเศษ วันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 09.00-16.00 น. แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็น ร้อยละ 67.00 ดังนั้นมหาวิทยาลัยจะสามารถจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในวันเวลาอื่นๆ ที่เหมาะสม แต่โดยหลักให้มีการจัดการเรียนรู้อยู่ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ พัชรภา ดันติชูเวช และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ต้องการให้จัดการเรียนการสอน นอกเวลาราชการ ในวันเสาร์-อาทิตย์ เรียนสัปดาห์เว้นสัปดาห์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณอนันท์ นิรมล ชูवाल ชุมรักษา และ ชรรค์ชัย แซ่แต้ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่องความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยพบว่า ต้องการรูปแบบการจัดช่วงเวลาการเรียนการสอนภาคพิเศษวันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์) ตั้งแต่ 08.30-17.30 น. ร้อยละ 88.38 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร ระดับปริญญาเอก ต้องการให้จัดในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดจากการทำงานของครู หรือบุคลากรทางการศึกษา

6. รูปแบบที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้ คือ เรียนแบบผสมผสาน ได้แก่ แบบออนไลน์และแบบออนไลน์จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้จำนวนมาก สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันการจัดการเรียนรู้ช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (โควิด-19) มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นเหตุผล ส่วนหนึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ควรดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน คือ จัดการเรียนรู้ทั้งแบบออนไลน์ และออนไลน์ร่วมกัน แต่ควรจะเน้นที่การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์หรือในชั้นเรียนเป็นหลัก ขณะเดียวกันบางคาบเรียนสามารถจัดในรูปแบบออนไลน์หรือการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงบางโอกาสของการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบผสมผสาน สามารถช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยข้างต้น สอดคล้องกับ พัชราภา ต้นติชูเวช และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่องความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ต้องการให้มีการเรียนแบบออนไลน์ผสมกับในชั้นเรียนเป็นบางครั้งและสอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณอนันท์ นิรมล ชัชวาล ชุมรักษา และชรรค์ชัย แซ่แต้ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่องความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยมีผลการวิจัยความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามในลักษณะเดียวกัน คือ ต้องการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยบรรยายและการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ ร้อยละ 51.38 ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีห้องทำงานนิสิตพร้อมคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 86.07

7. ความต้องการด้านอาจารย์ผู้สอน คือ เชิญอาจารย์พิเศษที่มีชื่อเสียงในประเทศมาร่วมสอน/เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 ทั้งนี้เนื่องจาก การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาในระดับปริญญาเอก ควรมีความหลากหลาย ทั้งบุคคล และองค์ความรู้ ดังนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามจึงมีความเห็นว่า การศึกษาในระดับปริญญาเอก ควรเชิญอาจารย์พิเศษที่มีชื่อเสียงในประเทศมาร่วมสอน/เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มากที่สุด

8. ความต้องการด้านการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษา คือ การศึกษาดูงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการศึกษาในระดับปริญญาเอก จะต้องมีความหลากหลาย และมีความลุ่มลึกในศาสตร์ที่เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นการศึกษาดูงานเพื่อการเรียนรู้ จึงต้องศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนั้นๆ เพื่อนำองค์ความรู้ ประสบการณ์ที่ได้มาต่อยอดในการเรียนรู้และนำไปใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 จากจำนวน 100 คน ดังนั้น คณาจารย์กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

กับการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ควรดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามที่กลุ่มเป้าหมายต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรดังกล่าว

1.2 ผู้ที่ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรส่วนข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร สามารถเพิ่มรายละเอียดต่างๆ ได้ตามเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสามารถรับฟังข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มเป้าหมายสอบถามข้อมูลจากคณาจารย์ที่เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้จากมหาวิทยาลัยอื่นๆ หรือจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หรือสาขาวิชาสาขาวิชาที่ใกล้เคียง

1.3 ในช่วงที่กำลังดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อยู่นั้น คณะครุศาสตร์ หรือมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาต่อทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และเวลาที่เปิดหลักสูตรที่ชัดเจน

1.4 ห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ควรมีความพร้อม หรือประสิทธิภาพ หรือมีความพิเศษจากหลักสูตรระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยดำเนินการพัฒนาเล่มหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ รวมถึงกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ประสบผลสำเร็จและสามารถรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อได้

2.2 ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตาม ประเมินผล ก่อนดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ขณะดำเนินการพัฒนาหลักสูตร และหลังดำเนินการใช้หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

- กิตติชัย สุทธาสีโนบล. (2559). *การจัดการเรียนการสอนแบบพุทธะเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน*. กรุงเทพฯ: คอมเมอร์เชียลเวิลด์ มีเดีย.
- คุณอนันท์ นิรมล ชัชวาล ชุมรักษา และชรรค์ชัย แซ่แต้. (2560). ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. *JOURNAL OF NAKHONRATCHASIMA COLLEGE*, 12(2), 11-25.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). *การพัฒนาหลักสูตรทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: วิพรินท์.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2551). *การจัดการศึกษาแบบเชิงชุมชน : นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.

- บุญมี เณรยอด. (2536). หลักการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. *เอกสารในการสัมมนาผู้บริหารระดับสูงของกรมสามัญศึกษา*, 12(12), 36.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2560). *วิจัยการเรียนรู้การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อกรุงเทพ.
- พัชรภา ตันติชูเวช และคณะ. (2564). ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. *วารสารบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 9(36), 30-49.
- สมคิด สวนศรี และปราจิต ทิพย์โอสถ. (2556). *ความต้องการออกกำลังกายของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สัจด์ อุทรนันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตร คุณานุกร. (2550). *หลักสูตรและการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชวนชม.
- สร้อยญา สุขเพิ่ม. (2556). *ความต้องการของนิสิตต่อการบริหารด้านหอพักนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร*. พิษณุโลก: กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Bobbitt, F. (1918). *The Curriculum*. Boston: Houghton Mifflin Co.
- Lawis, A. J. & Miel, A. (1972). *Supervision for improved instruction*. Wadsworth Publishing Company.
- Ragan, W. W & Shepherd, G. D. (1977). *Modern elementary curriculum* (fifth edition). New York: Holt.
- Saylor, J. G. & Alexander, W. M. (1974). *Planning Curriculum for Schools*. New York: Hote Rine hart and Winston.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World, INC.
- Trump, J. L. & Miller, D. F. (1968). *Secondary school curriculum improvement*. Allyn and Bacon.

ข้อแนะนำในการเตรียมบทความวิจัยเพื่อส่งวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1. บทความวิจัย

มีความยาวไม่เกิน 12 - 15 หน้า ทั้งนี้บรรณารูปภาพ ตาราง และเอกสารอ้างอิง โดยใช้กระดาษ A4

2. แบบอักษร (Font)

2.1 ชื่อบทความวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้พิมพ์ใช้อักษรตัวหนาขนาด 18 พิมพ์ไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

2.2 ชื่อและนามสกุลของผู้ประพันธ์มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ด้วยตัวหนาโดยใช้อักษรขนาด 16 พิมพ์ไว้ด้านขวาของหน้ากระดาษ (ให้ใช้หมายเลขแบบตัวยกเพื่อกำกับลำดับชื่อของผู้ประพันธ์)

2.3 ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามีชื่อ) หน่วยงานที่สังกัด และอีเมล ให้พิมพ์ในบรรทัดด้านล่างต่อจากบทคัดย่อ และคำสำคัญภาษาอังกฤษ โดยชิดขอบซ้าย พิมพ์ด้วยอักษรตัวปกติขนาด 12

2.4 จัดพิมพ์เนื้อหาด้วยอักษร TH SarabunPSK ขนาด 15 และพิมพ์ในลักษณะคอลัมน์เดียว

2.5 หัวข้อหลักพิมพ์ด้วยตัวอักษรหนา ขนาด 16 ส่วนหัวข้อรองพิมพ์ด้วยอักษรตัวหนา ขนาด 15 โดยชิดขอบซ้าย

3. องค์ประกอบของบทความวิจัยฉบับเต็ม ประกอบด้วย

3.1 ชื่อเรื่อง (Title) ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.2 ชื่อและนามสกุลของผู้ประพันธ์มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) หน่วยงานที่สังกัด และอีเมล

3.3 บทคัดย่อ (Abstract) มีความยาวไม่เกิน 1 หน้า หรือไม่เกินจำนวน 150 - 200 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.4 คำสำคัญ (Keywords) มีจำนวน 3 - 5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.5 บทนำ (Introduction) ระบุถึงความสำคัญของปัญหาที่ศึกษา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และประโยชน์โดยรวมที่จะเกิดขึ้นจากผลวิจัย

3.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective) มีความชัดเจนและสะท้อนถึงภาพทั้งหมดของงานวิจัย

3.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research methodology) ครอบคลุมวิธีการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.8 ผลการวิจัย (Results) ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.9 อภิปรายผล (Discussion) นำเสนอผลการวิจัยโดยการอ้างอิงทฤษฎีเพื่อนำมาสนับสนุนหรือเห็นแย้งที่สมเหตุสมผล

3.10 ข้อเสนอแนะ (Recommendations) เป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์และเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

3.11 การอ้างอิง (References) แบบแทรกในเนื้อหา กำหนดให้ใช้ระบบนาม-ปี (Author-Year) ตามรูปแบบ APA ทั้งนี้เอกสารอ้างอิงทุกรายการที่ปรากฏในเนื้อหาต้องสอดคล้องรายการเอกสารอ้างอิงท้ายเรื่อง

3.12 การอ้างอิง (References) แบบท้ายเรื่อง กำหนดให้ใช้รูปแบบ American Psychological Association (APA) 6th edition

4. การพิมพ์

4.1 การพิมพ์หัวข้อ ให้พิมพ์ตรงกลางหน้ากระดาษ มีระยะระหว่าง 1 บรรทัด เหนือหัวข้อ

4.2 การย่อหน้าเนื้อหา กำหนดให้ใช้ให้ 0.5 นิ้ว

4.3 การวางรูปหน้ากระดาษ การเว้นระยะห่างจากริมกระดาษให้เว้นระยะห่างดังนี้

4.3.1 ด้านบนและด้านซ้าย เว้นห่างจากขอบกระดาษ 1.5 นิ้ว

4.3.2 ด้านล่างและด้านขวา เว้นห่างจากขอบกระดาษ 1 นิ้ว

5. การพิมพ์ตาราง

ต้องมีเลขกำกับแต่ละตาราง ให้พิมพ์หมายเลขลำดับของตารางและชื่อตาราง โดยพิมพ์ชิดขอบซ้ายมือของกระดาษ ถ้าชื่อตารางยาวกว่า 1 บรรทัด ให้ขึ้นบรรทัดใหม่ โดยให้อักษรตัวแรกตรงกับชื่อตาราง ในบรรทัดแรก และเว้นแถวว่าง 1 แถว ก่อนและหลังพิมพ์ตาราง

6. การพิมพ์ภาพประกอบ

แต่ละภาพต้องมีหมายเลขลำดับจาก 1 ไปจนจบบทความ การพิมพ์หมายเลขลำดับของภาพชื่อและ/หรือคำอธิบายให้พิมพ์ไว้ใต้ภาพ และให้เส้นแถวว่าง 1 แถว ก่อนและหลังพิมพ์ภาพประกอบ

7. การพิมพ์สมการ

ให้แยกพิมพ์ไว้ในแถวหนึ่งต่างหาก และให้เว้นแถวว่าง 1 แถว ก่อนและหลังการพิมพ์สมการ

$$x_1 = x + h \quad x_1 = x+h \text{ และ } y_1 = f(x_1) = f(x + h) \quad y_1 = f(x_1) = f(x + h)$$

8. การพิมพ์เอกสารอ้างอิง (References)

ใช้รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมแบบ APA 6th

วารสาร

- รูปแบบ** ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์). / ชื่อบทความ. / ชื่อวารสาร, / ปีที่ (ฉบับที่), / เลขหน้า.
 พรทิพย์ กลมดี และ รุจโรจน์ แก้วอุไร. (2563). การพัฒนาแอปพลิเคชันความเป็นจริงเสริม
 เรื่องระบบสุริยะจักรวาลสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารกลุ่มมนุษยสา
 สตร์ - สังคมศาสตร์*, 3(2), 27-35.

นิตยสาร

- รูปแบบ** ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปี, เดือนที่พิมพ์). / ชื่อบทความ. / ชื่อหนังสือ นิตยสาร, / ปีที่ (ฉบับที่), / เลขหน้า.
 ปิยะฤทธิ์ ปิโยพงษ์. (2554, พฤศจิกายน). ป่าสัก แก่งคอย บนรอยทางแห่งความสุข. *อนุสาร
 อสท*, 52(4), น.106-115.

หนังสือพิมพ์

- รูปแบบ** ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปี, วันที่ เดือนที่พิมพ์). / ชื่อบทความ. / ชื่อหนังสือพิมพ์, / ปีที่ (ฉบับที่), /
 ///// เลขหน้า.
 เสกสรร กิตติทวีสิน. (2555, 17 ตุลาคม). หลังสู้ฟ้า-หน้าสู้ดิน. *มติชน*, น.6.

ข้อมูลจากเว็บไซต์/วิกิพีเดีย

- รูปแบบ** ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์). / ชื่อบทความ. / เข้าถึงได้จาก/ www.xxxxxxx.
 กระทรวงพาณิชย์. (2559). สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย. เข้าถึงได้จาก
www.ops3.moc.go.th.

สารสนเทศประเภท Pre Release รายงานประจำปีไฟล์ประเภท PowerPoint, Blog post, Online Video, Audio Podcast, facebook post, Twitter post เป็นต้น

- รูปแบบ** ชื่อผู้เขียน./ (ปี, / วันที่ / เดือน). / ชื่อเรื่อง. / [รูปแบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์], / เข้าถึงได้จาก/ หรือ
 Retrieved form/URL หรือเว็บไซต์ของข้อมูล
 ชาณณรงค์ ราชบัวน้อย. (2552, 15 มีนาคม). ศัพท์บัญญัติการศึกษา. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้
 จาก <http://www.sornor.org>.

หมายเหตุ

1. ผู้แต่งที่เป็นชาวไทยให้ใส่ชื่อและนามสกุล โดยไม่ต้องใส่คำนำหน้าชื่อ ยกเว้นราชทินนาม ฐานันดรศักดิ์
 ให้นำไปใส่ท้ายชื่อโดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างชื่อกับทินนามและฐานันดรศักดิ์ ส่วนสมศักดิ์ให้คงรูป
 ตามเดิม

2. กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้ใส่ชื่อทั้งสองคนตามลำดับที่ปรากฏ เชื่อมด้วยคำว่า “และ” สำหรับเอกสาร
 ภาษาไทย และใช้เครื่องหมาย “&” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ ระหว่างคนที่ 1 และคนที่ 2 โดยเว้น 1
 ระยะก่อนและหลัง

3. ผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นด้วยชื่อสกุล ตามด้วยอักษรย่อชื่อต้นโดย เว้น 1 ระยะ และ
 อักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี) ทั้งนี้การกลับชื่อสกุลให้ใช้ตามความนิยมของคนในชาตินั้น โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่น

ระหว่างชื่อสกุลและอักษรย่อชื่อต้น อักษรย่อชื่อกลาง หากกรณีผู้แต่งมีคำต่อท้าย เช่น Jr. หรือคำอื่นๆ ให้ใส่คำดังกล่าวต่อท้ายอักษรย่อชื่อต้นหรืออักษรย่อชื่อต้น (ถ้ามี) โดยค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค

4. ผู้แต่งที่เป็นสถาบัน ให้ลงรายการโดยเรียงลำดับจากหน่วยงานใหญ่ไปหาหน่วยงานย่อย และเว้นวรรคจากชื่อหน่วยใหญ่ไปหาชื่อหน่วยงานย่อย

วิธีการเรียงบรรณานุกรม

การเรียงบรรณานุกรมให้หลักการเกี่ยวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรือ Dictionary ที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป โดยคำที่มีตัวสะกดจัดเรียงไว้ก่อนคำที่มีรูปสระตามลำดับตั้งแต่ กก - กอ ดังนี้

ก ข ค ด ง จ ฉ ช ซ ฌ ญ ฎ ฏ ฐ ท ธ น ต ถ ภ ร ฅ บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล ฤ ฦ ก ฏ ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ

ส่วนคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตัวเดียวกัน เรียงลำดับตามรูปสระ ดังนี้

อะ อัว อัวะ อา อำ อี อี้ อึ อู อุ ouch เอ เออะ เอา เอ็น เอีย เอียะ เอื้อ เอื้อะ แอ แอะ โอ โอะ ใ ไ

สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากแหล่งข้อมูลการอ้างอิงรูปแบบ APA Style 6th Ed.

1. www.e-research.siam.edu/wp-content/uploads/2019/04/12-dec-2018-APA-6th-edition-siamuniversity.pdf. เรียบเรียงโดย วีระนันท์ พิขิตสถิตพงษ์ สำนักงานทรัพยากรสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสยาม
2. <https://sac.kku.ac.th/kmsac/research/r19.pdf> จัดทำโดย คณะทำงานฝ่ายวิชาการ PULINET วิชาการ
3. <https://clib.psu.ac.th/images/ratana/APA-6-edition.pdf> จัดทำโดย ศุภพร ช่วยชูวงศ์
4. <https://www.ams.cmu.ac.th/lib/administrator/paper/APA%206th%20New.pdf> โดย ทิพวรรณ สขรวัย บรรณารักษ์ ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จริยธรรมการตีพิมพ์

Publication Ethics

บทนำ

จริยธรรมการตีพิมพ์ (Publication Ethics) วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้กำหนดจริยธรรมการตีพิมพ์สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ (Committee on Publication Ethics : COPE) โดยมีความมุ่งหวังว่า บรรณาธิการ (Editors) ผู้ประเมิน (Reviewers) ผู้แต่ง (Authors) และผู้อ่าน (Readers) จะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ แนวทาง และมาตรฐานการตีพิมพ์ของวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อย่างเคร่งครัด เพื่อการพัฒนาคุณภาพของวารสารอย่างโปร่งใส มีจริยธรรม น่าเชื่อถือในวงการวิชาการต่อไป

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการ (Editors)

บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ บรรณาธิการประจำเรื่อง กองบรรณาธิการ มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานวารสาร ดังนี้

1. บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวโน้มทางเศรษฐกิจระดับประเทศ และระดับโลก เพื่อพัฒนาคุณภาพวารสารให้เป็นแหล่งในการเผยแพร่ผลงานวิจัย และผลงานวิชาการที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้อ่าน

1.2 เปิดโอกาสให้ผู้แต่ง แสดงความคิดเห็นทางวิชาการอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบการเขียนบทความ หากเป็นบทความวิจัยจะต้องเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) และหากเป็นบทความวิชาการ จะต้องมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และให้เหตุผลตามหลักทางวิชาการ

1.3 ละเว้นและหลีกเลี่ยงการดำเนินงานที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากบรรณาธิการ และผู้แต่ง บรรณาธิการและผู้ประเมิน บรรณาธิการและผู้อ่าน และผู้ประเมินและผู้แต่ง

1.4 พิจารณาเสนอรูปแบบการเขียนบทความ ความครบถ้วนสมบูรณ์ และคุณภาพของบทความ พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์

1.5 ตรวจสอบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) การคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism) ในบทความ

1.6 พิจารณารับรองการประจำเรื่องจากกองบรรณาธิการที่ตรงกับสาขาวิชาของบทความ

1.7 พิจารณารับบทความและส่งมอบให้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรงตามสาขาวิชาของบทความ

1.8 ตัดสินผลการพิจารณาบทความ ดังนี้ การรับตีพิมพ์ (accepted) และการปฏิเสธ (rejected) ซึ่งการรับตีพิมพ์ จะต้องเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความ โดยประเมินจากผู้ประเมิน 3 ท่าน และต้องผ่านอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน สำหรับการปฏิเสธ จะต้องเป็นผู้ประเมินปฏิเสธการตีพิมพ์ 2 ท่าน บรรณาธิการจะต้องตัดสินผลการพิจารณาและแจ้งผู้แต่งตามหลักฐานเชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตามหากผู้แต่งมีหลักฐานโต้แย้งผลการประเมินให้บรรณาธิการนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาร่วมกับกองบรรณาธิการ

1.9 ตรวจสอบบทความให้ถูกต้อง ครบถ้วนของบทความก่อนจัดทำเล่มและเผยแพร่

1.10 ให้ความสำคัญกับผู้สนับสนุนบทความ ทั้งแหล่งทุน และผู้เกี่ยวข้องทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบวาทบทความนี้มีหน่วยงาน หรือบุคคลใดมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้อง

1.11 ควบคุมและให้ความสำคัญต่อการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มและการเผยแพร่ทางเว็บไซต์วารสาร ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และออกตรงตามกำหนดเวลา อย่างเคร่งครัด

2. บรรณาธิการประจำเรื่อง และกองบรรณาธิการ

2.1 บรรณาธิการประจำเรื่องจะต้องดูแลกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความในแต่ละเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ร่วมกับบรรณาธิการ พร้อมทั้งสามารถให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะต่อบทความเพื่อประโยชน์ต่อผู้อ่านบทความของวารสาร

2.2 ร่วมมือกับบรรณาธิการ ในการกำหนดแผนการจัดทำวารสาร รูปแบบบทความ วิธีการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการวารสาร

2.3 พิจารณากลั่นกรอง คัดเลือกบทความ คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีที่บรรณาธิการขอความเห็น

2.4 สรรหา คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสามารถตรงกับสาขาของบทความนั้นๆ เพื่อประเมินคุณภาพของบทความ

2.5 กำกับดูแลคุณภาพวารสารวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI)

2.6 ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะในการจัดทำวารสารให้มีคุณภาพ

2.7 ประชุมตัดสินผลการพิจารณาบทความที่เป็นประเด็นโต้แย้งเพื่อหาข้อสรุปในการตัดสินผลการพิจารณาบทความ และหากไม่สามารถหาข้อสรุปได้ให้ดำเนินการส่งต่อไปยังคณะกรรมการจริยธรรมการตีพิมพ์ต่อไป

บทบาทหน้าที่ผู้ประเมิน (Reviewers)

มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานวารสาร ดังนี้

1. พิจารณาประเมินบทความที่ตรงตามสาขาวิชาและมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของบทความนั้น
2. ละเว้นและหลีกเลี่ยงการดำเนินงานที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน
3. พิจารณากลั่นกรองคุณภาพของบทความวิชาการและบทความวิจัยตามหลักทางวิชาการ และไม่ใช่ความคิดเห็นส่วนตัวพิจารณาโดยไม่มีข้อมูลทางวิชาการรองรับ
4. ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้แต่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบทความของวารสาร
5. ประเมินบทความตามระยะเวลาที่กำหนด
6. สรุปผลการประเมินคุณภาพบทความ ได้แก่ 1) ยอมรับการตีพิมพ์บทความ 2) ขอให้มีการแก้ไข 3) ส่งใหม่เพื่อประเมินอีกครั้ง 4) ปฏิเสธการรับตีพิมพ์บทความ

บทบาทหน้าที่ผู้แต่ง (Authors)

มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานวารสาร ดังนี้

1. พิจารณาขอบเขตงานวิจัยว่าอยู่ในขอบเขตของวารสารหรือไม่ โดยขอบเขตของวารสาร สำหรับสาขาที่เปิดรับได้แก่ ขอบเขตเนื้อหาทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทางด้านการศึกษา ครุศาสตร์ ศึกษาสาส์ตรและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

2. บทความจะต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาจากที่อื่น หรือเป็นบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารอื่น หรือตีพิมพ์ในเอกสารสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ (proceeding) มาแล้ว
3. ผู้แต่งจะต้องแสดงความคิดเห็นทางวิชาการอย่างเต็มที่ภายใต้กรอบการเขียนบทความ หากเป็นบทความวิจัย จะต้องเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) และหากเป็นบทความวิชาการ จะต้องมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และให้เหตุผลตามหลักทางวิชาการ
4. ผู้แต่งจะต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) หรือคัดลอกผลงานของตนเอง (Self-plagiarism) ในบทความ
5. จัดทำบทความตามรูปแบบการเขียนบทความและเขียนตามรูปแบบให้ครบถ้วน
6. การจัดส่งบทความจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานของวารสาร โดยผู้แต่งจัดส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ที่วารสารกำหนด และจะต้องแก้ไขบทความตามข้อเสนอของผู้ประเมิน หรือบรรณาธิการอย่างครบถ้วน
7. ผู้แต่งสามารถโต้แย้งการตัดสินผลการพิจารณาบทความ และหากมีหลักฐานอย่างชัดเจน สามารถนำเสนอ และอธิบายต่อบรรณาธิการเพื่อพิจารณาตัดสินผลการพิจารณาบทความอีกครั้งได้
8. ผู้แต่งจะต้องปฏิบัติตามจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด

การประเมินคุณภาพของบทความ

1. บทความที่ส่งเข้ามาจะได้รับประเมินคุณภาพทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน โดยพิจารณาแบบปกปิดรายชื่อทั้งผู้เขียนบทความ ผู้พิจารณาบทความ และผู้เกี่ยวข้อง (Double blind Review)
2. ระยะเวลาในการประเมินคุณภาพของบทความเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานของวารสาร
3. การตัดสินผลการพิจารณาบทความจะเป็นไปตามคุณภาพบทความ โดยผลการตัดสินมี 2 ประเภท ได้แก่ การรับตีพิมพ์ (accepted) และการปฏิเสธ (rejected) ซึ่งการรับตีพิมพ์ จะต้องเป็นไปตามกระบวนการประเมินคุณภาพของบทความ โดยประเมินจากผู้ประเมิน 3 ท่าน และต้องผ่านอย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน สำหรับการปฏิเสธ จะต้อง มีผู้ประเมินปฏิเสธการตีพิมพ์ 2 ท่าน

Template การจัดทำบทความ

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย (ขนาด 18 หนา pt)

ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ (ขนาด 18 หนา pt)

(ขนาด 16 หนา pt) ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย¹(ขนาด 16 หนา pt) ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาอังกฤษ¹

บทคัดย่อ (ขนาด 16 pt หนา กึ่งกลาง)

เนื้อหา(ขนาด 15 pt บาง).....

.....
.....
.....

คำสำคัญ :

ABSTRACT (ขนาด 16 pt หนา กึ่งกลาง)

เนื้อหา(ขนาด 15 pt บาง).....

.....
.....
.....

Keywords:,,

¹ รายละเอียดผู้นิพนธ์ภาษาไทยและอังกฤษ....ตำแหน่ง....หน่วยงานสังกัด....อีเมล

(TH Sarabun New 12 pt.)

บทนำ (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง).....

หัวข้อย่อย (ขนาด 15 pt บาง)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง)

1.

2.

ขอบเขตการวิจัย (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง).....

วิธีดำเนินการวิจัย (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง).....

การวิเคราะห์ข้อมูล (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง).....

สรุปผลการวิจัย (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง).....

อภิปรายผล (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง).....

ข้อเสนอแนะ (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง).....

เอกสารอ้างอิง (ขนาด 16 pt หนา)

เนื้อหา (ขนาด 15 pt บาง).....

ตัวอย่างการแทรกรูป

(เว้น 1 บรรทัด)

ภาพที่ 1 ชื่อภาพ (เนื้อหา- ขนาด 15 pt บาง)

ที่มา : xxxxx (ปี พ.ศ.: เลขหน้า) (เนื้อหา- ขนาด 15 pt บาง)

ตัวอย่างการแผนภูมิหรือตาราง

ตารางที่ 1 ชื่อตาราง (ขนาด 15 pt บาง)

(เว้น 1 บรรทัด)

Xxxxx (ข้อมูลในตาราง ขนาด 15 pt บาง)	xxxxx			
	xxx	xxx	xxx	xxx
xxxxxxx	xxx	xxx	xxx	xxx
xxxxxxx	xxx	xxx	xxx	xxx

